

372.64019

ป 554 ก

7.3

การศึกษาการ เล่าเรียนที่ไม่จบ เรื่องสมบูรณทัมยลต่อการคิดแบบอเนกนัย
ของ เก่งปทุมวดี

ปริญญานิพนธ์

ของ

ปาริชาติ อรุณศักดิ์

11 ต.ค. 2533

372.64019

ป554ก

ร.3

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

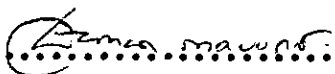
มกราคม 2533

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

170604

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำวันสัปดาห์และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานพจน์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิตวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

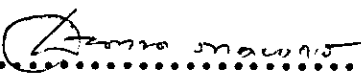
.... ประธาน

(ผศ.ดร.จันทนา ภาคบงกช)

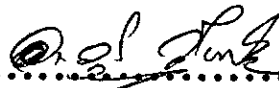
.... กรรมการ

(อ.อารุณ วัฒนสิน)

คณะกรรมการสอบ

.... ประธาน

(ผศ.ดร.จันทนา ภาคบงกช)

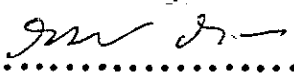
.... กรรมการ

(อ.อารุณ วัฒนสิน)

.... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ศ.ดร.อารี สันทรวี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานพจน์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิตวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ ๑๓ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๓

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ประสบความสำเร็จลงด้วยดี เพราะได้รับการช่วยเหลือ การแนะนำ ตลอดจนการให้กำลังใจจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา ภาคยงนท อาจารย์อารุณ รัตนสิน ศาสตราจารย์ ดร.อารี สันตวิ และคุณพิทักษ์ มณีโชติ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์คุณหญิงเบญจา แสงมลิ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือ

ขอขอบพระคุณ คุณนวลฉวี ชินโย ที่ได้กรุณาให้ความสะดวกและให้ความช่วยเหลือ อย่างดีในการศึกษาทดลองเก็บข้อมูลครั้งนี้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์เบญจสุข อาจารย์แก้ว คุณสุรศรี ศรีวงศ์เจริญ และผู้มีอุปการะคุณทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจแก่ผู้วิจัย ด้วยดีตลอดมา

คุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอขอบ เป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดามารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่าน

ปาริชาติ อรุณศักดิ์

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	จุดมุ่งหมายของการศึกษา	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของเนกนัย	6
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทานและการเล่านิทาน	18
3	วิธีการดำเนินการวิจัย	27
	ประชากร	27
	กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่ม	27
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
	แบบแผนการทดลองและการดำเนินการทดลอง	34
	การวิเคราะห์ข้อมูล	38
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
	การวิเคราะห์ข้อมูล	42
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	44
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	44

บทที่	หน้า
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	44
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	44
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	46
อภิปรายผล	46
ข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษารั้งนี้	48
ข้อเสนอแนะสำหรับครู	48
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	49
บรรณานุกรม	50
ภาคผนวก	56
ประวัติย่อของผู้วิจัย	178

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนความคิดริเริ่ม	29
2 แบบแผนการทดลอง	33
3 การทดสอบก่อนการทดลอง	34
4 คำใบ้การทดลอง	35
5 การทดสอบหลังการทดลอง	37
6 คะแนนเฉลี่ยและค่าความแปรปรวนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง	41
7 คะแนนเฉลี่ยและค่าความแปรปรวนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง	42

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- ๑ แสงวิธีการ เล่านิทานตามปกติ และวิธีการ เล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ ... 32

บทนำ

ในการให้การศึกษาแก่เด็ก นักการศึกษาและนักจิตวิทยาต่างก็มีทรรศนะตรงกันว่าควรฝึกฝนให้เด็กเป็นผู้รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทั้งนี้เพราะการคิดเป็นพฤติกรรมที่นำไปสู่จุดมุ่งหมายที่พึงใจ สามารถวางแผนปฏิบัติงาน หรือแก้ปัญหาได้ เจอริช (Jarrish นอเนก. 2513 : 1 ; อ้างอิงมาจาก Jeraild. 1961 : 355) ได้ให้ความสำคัญของการคิดว่า การคิดเป็นส่วนหนึ่งซึ่งช่วยให้คนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนจัดการกับภารกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทอร์แรนซ์ (Torrence. 1962 : 17) ได้กล่าวว่า ในบรรดาความคิดทั้งหลาย ความคิดสร้างสรรค์นั้นมีความสำคัญมาก เพราะช่วยให้เกิดการค้นพบสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์

ในสภาพปัจจุบันสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และมีปัญหาใหม่ ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ย่อมเป็นที่ต้องการ ของสังคมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะความคิดสร้างสรรค์ จะช่วยให้บุคคลมีความสามารถในการที่จะเข้าใจปัญหา การแก้ไขและคาดการณ์ล่วงหน้าถึงอุปสรรคที่เกิดขึ้นก็จะทำให้บุคคลสามารถแก้ปัญหาได้ดี ความคิดสร้างสรรค์นี้มีความคิดต่อเนื่องเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ดังนั้นการส่งเสริมการคิดแบบต่อเนื่อง จึงเป็นทางหนึ่งในการพัฒนาการคิดให้กับเด็กปฐมวัยที่จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ต่อไป

รัฐได้กำหนดจุดมุ่งหมายของแนวทางการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยมุ่งให้เด็กรู้จักการคิดหาเหตุผล รู้จักตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2528 : 1 - 2) แต่ในสภาพทั่วไปพบว่า สภาพการอบรมเลี้ยงดูซึ่งมีปฏิสัมพันธ์ทางภาษาระหว่างเด็กและผู้ใหญ่น้อย ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล การคิดแก้ปัญหาและการคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรม (Unesco. 1983 : 28 - 31) และจากผลการวิจัย จากการศึกษาสภาพการอบรมในศูนย์เด็กปฐมวัย พบว่า การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กยังเน้นครู เป็นศูนย์กลาง เด็กมีโอกาสฝึกทักษะด้านการคิดน้อยมาก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 168 - 177, 184)

ใช้เป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เมื่อนำวิธีการนี้ไปทดสอบ
 สอนเด็ก โดยให้เด็กดูภาพหรืออ่านเรื่องให้เด็กฟังแล้วให้เด็ก ๆ ลองคิดสิ่งที่นอกเหนือจากในภาพ
 หรือในเรื่อง ผลปรากฏว่าวิธีการนี้สามารถกระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดเป็นของตนเอง และคิดสิ่งที่
 แปลกแตกต่างไปจากสิ่งที่เคยพบเห็น ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และการแก้ปัญหาอย่าง
 สร้างสรรค์ต่อไป ในการแต่งงานทานทอเด็กจะต้องคิดคนหาคำตอบโดยใช้เหตุผล จินตนาการ การ
 ผสมผสานเชื่อมโยง การคาดคะเนและการนำสิ่งที่รู้เดิมมาสัมพันธ์กับสิ่งที่รู้ใหม่เหล่านี้ ล้วนทำให้เกิด
 ความคิดนอกเนกนัย ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ
 เบล (Bell) ที่พบว่า การเรียนเรียงเรื่องราวที่เล่าและการจินตนาการ เรื่องราวมีความสัมพันธ์กับ
 ระดับสติปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะส่งผลต่อการคิดแบบอเนกนัย อันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ
 ของความคิดสร้างสรรค์ (Bell, 1984 : 2752A) นอกจากนี้ การเล่าเรื่องท่วงไว้แล้วให้เด็ก
 แต่งต่อตามจินตนาการ หรือเล่าเรื่องจบแล้วให้ช่วยกันคิดตั้งชื่อเรื่องก็จัดเป็นวิธีการเล่านิทานที่จะ
 ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ทันและรวดเร็ว (ชาตชัย ศรีไชยเพชร, 2525 : 38 - 39) ดังนั้น
 การเล่านิทานเพื่อส่งเสริมการคิดแบบอเนกนัยจึงควรมีลักษณะของการเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดแต่ง
 เรื่องราวต่อในตอนใดตอนหนึ่งของเรื่องราว

ที่ผ่านมาได้มีการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์หรือความคิดนอกเนกนัยด้วยวิธีการต่าง ๆ แต่ยังไม่
 มีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมความคิดนอกเนกนัยแก่เด็กด้วยวิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์
 ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าวิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ และวิธีการเล่านิทาน
 ตามปกติ จะส่งผลต่อการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างไร

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัยที่ได้รับฟังการเล่านิทาน
 ที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์และวิธีการเล่านิทานตามปกติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้านี้จะช่วยให้ทราบถึงวิธีการอ่านทานที่ส่งเสริมการคิดแบบอเนกนัย สำหรับเด็กปฐมวัย ทั้งนี้เพื่อให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงคุณค่า และความสำคัญของวิธีการอ่านทานที่ส่งเสริมการคิดแบบอเนกนัย ตลอดจนนำไปใช้ในการอ่านทานเพื่อส่งเสริมการคิดแบบอเนกนัยสำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ได้แก่ เด็กชาย หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532
2. เนื้อเรื่องของนิทานที่ใช้ในการทดลอง เป็นนิทานที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกปรับจากนิทานทั่วไป และแต่งขึ้นเองจำนวน 24 เรื่อง
3. ระยะเวลาในการทดลอง กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 24 ครั้ง ครั้งละ 1 เรื่อง ใช้เวลา 30 นาที รวมเวลาที่ใช้ในการทดลอง 8 สัปดาห์ โดยเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - เดือนสิงหาคม 2532
4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
 - 4.1 ตัวแปรต้น การอ่านทานซึ่งมี 2 วิธี ได้แก่
 - 4.1.1 การอ่านทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์
 - 4.1.2 การอ่านทานตามปกติ
 - 4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การคิดแบบอเนกนัย ซึ่งมี 3 ประเภท ได้แก่
 - 4.2.1 ความคิดริเริ่ม
 - 4.2.2 ความคิดคล่องแคล่ว
 - 4.2.3 ความคิดยืดหยุ่น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การคิดแบบอเนกนัย หมายถึง ความสามารถของเด็กที่จะหาคำถามได้หลายแง่มุม โดยนำสิ่งที่มีอยู่มาสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมให้ได้มากที่สุด ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้แบบทดสอบ การคิดแบบอเนกนัย ซึ่งปรับมาจากแบบทดสอบวัดการคิดแก้ปัญหาแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัยของ สมประสงค์ ชัยโสม (2532 : 96 - 102) การคิดแบบอเนกนัยมี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1 ความคิดคล่องแคล่ว หมายถึง ความสามารถในการคิดริเริ่มที่ของการภายใน เวลาที่กำหนดให้ ความคิดคล่องแคล่ววัดได้จากจำนวนคำตอบที่ถูกต้อง

1.2 ความคิดยืดหยุ่น หมายถึง ความสามารถในการคิดสิ่งที่ต้องการ ภายในเวลา ที่กำหนดให้ วัดได้จากประเภท แบบ หรือทิศทางของความคิด

1.3 ความคิดริเริ่ม หมายถึง ลักษณะความคิดแปลกใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม วัดได้จากสัดส่วนของความถี่ของคำตอบของกลุ่มตัวอย่าง คำตอบที่กลุ่มตัวอย่างตอบซ้ำกันมาก ๆ จะได้คะแนนความคิดริเริ่มน้อยหรือไม่ได้เลย คำตอบที่ซ้ำกับคนอื่นน้อย หรือไม่ซ้ำกับคนอื่นเลย จะได้คะแนนความคิดริเริ่มมาก

2. นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่แต่งขึ้นเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งมีเนื้อหาเหมาะสม กับวัยและความสนใจของเด็ก และสอดคล้องกับหน่วยการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์

3. การเล่านิทาน หมายถึง การถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้เด็กเข้าใจด้วยการเล่า โดยใช้คำเสียง ทาทาง และสื่อประกอบการเล่า ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การเล่านิทาน 2 วิธี ดังนี้

3.1 การเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ หมายถึง การถ่ายทอดเรื่องราวจากนิทาน ทั้งแต่จนจนถึงจุดหนึ่งของเรื่อง แล้วแบ่งกลุ่มให้เด็กช่วยกันต่อเรื่องราวจนจบตามความคิดและจินตนาการอย่างอิสระ

3.2 การเล่านิทานตามปกติ หมายถึง การถ่ายทอดเรื่องราวจากนิทานตั้งแต่ต้นจนจบแล้วให้เด็กช่วยกันเล่าบทสนทนาเรื่องราวของนิทานนั้น

4. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กชาย หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี เรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532 ของโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดแบบอเนกนัย
 - 1.1 ความหมายของการคิดแบบอเนกนัย
 - 1.2 ความสำคัญของการคิดแบบอเนกนัย
 - 1.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการคิดแบบอเนกนัย
 - 1.4 วิธีการวัดการคิดแบบอเนกนัย
 - 1.5 การส่งเสริมการคิดแบบอเนกนัย
 - 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดแบบอเนกนัย
2. เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเจ้านิทาน
 - 2.1 ความหมายของนิทานและการเจ้านิทาน
 - 2.2 คุณค่าของการเจ้านิทาน
 - 2.3 รูปแบบของการเจ้านิทาน
 - 2.4 วิธีการเจ้านิทาน
 - 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานเพื่อส่งเสริมการคิดแบบอเนกนัย

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดแบบอเนกนัย

1. ความหมายของการคิดแบบอเนกนัย

กิลฟอร์ด (Guilford, 1959 : 151) ได้ให้ความหมายของการคิดอเนกนัยว่า เป็นการคิดแบบแสวงหา เสาะหา ซึ่งเป็นการคิดหาคำตอบหลาย ๆ คำตอบ คือตอบได้หลายคำตอบ เช่น ถามว่า คำที่มีความหมายคล้ายคำว่า ท่า คือคำใด สามารถตอบได้หลายคำตอบ คือ ลุ่ม ทอน เตย... ฯลฯ

แอนเดอร์สัน และคนอื่น ๆ (Anderson and others. 1970 : 95 - 97) ได้ให้ความหมายของการคิดแบบอเนกนัยว่า เป็นกระบวนการคิดในลักษณะที่ไม่หยุดนิ่ง (Dynamics) เป็นการคิดขั้นต้นของการแก้ปัญหาที่ผู้ทบทวนจะใช้การคิดแบบอเนกนัยเพื่อเลือกคำตอบที่ดีที่สุด

อาร์ รังสินธ์ (2528 : 23) ได้ให้ความหมายของการคิดแบบอเนกนัยไว้ว่า เป็นความคิดหลายทิศทางที่สามารถเปลี่ยนวิธีแก้ปัญหาได้ ตลอดจนการหาคำตอบได้หลายอย่าง

พิเชษฐ์ ทั้งเจณาภิรมย์ (2529 : 8) ได้ให้ความหมายของการคิดแบบอเนกนัยไว้ว่า ความคิดอเนกนัย หมายถึง ความสามารถทางสมองของบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลต่าง ๆ ได้โดยไม่จำกัดจำนวนจากสิ่งเร้าที่กำหนดให้และข้อมูลที่สร้างขึ้นใหม่จะมีส่วนของสิ่งเร้าเดิมรวมอยู่ด้วย หรือสามารถที่จะตอบสนองสิ่งเร้าได้หลายแง่มุมแตกต่างกันออกไป

กึ่งที่ได้อธิบายมาแล้วสรุปได้ว่า การคิดแบบอเนกนัย หมายถึง ความสามารถของเด็กที่จะตอบคำถามได้หลายแง่มุมโดยนำสิ่งที่มีอยู่มาสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมให้ได้จำนวนมากที่สุด

2. ความสำคัญของการคิดแบบอเนกนัย

เกียรติวรพ ฆมาทกุล (2529 : 35 - 40) ได้อธิบายไว้ว่า นักวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันสามารถสรุปได้อย่างแน่นอนแล้วว่า คนเราแต่ละคนจะมีสมองสองซีกซึ่งทำหน้าที่แตกต่างกันอย่างเด่นชัดในการรับรู้ความเป็นไปของสิ่งต่าง ๆ รวมทั้ง สมองซีกซ้ายเป็นส่วนที่คิดและมีการทำงานที่ออกมาเป็นรูปธรรม เช่น การนับจำนวน การบอกเวลา การสรรหาถ้อยคำ การหาเหตุผล กฎเกณฑ์ การวิเคราะห์ การวางแผน เป็นต้น ส่วนสมองซีกขวา เป็นส่วนที่ทำหน้าที่จินตนาการ ไปฝัน สร้างสรรค์ความคิดแปลกใหม่ การซึมซาบในดนตรีและศิลปะซึ่งความคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ ของคนเราเกิดจากการทำงานของสมองซีกขวานี้ และเขายังได้สนับสนุนว่า เด็กในวัย 0 - 7 ปี กำลังเป็นวัยแห่งความคิดฝันและจินตนาการ ทั้งนี้เนื่องจากก่อนที่เด็กจะมีอายุได้ 7 ปี เส้นใยประสาทที่เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างสมองทั้งสองซีก (Corpus Callosum) ยังก่อตัวขึ้นไม่สมบูรณ์ และสมองซีกซ้ายซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการคิดหาเหตุผล การวิเคราะห์ การวางแผนกฎเกณฑ์แน่นอนตายตัวต่าง ๆ ฯลฯ ยังทำหน้าที่เฉพาะตัวเองไม่ครบถ้วน การคิดตามธรรมชาติของเด็กจึงเป็นการคิดด้วยสมองซีกขวา ซึ่งเป็นการคิดแบบจินตนาการ สร้างสรรค์ความคิดแปลก ๆ ใหม่ ๆ ซึ่งจินตนาการของเด็กนี้เอง อิบูกะ กล่าวว่า เป็นจุดเริ่มต้นของความคิดสร้างสรรค์ (ธีระ สมุทร และพรอนงค์ นิยมคำ.

2528 : 109 ; อ้างอิงมาจาก มาซารุ อิบุกะ. 2514) ดังนั้น การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กตั้งแต่เข้าวัยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการจัดการศึกษาที่ยาวนานนี้มุ่งให้มีความสำคัญกับการเน้นเนื้อหาทาง ๆ มากกว่าความคิดสร้างสรรค์ ความคิดสร้างสรรค์นี้มีความคิดอเนกนัยเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ความคิดอเนกนัยเป็นการคิดหลายทิศทาง หลายแง่มุม ซึ่งต้องอาศัยการจินตนาการการแวบคิด (Insight) และความตั้งใจจริงในการคิด ซึ่งประกอบด้วยความคิดริเริ่ม (Originality) ความคิดคล่องตัว (Fluency) และความยืดหยุ่น (Flexibility) ลักษณะความคิดอเนกนัยนี้จะนำไปสู่ความคิดประริษฐ์ซึ่งแปลกใหม่ อาจเกิดจากการรวบรวมความรู้ทาง ๆ ที่ได้จากประสบการณ์เดิมแล้วเชื่อมโยงเข้ากับสถานการณ์ใหม่ (ชาอุดมรงค์ พรุ่งโรจน์. 2530 : 19) การคิดแบบอเนกนัยเป็นการคิดขั้นต้นของการแก้ปัญหาที่บุคคลจะใช้การคิดแบบอเนกนัยเพื่อเลือกคำตอบที่ดีที่สุด (Anderson and others. 1970 : 95-97) ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ต่อไป

การส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกการคิดโดยเฉพาะการคิดแบบอเนกนัย จะช่วยให้เด็กเข้าใจเหตุผลอย่างง่าย ๆ สามารถสร้างสรรค์ตนเองและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในลักษณะที่เหมาะสม ตลอดจนการคิดแก้ปัญหาแบบอเนกนัยได้ตามวิธการจะ จะทำให้ทัศนคติทางกายภาพ สติปัญญา สังคม และอารมณ์ เจริญอย่างเต็มที่

3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิดแบบอเนกนัย

ได้นักจิตวิทยาและนักการศึกษาทำการศึกษเกี่ยวกับทฤษฎีการคิดอเนกนัยไว้ดังนี้

3.1 ทฤษฎีแบบโครงสร้างทางสติปัญญา (Structure of Intellect Model)

กิลฟอร์ด (Guilford) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันและคนอื่น ๆ ได้ทำการศึกษาวิจัยการวิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis) ของสติปัญญา การศึกษารังนี้เป็นเรื่องความคิดสร้างสรรค์ ความมีเหตุผล และการแก้ปัญหา กิลฟอร์ดได้อธิบายความสามารถทางสมองของมนุษย์เป็น 3 มิติ (Guilford. 1967 : 60 - 64) คือ

มิติที่ 1 วิธีการคิด (Operation) เป็นมิติที่แสดงลักษณะการทำงานของสมองในลักษณะต่าง ๆ 5 ลักษณะ คือ

1. การรู้จักและเข้าใจ (Cognition) หมายถึง ความสามารถทางสมองที่จะรู้ความเมื่อเห็นสิ่งเร้าที่เห็นด้วยตา เช่น เมื่อเห็นของเล่นรูปร่างกลม ๆ ทำควยอย่างนิ้วเรียบ บอกได้ว่าเป็นลูกบอล

2. การจำ (Memory) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะเก็บสะสมความรู้ไว้ แล้วสามารถระลึกออกมาได้เมื่อมีสิ่งเร้า เช่น การจำหมายเลขประจำตัว การท่องสูตรคูณ การรื้อตัวคนราย

3. การคิดแบบอเนกนัย (Divergent Thinking) เป็นขบวนการของสมองที่จะคิดได้หลายแง่มุม หลายทิศทาง คิดหาคำตอบโดยไม่จำกัดจำนวน ทำให้ได้ความคิดที่แปลกใหม่ จากสิ่งเร้าที่กำหนดให้ เช่น ให้นมสิ่งหนึ่งขึ้นต้นด้วยคำว่า "น้ำ" มาใหม่มากที่สุด เด็กก็จะตอบว่า น้ำตา น้ำกรร ... เป็นต้น

4. การคิดแบบเอกนัย (Convergent Thinking) เป็นขบวนการของสมองที่จะสรุปหรือตัดสินใจเลือกสิ่งที่ดีที่สุดจากสิ่งเร้าที่กำหนดให้ และการสรุปเป็นคำตอบนั้นจะมีเพียงคำตอบเดียว เช่น การเลือกคำตอบในการทำข้อสอบแบบเลือกตอบ

5. การประเมิน (Evaluation) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับความดี ความงาม ความเหมาะสม ความพอใจ โดยอาศัยเกณฑ์ที่ดีที่สุด

มิติที่ 2 เนื้อหา (Content) เป็นมิติที่แทนข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่เป็นสื่อในการคิด สมอง แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. ภาพ (Figural) เป็นข้อมูลประเภทรูปธรรม สัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัส เช่น ภาพ แสง เสียง

2. สัญลักษณ์ (Symbolic) เป็นสิ่งเร้าที่ซับซ้อนมากกว่าภาพ เพราะอยู่ในรูปของเครื่องหมาย เช่น ตัวอักษร ตัวเลข โทนดนตรี และรหัสต่าง ๆ

3. ภาษา (Semantic) เป็นสิ่งเร้าที่อยู่ในรูปถ้อยคำที่มีความหมายต่าง ๆ กัน เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความคิดทางภาษา เช่น พ่อ แม่ ชอบ โกรธ

4. พฤติกรรม (Behavior) เป็นข้อมูลที่เป็นการแสดงออกของกิริยาอาการ รวมทั้ง หัตถ์คดี การรับรู้ การคิด เช่น การยิ้ม การหัวเราะ การแสดงความคิดเห็น

มิตินี้ 3 ผลของการคิด (Product) เป็นมิตินี้แสดงถึงผลที่ได้จากการทำงานของสมอง เมื่อสมองได้รับข้อมูลจากมิตินี้ 2 และใช้ความสามารถในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าเป็นวิธีการคิดตามมิตินี้ 1 ผลที่ได้จะออกมาเป็นมิตินี้ 3 ซึ่งมี 6 ลักษณะ คือ

1. หน่วย (Units) หมายถึง ส่วนย่อย ที่ถูกแยกออกมา มีคุณสมบัติเฉพาะของตนเองที่แตกต่างจากสิ่งอื่น

2. กลุ่ม (Classes) หมายถึง กลุ่มของสิ่งของที่มีคุณสมบัติร่วมกัน เช่น จำพวกของมีคม จำพวกผลไม้

3. ความสัมพันธ์ (Relations) หมายถึง ผลของการเชื่อมโยงความคิดแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ 2 พวกเข้าด้วยกัน โดยอาศัยลักษณะบางอย่างเป็นเกณฑ์ ความสัมพันธ์อาจอยู่ในรูปของหน่วยกับหน่วย กลุ่มกับกลุ่ม หรือระบบกับระบบ เช่น การหาคำตรงข้าม การอุปมาอุปไมย

4. ระบบ (System) หมายถึง การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความคิดหลาย ๆ คู่ เข้าด้วยกันอย่างมีระเบียบ

5. การแปลงรูป (Transformations) หมายถึง การเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง การให้คำนิยามใหม่ การตีความ การขยายความ และเปลี่ยนแปลงข้อมูลไปใช้ในวัตถุประสงค์อื่น

6. การประยุกต์ (Implications) หมายถึง การคาดหวังหรือการทำนายเรื่องบางอย่างจากข้อมูลที่กำหนดไว้ให้เกิดความแตกต่างไปจากเดิม

ทฤษฎีแบบโครงสร้างทางสติปัญญานี้ นับว่าเป็นพื้นฐานในการศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์ แก์ กิลฟอร์ด (Guilford) อธิบายว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นลักษณะความคิดที่แตกนัย (Divergent Thinking) คือความคิดหลายทิศทาง หลายแง่มุม คิดได้กว้างไกล ซึ่งลักษณะความคิดนี้จะนำไปสู่การประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่เพิ่มขึ้น ซึ่งมี 3 องค์ประกอบ คือ

1. ความคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน แบ่งเป็น

1.1 ความคล่องแคล่วทางด้านถ้อยคำ (Word Fluency) เป็นความสามารถในการใช้ถ้อยคำ

1.2 ความคล่องแคล่วทางด้านเชื่อมโยงความสัมพันธ์ (Associational Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดหาถ้อยคำที่เหมือนหรือคล้ายกัน ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ภายในเวลาที่กำหนด

1.3 ความคล่องแคล่วทางด้านการแสดงออก (Expressional Fluency)

เป็นความสามารถในการใช้วิธีหรือประโยค เป็นความสามารถที่จะนำคำมาเรียงกันอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ได้ประโยคที่ต้องการ และจากการวิจัยพบว่า บุคคลที่มีความคล่องแคล่วด้านนี้สูงจะมีความคิดสร้างสรรค์สูงด้วย

1.4 ความคล่องแคล่วในการคิด (Ideational Fluency) เป็น

ความสามารถที่จะคิดในสิ่งที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด เช่น ให้คิดหาประโยชน์ของก้อนอิฐให้ไวมากที่สุด ภายในเวลาที่กำหนดให้ ซึ่งอาจจะเป็น 5 นาที หรือ 10 นาที เป็นความสามารถที่มีความสำคัญต่อการแก้ปัญหา ทั้งนี้เพราะในการแก้ปัญหานั้นจะต้องแสวงหาคำตอบหรือวิธีแก้ไขหลาย ๆ วิธี และต้องนำวิธีการเหล่านั้นมาทดลองจนกว่าจะพบวิธีการที่ถูกต้องการ

2. ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความคิดที่แตกต่างไปจากความคิดธรรมดา ๆ หรือความคิดที่แตกต่างไปจากบุคคลอื่น

3. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ประเภทหรือแบบของความคิด แบ่งเป็น

3.1 ความคิดยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นทันที (Spontaneous Flexibility)

เป็นความสามารถที่จะพยายามคิดได้หลายอย่าง อย่างอิสระ เช่น คนที่มีความคิดยืดหยุ่นในคำถามนี้จะคิดได้ว่าประโยชน์ของก้อนอิฐมีอะไรบ้างหลายอย่าง ในขณะที่คนที่ไม่มีความคิดยืดหยุ่นจะคิดได้เพียงอันเดียว หรือสองอันเท่านั้น

3.2 ความคิดยืดหยุ่นทางด้านการคิดแปลง (Adapture Flexibility)

ซึ่งมีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา (เช่นจิกร การบุญ. 2525 : 15 - 16 ; อ้างอิงมาจาก Guilford. 1967) ข้อสรุปของ กิลฟอร์ดนี้ ทำให้มีการศึกษาการคิดแบบobenกันอย่างมากกว้างขวางและลึกซึ้งในเวลาต่อมา

3.2 ทฤษฎีของฟรอยด์ (Freud. 1938 : 193) ฟรอยด์มีทัศนะเกี่ยวกับ

ความคิดสร้างสรรค์ว่า เป็นการเริ่มต้นจากความขัดแย้งซึ่งถูกขับเคลื่อนออกมาโดยพลังจิตใจส่วนลึก ขณะที่มีความขัดแย้งเกิดขึ้นนั้น คนที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีความอิสระเกิดขึ้นมากมาย ซึ่งจะส่งผลทำให้การคิดแบบobenมากขึ้นตามลำดับ

3.3 ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ในรูปของการโยงความสัมพันธ์ (Associative Theory) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วยการสร้างแนวความคิดใหม่โดยการรวมสิ่งที่สัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน ซึ่งการรวมกันนี้จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขเฉพาะเฉพาะอย่าง หรือรวมกันแล้วต้องเกิดประโยชน์ในทางใดทางหนึ่ง หรือเมื่อระลึกสิ่งใดก็เป็นแนวทางให้ระลึกถึงสิ่งอื่น ๆ ต่อกันไป เป็นลูกโซ่ เช่น เมื่อเห็นโต๊ะทำให้คิดถึงเก้าอี้ ไม่ใช่เท้าของ เป็นต้น ซึ่งคำที่ระลึกออกมาต่างก็เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันและเก็บสะสมอยู่ในสมองของคน เมื่อมีสิ่งเร้ามากกระตุ้นก็จะตอบสนองออกมา (บุญเชื้อ ทองอยู่. 2521 : 17)

4. วิธีการวัดการคิดแก้ปัญหาแบบอเนกนัย

ในการวัดการคิดแบบอเนกนัย ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของความคิดสร้างสรรค์ของเด็กนั้น อารี รังสีนันท โศภิตาสรูปไว้ดังนี้

1. การสังเกต โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกเชิงสร้างสรรค์ เช่น โดยวัดความคิดจินตนาการของเด็กจากพฤติกรรมการเล่นและการทำกิจกรรม เช่น พฤติกรรม การทดลอง การปรับปรุงและตกแต่งสิ่งต่าง ๆ การแสดงละคร การใช้คำอธิบาย และบรรยายให้เกิดภาพพจน์ชัดเจน ตลอดจนการเล่านิทาน การแต่งเรื่องใหม่ การเล่นและการคิดค้นใหม่ ๆ

2. การวาดภาพ โดยการให้เด็กวาดภาพจากสิ่งเร้าที่กำหนด เป็นการถ่ายทอดความคิดเชิงสร้างสรรค์ออกมาเป็นรูปธรรม และสามารถสื่อความหมายได้ วิธีการนี้ได้มีการทดลองใช้และศึกษากันมาเป็นเวลานานแล้ว

3. รอยหนกหมึก โดยการให้เด็กดูภาพรอยหนกหมึกแล้วคิดตอบจากภาพที่เด็กเห็น มักใช้ในระดับปฐมวัยและประถมศึกษา เคิร์กแพทริก (Kirkpatrick) ได้ใช้รอยหนกหมึก โดยให้เด็กดูภาพแล้วตอบโดยให้อิสระในการคิดค้น อาจใช้คำสั่งสั้น ๆ ให้เด็กตอบ แล้วพิจารณาคำตอบของเด็กจากความสามารถในด้านการคิดประดิษฐ์อารมณ์ขัน ความรู้สึกและความสามารถในการรับรู้ที่ทดสอบรอยหนกหมึก

4. การเขียนเรียงความและงานศิลปะ โดยให้เขียนเรียงความจากหัวข้อที่กำหนด และประเมินจากงานศิลปะ เช่น โคลวิน (Colvin) ได้ใช้วิธีการให้เด็กเขียนเรียงความ และวัดความคิดแปลกใหม่ ความคิดจินตนาการ และอารมณ์ขันของเด็กจากสิ่งที่เด็กได้เขียนออกมา

5. แบบทดสอบ โดยชีวิตให้เด็กทำแบบทดสอบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อ และใช้ภาพเป็นสื่อ เพื่อเราให้เด็กแสดงออกเชิงความคิดในการทดสอบมีการกำหนดเวลาไว้ด้วย (อาร์. ริงส์นัฟ. 2527 : 173 - 176)

ตามที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่า เราสามารถวัดการคิดแบบอเนกนัยและความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยวิธีขึ้นอยู่กับความเหมาะสมเกี่ยวกับผู้ทดสอบจะวัดสิ่งที่วัดหรือศึกษา

5. การส่งเสริมการคิดแบบอเนกนัย

ทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์มากน้อยในปริมาณที่แตกต่างกัน ความสามารถด้านนี้จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการศึกษา ซึ่ง ทอร์แรนซ์ (อาร์. ริงส์นัฟ. 2527 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Torrance. 1965) ได้ให้การสนับสนุนว่าความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาได้ด้วยการจัดกิจกรรมและการฝึกฝนการปฏิบัติที่ถูกต้อง ความเห็นนี้สอดคล้องกันกับ โรเจอร์ (Roger. 1959 : 78 - 80) ที่ได้ทำการศึกษาและให้ข้อคิดที่ว่าความคิดสร้างสรรค์ไม่สามารถบังคับให้เกิดขึ้นได้ แต่สามารถส่งเสริมให้เกิดขึ้นได้ เบริเยมเสนอแนะว่าเราสามารถหาให้คนที่ซึ่งออกมาจากเมสคโคก็ทอเมอจิกสภาพแวดล้อมให้พอเหมาะทั้งอากาศ น้ำ และดิน นั่นก็คือ การสอนให้เด็กคิดแบบอเนกนัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความคิดสร้างสรรค์นั่นเอง ซึ่งสามารถส่งเสริมโดยสอดคล้องในกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ใน 2 สถานการณ์ ดังนี้

1. การจัดให้มีสภาวะที่เพิ่มความปลอศกภัยทางจิต ซึ่งจะสร้างโอกาสความระวนการที่สัมพันธ์กันสามารถอย่าง คือ

- 1.1 ครอบอมรับในคุณค่าของแต่ละคน เคารพในความคิดเห็น
- 1.2 ไม่มีการวัดประเมินผลจากภายนอก ทุกคนทำมาด้วยความสบายใจ
- 1.3 ครอบอมรับความเข้าใจในผลงานรวมทั้งการสร้างสรรคสิ่งแปลก ๆ ของนักเรียน

2. การจัดให้มีสภาวะที่เสรีในการแสดงออก เช่น การพูด หรือทำในลักษณะแปลกใหม่ ทอร์แรนซ์ (Torrance. 1964 : 56 - 58) ได้กล่าวถึงหลัก 5 ประการ ในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีความคิดอเนกนัยเป็นพื้นฐานที่สำคัญไว้ดังนี้

1. ครอบอมรับคำถามของเด็ก ได้แก่ การตอบคำถามของเด็กอย่างเพียงพองหลาย ๆ ครั้ง เด็กมักจะถามคำถามแปลก ๆ คำถามที่หาคำตอบไม่ได้ แต่ผู้ใหญ่ต้องยอมรับว่าคำถามเหล่านั้นเหมือน

คำถามธรรมชาติและแสดงความชื่นชม ควรส่งเสริมให้เกิดไว้เพราะเหตุและหาคำตอบที่แตกต่างออกไปบนพื้นฐานของประสบการณ์ส่วนตัวของเด็กแต่ละคน

2. ยอมรับความคิดเชิงจินตนาการและนิทานธรรมชาติของเด็ก

3. แสดงให้เห็นว่าความคิดของเด็กมีคุณค่า

4. จัดหาโอกาสเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ขณะเดียวกันผู้ใหญ่แสดงออกถึงความเชื่อถือว่าว่างใจในตัวเด็ก โดยใช้หลักการ "ทำให้รู้เรียนรู้สักระยะ" และนำกิจกรรมด้วยตัวของเขาเอง และจะไม่บอกเขาเลยว่าเขาสามารถเรียนรู้ด้วยตัวของเขาเอง ดังนั้นจึงควรสอนเนื้อหาให้น้อยลงและจัดใหม่เวลาสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาทักษะการคิด ตลอดจนความคิดสร้างสรรค์

5. ในเวลาที่จะปฏิบัติและเรียนรู้โดยปราศจากการวัดผล เด็กนักเรียนต้องการช่วงเวลา ซึ่งเขาสามารถเรียนโดยไม่ต้องการว่าจะมีผลต่อคะแนนหรือการประเมินผล

ในการสอนให้เด็กคิดเป็นเรื่องที่น่าสนใจและศึกษากันมานาน แต่อย่างไรก็ตาม อุปสรรคของการสอนทักษะการคิดนั้นมีหลายสาย เช่น การใช้คำถาม การใช้อุปมา และสื่อการสอนแบบเรียนและแบบฝึกหัด ส่วนใหญ่ไม่ได้ส่งเสริมการคิดในระดับสูงและขาดการฝึกฝนในการคิดในแนวกว้างหรืออเนกนัย นอกจากนี้ยังพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนเป็นอุปสรรคที่สำคัญ บรรยากาศที่เคร่งเครียด การให้การเสริมแรงแก่เด็กที่เจียม ไม่สร้างสรรค์คำถาม เป็นบรรยากาศที่ไม่เอื้อต่อการส่งเสริมการคิด (ฉันทนา ภาคมณฑล. 2528 : 35 ; อ้างอิงมาจาก Wessermann. 1984) ดังนั้น ครูและวิธีสอนจึงมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการคิดของเด็กมาก ซึ่ง อารี รังสิมันท์ (2528 : 107) ได้รวบรวมวิธีสอนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีความคิดอเนกนัยเป็นพื้นฐานไว้ดังนี้

1. ให้เด็กเกิดจินตนาการหรือใช้เทคนิคกิจกรรมแบบสร้างสรรค์ เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งกระตุ้นให้เกิดนิสัย เจตคติในทางสร้างสรรค์ ด้วยวิธีการส่งเสริมความคิดจินตนาการแก่เด็ก ส่งเสริมให้เกิดแปลกใหม่ และให้ลองคิดในสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น และดูเหมือนว่าจะไม่มีทางเป็นไปได้ เช่น ตั้งคำถามว่า "อะไรจะเกิดขึ้นถ้าคนหายตัวได้" เป็นต้น

2. ให้เด็กเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) ลักษณะของกิจกรรมเป็นการเน้นภาวะสร้างสรรค์ให้เกิดการตอบสนองของหลายรูปแบบ การทำให้เด็กเกิดความรู้สึก

กับเหตุการณ์น่าประหลาดใจด้วยการคิด เช่น ให้ลองบรรยายเกี่ยวกับ "สุนัขที่ไม่เคยเห่า" เป็นต้น

3. จักกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้วิธีการระดมพลังสมอง การระดมพลังสมองหรือการระดมพลังความคิด เป็นเทคนิควิธีหนึ่งในการแก้ปัญหา จุดมุ่งหมายก็เพื่อส่งเสริมให้บุคคลมีความคิดหลาย ๆ ทิศทาง และคิดได้มากในช่วงเวลาที่จำกัด (อาวี รังสินธ์. 2525 : 107)

นอกจากนี้ วราภรณ์ รัตวิจัย (2522 : 34 - 35) ได้เสนอแนะวิธีสอนที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเกิดความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาความคิดไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่บังคับเด็กให้ทำตามคำสั่ง เช่น ให้นักเรียนวาดรูปตามแบบ
2. ส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออกอย่างมั่นใจ เมื่อเด็กประสบผลสำเร็จควรจะให้รางวัลหรือแรงเสริม
3. ส่งเสริมให้เด็กเป็นคนคิดเป็น ช่างสังเกต ช่างถาม ช่างซัก โดยครูต้องทบทวนคำถามของเด็กด้วยความกระตือรือร้น
4. จัดประสบการณ์และกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ ค้นคว้าทดลองอยู่เสมอ
5. สนับสนุนและส่งเสริมให้เด็กมีบุคคลิกภาพทางสร้างสรรค์ ควบการกระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดหลาย ๆ ทางมีความอยากรู้อยากเห็น สร้างความเชื่อมั่นในตัวเอง ไม่จำกัดการแสดงออกและให้การยอมรับ
6. ไม่ควรเข้มงวดในแบบแผนมากเกินไป สนับสนุนให้เด็กแสดงออก โดยการยอมรับของหมู่คณะอย่างเสรี
7. ไม่ควรสนับสนุนหรือให้รางวัลผลงานที่เกินอย่างเกินควร ควรจะยอมรับผลงานหรือการทดลองของเด็กทุกคนที่เป็นผลงานแปลกใหม่ ไม่ควรจำกัดการกระทำหรือผลงานของเด็กเพราะจะทำให้เด็กเสียกำลังใจ
8. แสดงให้เด็กเห็นว่าทุกคนมีความสำคัญและความคิดของเด็กทุกคนเป็นความคิดที่จะนำไปสู่ผลงานที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์
9. ยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็กทุกคน และให้อิสระในการคิด การทำ ไม่ควรจะวิจารณ์ความคิดเห็นของใคร

10. จักรบรรยากาศและสิ่งแวดลอมในห้องเรียน ซึ่งกระตุ้นให้เด็กคิดค้น ชำรว และทดลอง เช่น จักรภูมิวิทยาศาสตร์ มุมหนังสือ มุมขายของ มุมครัว และจัดหาอุปกรณ์เครื่องเล่น หนังสือ เครื่องมือต่าง ๆ ให้แก่เด็ก

11. จักประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้เด็กได้แสดงออกอย่างเสรี เช่น เอานิทานจาก ประสบการณ์จากภาพ หรือจินตนาการของตนเอง กระตุ้นให้เด็กได้แสดง

6. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดแบบอเนกนัย

ความคิดสร้างสรรค์มีความคิดอเนกนัยเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ดังนั้นในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เด็ก ย่อมมีผลต่อการคิดแบบอเนกนัย ดังปรากฏในรายงานการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัยดังนี้

6.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

แฮดดอน และลิตตัน (Haddon and Lytton. 1960 : 171 - 180)

ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสอนการพัฒนาความสามารถทางการคิดแบบอเนกนัยในเด็กระดับประถมศึกษา อายุ 11 - 12 ปี ซึ่งมีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน จำนวน 211 คน ผลปรากฏว่า เด็กที่มาจาก โรงเรียนที่มีการสอนแบบยืดหยุ่นหาเป็นศูนย์กลาง มีความสามารถทางการคิดแบบอเนกนัยต่ำกว่า เด็กที่มาจากโรงเรียนที่มีการสอนแบบยัดเยียดนักเรียนเป็นศูนย์กลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แฟรงกลิน และริชาร์ด (Franklin and Richards. 1977 : 66 - 70)

ได้ศึกษาผลของการสอนความสามารถทางการคิดแบบอเนกนัยโดยทรงในเด็กระดับประถมศึกษา อายุ 9 - 10 ปี จำนวน 119 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มควบคุม ซึ่งสอนแบบยัดเยียดเนื้อหาวิชาเป็นศูนย์กลาง และกลุ่มทดลองซึ่งสอนแบบยัดเยียดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้ง 2 กลุ่มได้รับการสอน ๓๐ คาบจะครั้ง ครั้งละมากกว่า 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 10 สัปดาห์ กลุ่มทดลองได้รับการฝึกการคิดแบบอเนกนัย ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนเกี่ยวกับศิลปะและบทเรียนเกี่ยวกับกลุ่มทดลอง แต่ไม่เน้นการคิดแบบอเนกนัย ผลปรากฏว่า กลุ่มที่ได้รับการฝึกความสามารถทางการคิดแบบอเนกนัยโดยทรง มีความสามารถทางการคิดแบบอเนกนัยสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกแบบนี้อาจมีนัยสำคัญทางสถิติ

ฮันส์เบอร์เกอร์ (Huntsberger. 1976 : 185 - 191) ได้ศึกษา

ความสามารถทางการคิดแบบอเนกนัยของเด็กในระดับประถมศึกษาโดยใช้เกมและไม้บล็อกที่มีรูปร่าง

แตกต่างกัน (Attribute Blocks) กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชั้นประถมปีที่ 5 กลุ่มควบคุม
ได้รับการสอนวิชาวิทยาศาสตร์จากครูตามปกติ ส่วนกลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยเกมและไม้บล็อก
รูปแบบต่าง ๆ ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีความสามารถทางการคิดแบบอเนกนัยสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการ
สอนด้วยวิธีเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยได้เสนอแนะไว้ว่า ถ้าทั้งสองกลุ่มได้รับการสอน
ภายในเวลาที่ยาวนานกว่านี้ จะพบความแตกต่างที่มากยิ่งขึ้น

ชอร์ และชอร์วูด (ชินจิต การบุญ. 2525 : 12 ; อ้างอิงมาจาก
Shaw and Sherwood. 1980) ได้ทำการทดลองศึกษาความสามารถทางการคิดแบบอเนกนัย
ของเด็กอายุ 5 - 6 ขวบ จำนวน 48 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
จำนวนเท่า ๆ กัน กลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยวิธีสอนที่ใช้คำถามแบบอเนกนัย ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการ
สอนด้วยวิธีใช้คำถามแบบเอกนัย หรือแบบอื่น ๆ ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีความสามารถทางการคิด
แบบอเนกนัยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6.2 งานวิจัยในประเทศ

เชาวนา พุทธิวิทย์ (2514 : 12 - 15) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียน
ในโรงเรียนที่มีบรรยากาศแบบเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นไม่เคร่งครัดในระเบียบมากนัก เช่น
โรงเรียนสาธิตต่าง ๆ ปรากฏว่านักเรียนโรงเรียนสาธิตมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนใน
โรงเรียนที่มีบรรยากาศการเรียนการสอนที่เข้มงวดแบบแผนเคร่งครัด

เกรียงศักดิ์ ทราวุธ (2516 : 91) ได้ศึกษากับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5
โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดแบบอเนกนัย ลักษณะแบบทดสอบเป็นการทดสอบด้าน
ภาษาชนิดปลายเปิดปลายปิด ผลปรากฏว่าการคิดแบบอเนกนัยด้านความคล่องในการคิดมีความ
สัมพันธ์ในทางบวกกับความสามารถในการอ่าน และการสะกดคำ ด้านความคิดริเริ่ม มีความสัมพันธ์
ในทางบวกกับความสามารถด้านการฟัง และความสามารถด้านการสะกดคำ

อารมณ หักฉิม (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดอเนกนัย
ของเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 4 - 6 ปี โดยใช้การเล่น 2 แบบ คือการเล่นที่ใช้อุปกรณ์เพื่อส่งเสริม
การเล่นโดยตรง และการเล่นที่ใช้อุปกรณ์พยาน ทำการทดลอง 24 ชั่วโมง ใน 6 สัปดาห์ ทดสอบ
โดยใช้แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของทอร์เรนซ์ ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่ได้เล่นอุปกรณ์ที่
ส่งเสริมการคิดโดยตรง มีความคิดอเนกนัย 3 ด้าน คือ ความคิดคล่องตัว ความคิดริเริ่ม

และความคิดจะยืดหยุ่น แตกต่างจากเด็กที่ได้รับการ เจริญที่อุปการณมานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การฝึกการคิดแบบอเนกนัย มีความสำคัญและทำให้เกิดความแน่ใจว่าการคิดแบบอเนกนัยเป็นสิ่งที่สามารถฝึกฝนและส่งเสริมโดยวิธีการต่าง ๆ ได้

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทานและการเล่านิทาน

1. นิทานและการเล่านิทาน

1.1 นิทาน

วชิร วิเศษวราง (2513 : 22 - 26) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า นิทานคือเรื่องราวที่เล่าสืบเนื่องต่อกันมาเป็นทอด ๆ จนกระทั่งถึงปัจจุบัน นิทานเหล่านี้อาจจะเป็นเรื่องจริงหรือการเล่าเสริมเพื่อให้สนุกสนานหรือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาจากจินตนาการของผู้เล่าเองก็ได้

รัชนิ ศรีไพรวรรณ (2516 : 37 - 41) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า นิทานคือ เรื่องราวที่เล่าสู่กันฟังหรือมีผู้แต่งขึ้นเพื่อความสนุกสนานและเนื้อเรื่องในนิทานอาจจะเป็นเรื่องที่เหลือเชื่อหรือเป็นเรื่องราวที่แสดงอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะนิทานมุ่งให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นส่วนใหญ่

นิทานเป็นเรื่องราวที่มามีชานาน และเล่าต่อกันมาซึ่งมุ่งหวังให้ผู้ฟังได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน เนื้อเรื่องอาจเป็นเรื่องจริงหรือเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากจินตนาการของผู้เล่าก็ได้

1.2 การเล่านิทาน

อัศดา นิลฉวี (2527 : 248) ได้ให้ความหมายของการเล่านิทานไว้ว่า การเล่านิทาน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่นำมาเป็นตัวกลางในการถ่ายทอด ความรู้ ความเข้าใจ อารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ ประสบการณ์ หัตถ์คดีและค่านิยมที่เหมาะสมสำหรับเด็กมาใช้เล่านิทาน นอกจากนี้ยังครอบคลุมถึงวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ครูควรส่งเสริมให้เด็ก

เล็ก ๆ ไซ้ เพื่อเล่านิทานให้เพื่อน ๆ ชมและฟังบ้าง เนื่องจากวัยเด็กมีจินตนาการและจินภาพสูงมากอยู่แล้ว เด็กสามารถจะช่วยกันเล่านิทานโดยแต่งเรื่องนิทานใหม่ ๆ แปลก ๆ ขึ้นเอง บางโอกาสครูควรส่งเสริม สนับสนุนและเป็นที่ปรึกษาเพื่อให้เด็กแสดงบทบาทสมมุติเลียนแบบเรื่องราวในนิทานที่เคยได้ชมและฟังกัน

ทั้งนี้การเล่านิทานจึงหมายถึงการถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้เด็กได้เข้าใจด้วยการเล่าโดยใช้น้ำเสียง ท่าทาง สื่อวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนวิธีการประกอบการเล่าและยังครอบคลุมถึงการส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสเป็นผู้เล่าด้วยตนเอง

2. คุณค่าของการเล่านิทาน

เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 - 6 ปี เป็นวัยแห่งการเพ้อฝัน สามารถสร้างจินตนาการมากมาย แต่ความจำกัดทางการรับรู้จึงขาดประสบการณ์ต่าง ๆ ฉะนั้นเด็กวัยนี้จึงเป็นวัยที่เหมาะสมที่จะเสริมสร้างหรือเพิ่มพูนประสบการณ์ ตลอดจนความคิดสร้างสรรค์ด้วยการเล่านิทานเพื่อช่วยให้เด็กปรับตัวและเตรียมที่จะรับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ซึ่ง จีวาร์ธ (2526 : 125 - 126) ได้กล่าวว่า การเล่านิทานนี้มีอิทธิพลและคุณค่าต่อเด็กมาก โดยเฉพาะในเด็กก่อนระดับประถมศึกษา การที่ผู้ใหญ่และผู้ใหญ่ได้ใกล้ชิดกับเด็กโดยการเล่านิทานจะเป็นเครื่องช่วยให้เข้าใจเด็กยิ่งขึ้น การเล่านิทานมีคุณค่าดังนี้

1. ช่วยชดเชยและเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา ความคิดและจินตนาการ
2. ปักใจให้เด็กเป็นนักฟังที่ดี เก็บความเรื่องที่ฟังได้ตามสมควรแก่วัย
3. สร้างความเพลิดเพลินให้แก่เด็ก
4. ช่วยปลูกฝังความรู้สึกชอบฟังนิทานและความรู้สึกชื่นชมในหนังสือนิทานก่อนที่จะอ่านโดยที่เขาใจ

จะอ่านโดยที่เขาใจ

5. ปลูกฝังให้เด็กเป็นคนใจกว้าง ขอมรับความจริงในชีวิตประจำวัน
6. ช่วยให้ครูและผู้ใหญ่ได้ทราบถึงความรู้สึกนึกคิดของเด็กจากการสนทนาหรือซักถามในขณะฟังนิทาน

ซักถามในขณะฟังนิทาน

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2520 : 37 - 39) กล่าวว่า การเล่านิทานให้เด็กฟังแม้จะเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่ก็สิ่งที่มีประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์แก่เด็กดังนี้

1. ช่วยให้เกิดความรู้สึกรอบอุ้ม มีที่พึ่งทางใจ รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพราะขณะฟังนิทานเด็กมีโอกาสนึกสัมพันธ์กับผู้อื่น

2. ทำให้เด็กเกิดจินตนาการจากเรื่องราวที่ฟัง เช่น เรื่องนางฟ้า เรื่องสัตว์ต่าง ๆ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ

3. ช่วยให้เกิดไทรูจักโลกจากแง่มุมเล็ก ๆ น้อย ๆ จากนิทานที่ไ้ทั้ง

4. การฟังนิทานทำให้เด็กไ้พักผอน คลายความตึงเครียด ไ้รับความเพลิดเพลิน ความสดชื่น และความรู้จากเรื่องราวที่ไ้ทั้งจะทำให้เกิดทัศนคติที่ต่อกับโลกและชีวิต

นอกจากนี้การเล่านิทานยังเป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนเป็นอย่างดี เราสามารถนำเอาวิธีการเล่านิทานมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนไ้หลาย ๆ ประการ ดังนี้ (สรรรชัย ศิริสุข. 2530 : 26)

1. เป็นการลดความตึงเครียด พืชจักความเบื่อนานของนักเรียนในขณะที่เรียน
2. เป็นการนำเข้าสู่บทเรียน หรือเตรียมความพร้อมเด็ก
3. เป็นการเปลี่ยนเจตคติหรือความเชื่อผิด ๆ บางประการ
4. ใช้สอนจริยธรรมแก่เด็ก เช่น ในเรื่องความซื่อสัตย์ ความกตัญญู เป็นต้น
5. ใช้สอนวิชาเรียงความ เช่น ให้นักเรียนเขียนเรื่องที่ตนเองชอบ เป็นต้น
6. ใช้สอนหรือฝึกทักษะทางภาษา เช่น การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน

เป็นต้น

7. เป็นการฝึกทักษะทางด้านกาอ่าน ช่วยให้เกิดรักการอ่าน เป็นต้น

8. ฝึกไ้เกิดมีความกล้าที่จะแสดงออก เช่น การแสดงท่าทางประกอบตามเรื่องราวที่กำหนดไ้ เป็นต้น

9. เป็นการสร้างความสนิทสนมและความไว้วางใจในตัวเองไ้เกิดขึ้นกับเด็ก

10. ช่วยพัฒนาในด้านความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ ไ้กับเด็ก

จากเหตุผลดังกล่าวมานี้พอสรุปไ้ว่า การเล่านิทานมีคุณค่าในการช่วยเสริมพัฒนาการทางภาษา ความคิดและจินตนาการอันเป็นรากฐานที่จะนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ และประสบการณ์ต่าง ๆ นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านอารมณ์ สังคมและจิตใจ ดังนั้นการเล่านิทานจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในหน่วยการสอนต่าง ๆ ตามแผนการจัดประสบการณ์ไ้ทั้งในชั้นอนุบาลและเด็กเล็ก ทั้งนี้เพื่อไ้การจัดประสบการณ์ไ้บรรลุวัตถุประสงค์

3. รูปแบบการเล่านิทาน

การเล่านิทานถ้าจะเล่าโดยการอ่านหรือการเล่าปากเปล่า โดยไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิธีการเลยจะทำให้ความสนใจของเด็กลดลง ฉะนั้นครูจึงควรมีทั้งรูปแบบและวิธีการที่จะช่วยใ้บรรยากาศของการฟังนิทานน่าสนใจยิ่งขึ้น กุลวศิม ภูมิมาศ (2521 : 64) ได้เสนอแนะถึงรูปแบบของการเล่านิทานไว้ดังนี้

1. อ่านจากหนังสือนิทานให้เด็กฟังทั้งหมด
2. ใช้ภาพวาดที่แสดงความต่อเนื่องกันประกอบการเล่าให้เด็กฟัง โดยที่ภาพเหล่านั้นจะจับมวนใส่ไว้ในกล่อง แล้วหมุนที่ละภาพ ค่อย ๆ พัดภาพจนหมด
3. เล่านิทานโดยใช้การวาดภาพขณะที่เล่าตามเนื้อเรื่องของนิทาน พงษ์จันทร์ อยู่เป็นสุข (2524 : 37) ได้เสนอรูปแบบของการเล่านิทานเพิ่มเติมว่า เราสามารถเล่านิทานได้โดย

1. การเล่าโดยไม่ใช้อุปกรณ์ใด ๆ เลย แต่ใช้เสียงประกอบการเล่าให้น่าสนใจ
 2. การเล่าโดยใช้ภาพประกอบการพูด
 3. การเล่าโดยแสดงท่าทางประกอบตามตัวละครในเนื้อเรื่อง
 4. การเล่าโดยแสดงหุ่นประกอบการเล่า โดยใช้หุ่นตัวละครตามเนื้อเรื่องที่เล่า
- อาจจะเป็น หุ่นนิ้วมือ หุ่นกระบอก หุ่นเงา เป็นต้น

ทั้งนี้ในการเล่านิทานแต่ละครั้งของครู ควรคำนึงถึงรูปแบบและวิธีการอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อให้การเล่านิทานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. วิธีการเล่านิทาน

การเล่านิทานมีอยู่หลายรูปแบบและวิธีการ (ฉัตรภา นิละมณี. 2527 : 248) เพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ตลอดจนเกิดความคิดและจินตนาการอย่างเต็มที่ รัชนี ศรีไพรวรรณ (2516 : 37 - 41) ได้เสนอแนะวิธีการเล่านิทาน ตลอดจนการสร้างบรรยากาศในขณะเล่านิทานไว้ดังนี้คือ

1. การเริ่มต้นเล่า ครูควรจะมีวิธีการที่จะจูงใจเด็กด้วยวิธีต่าง ๆ ที่น่าสนใจ เช่น การใช้เพลง การใช้ปริศนาคำทาย การใช้รูปภาพ เป็นต้น

2. ขณะที่เฝ้าควรวินให้เด็กมีอิสระทั้งในค่านร่างกายและความรู้สึก
3. ผู้เฝ้าควรมีอารมณ์รวม ความเอนเอียงเรื่องที่เขา
4. ครูควรมีการใช้น้ำเสียงในการเฝ้าตามตัวละคร หรือเหตุการณ์นั้น ๆ ใน

ขณะที่เฝ้า

5. ควรใช้ภาพหรือท่าทางประกอบในขณะที่เฝ้า
6. ควรลำดับเรื่องราวให้เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อนจนเกินไป
7. ควรให้ความสนใจกับเด็กทุกคนอย่างทั่วถึง
8. ควรใช้ภาษาที่เหมาะสมกับเด็ก
9. ไม่ควรเน้นการสั่งสอนมากเกินไปจนเด็กขาดความสนุกสนาน

วิธีการ เฝ้านิทานทั้งช่วยช่วยให้เด็กเกิดความสุขสบายใจ มีความรู้สึกที่เป็นอิสระทั้งทางร่างกายและจิตใจ และเกิดทัศนคติที่ดี นอกจากนี้การเฝ้านิทานไม่ควรซ้ำซากและจำเจควรพยายามแสวงหาวิธีต่าง ๆ ในการ เฝ้านิทานให้น่าสนใจ เพื่อช่วยให้การเฝ้านิทานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น วิธีการเฝ้านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์เป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างความคิด พัฒนาทักษะการฟัง การพูด และเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นสร้างสรรค์ ซึ่ง ลิโว และริทซ์ (Livo and Riet, 1986 : 348) ได้กล่าวถึงการเฝ้านิทานว่า "ผู้เฝ้าและผู้ฟังต่างมีประสบการณ์ร่วมกันในการเฝ้านิทานและแสดงออกในทางสร้างสรรค์ ความคิดสร้างสรรค์จากการฟังนิทานเกิดจากความสามารถึงไม่ใช่เพียงการได้เห็นเท่านั้น แต่เป็นการเฝ้าอย่างพิถีพิถันพิจารณา ไม่ใช่เพียงการได้รับเท่านั้น แต่เป็นการฟังอย่างตั้งใจ ไม่ใช่การเลียนแบบแต่เป็นการคิดสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ และไม่ใช่เพียงการสังเกต แต่เป็นการได้มีประสบการณ์และรับรู้สิ่งใหม่ ๆ ในทันทีทันใด" ดังนั้นการเฝ้านิทานจะช่วยจูงใจให้เด็กสนใจที่จะฟัง และคิดสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการคิดแก้ปัญหาแบบอเนกนัย

นักการศึกษา วิลเลียม (William) และทอแรนซ์ (Torrance) ได้เสนอแนวคิดดังนี้

1. ความไม่สมบูรณ์ (Incompleteness) ของสิ่งเร้า จะกระตุ้นกระบวนการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ซึ่งเด็กจะต้องใช้ความคิด เหตุผล จินตนาการ

การผสมผสาน เชื่อมโยง การคาดคะเนของเด็ก จากสิ่งใหม่บวกกับสิ่งที่เรียนรู้ใหม่
ทำให้เกิดความคิดในลักษณะต่าง ๆ คือ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น
(Torrance. 1973 : 7 - 9)

2. การฝึกให้เด็กเกิดความรู้สึกนึกคิดหลังจากการฟังนิทาน แล้วให้เด็กโยง
ความสัมผัสไปสู่สิ่งอื่นต่อไปจะช่วยพัฒนาทั้งการฟัง การใช้จินตนาการ และเป็นการช่วยพัฒนา
ความคิดสร้างสรรค์ (อาร์ รังสินธ์. 2527 : 131 ; อ้างอิงมาจาก William. 1970)

จะเห็นว่า แนวทางในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ซึ่งมีการคิดแบบอเนกนัยเป็น
พื้นฐานที่สำคัญ ก็คือการจัดประสบการณ์หรือสิ่งเร้ามากระตุ้นให้เด็กได้ใช้ความคิด ตามองค์ประกอบ
ของการคิดแบบอเนกนัย ซึ่งประกอบด้วยความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น
พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระในการแสดงออกด้วยการเล่าเรื่องราวหรือเล่านิทานตามจินตนาการ
และความพอใจของเขานั้นเอง ซึ่ง จีระประภา บุญยนิภัย และบุสดี บุญอินทร์ (2527 : 399)
ได้กล่าวว่า การเล่าเรื่องราวของเด็กนั้นเป็นการส่งเสริมให้เด็กรู้จักใช้ความคิด และอาจกล่าวได้
ถึงระดับการเล่าเรื่องราวอย่างสร้างสรรค์และยังได้กล่าวอีกว่า การที่เด็กจะเล่าเรื่องได้นั้น
เด็กจะต้องมีประสบการณ์จากการฟังมาก่อน เช่น นิทานที่ ๆ ตลอดจนได้เห็นตัวอย่างวิธีการเล่าที่
ซึ่งสอดคล้องกับ ขาดูชัย ศรีไสยเพชร (2525 : 38 - 39) ได้เสนอแนะวิธีการเล่านิทานไว้
ข้อหนึ่งว่า การใหญ่ฟังโดยใช้ความคิดหรือจินตนาการ เช่น การเล่าเรื่องที่ค้างไว้แล้วให้เด็กแต่งต่อ
ตามจินตนาการ หรือเล่าเรื่องจบแล้ว ให้ช่วยกันคิดตั้งชื่อเรื่อง จัดว่าเป็นวิธีการเล่านิทานที่จะช่วยให้
เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ทันและรวดเร็ว

จะเห็นได้ว่าการให้เด็กมีโอกาสฟังเรื่องราว เช่น นิทาน การเปิดโอกาสให้เด็ก
ได้ต่อเรื่องราวอย่างอิสระตามความคิดและจินตนาการของเขาเอง จะสามารถช่วยส่งเสริมพัฒนาการ
คิดแก้ปัญหาแบบอเนกนัย ตลอดจนความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กปฐมวัย

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิทานเพื่อส่งเสริมความคิดอเนกนัย

เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทานย่อมเป็นเครื่องบ่งบอกว่า การเล่านิทาน
เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมและการพัฒนาความคิดอเนกนัยของเด็กได้เป็นอย่างดี
แต่ปรากฏว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนิทานมาเป็นสื่อหรือกิจกรรมในการส่งเสริมความคิดอเนกนัยนั้น
นับว่ายังมีการศึกษาและทำการวิจัยกันน้อยมาก

5.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เบล (Bell. 1984 : 2752A) ได้ศึกษาการเล่าเรื่องของเด็กชายอายุ 6 - 7 ปี โดยจับคู่ระหว่างสติปัญญากับความคิดสร้างสรรค์ ผลการศึกษาพบว่า การเรียบเรียงเรื่องราวและการจินตนาการ เรื่องราวมีความสัมพันธ์กับระดับสติปัญญาและความคิดสร้างสรรค์

เชคลี (Shaklee. 1985 : 3172A) ได้ศึกษาผลของการสอนเทคนิคการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น กลุ่มทดลองเข้า กลุ่มควบคุมเข้า และกลุ่มทดลองขาย กลุ่มควบคุมขาย ให้การสอนกับกลุ่มทดลอง จำนวน 18 บทเรียน บทเรียนละ 30 นาที ในขณะที่กลุ่มควบคุมเรียนตามหลักสูตรปกติ ผลการศึกษาพบว่า การสอนเทคนิคการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ทำให้ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้น และพบว่า กลุ่มทดลองเข้ามีความสามารถในการคิดสูงกว่า

กูร์ และแรพพอร์ท (Goor and Rapaport. 1977 : 636 - 643) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กโดยวิธีการออกไปตั้งค่ายพักแรมกับเด็กที่กำลังจะเข้าเรียนในชั้นประถมปีที่ 6 และชั้นมัธยมปีที่ 1 ในโรงเรียนในชนบท จำนวน 142 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 94 คน (จำนวนหญิงและชายเท่ากัน) และกลุ่มควบคุม 48 คน กลุ่มตัวอย่างนี้เป็นเด็กที่กระทรวงศึกษาธิการถือว่าเป็นเด็กที่ยากจน กลุ่มทดลองจะใช้เวลาวันละ 4 ชั่วโมง คือ เข้า 2 ชั่วโมง และบ่ายอีก 2 ชั่วโมง ในการเล่นเกมที่สร้างสรรค์ ส่วนกลุ่มควบคุมจะเล่นเกมเน้นหนักการชมเชย ในการทดสอบนี้ใช้เวลาทั้งหมด 10 วัน เมื่อสิ้นสุดการทดลองนำเด็กสองกลุ่มมาทดสอบความคิดสร้างสรรค์ ด้วยแบบทดสอบการคิดอย่างสร้างสรรค์ของทอร์แรนซ์ พบว่ากลุ่มทดลองมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่มควบคุม และหลังจากนั้นอีกสี่เดือน นำเด็ก 2 กลุ่ม มาทดสอบใหม่ก็ยังคงมีความแตกต่าง

ดิกสัน และคนอื่น ๆ (Dixon and others. 1977 : 367 - 373) ได้ศึกษาเด็ก 4 กลุ่ม ในจำนวน 3 กลุ่ม ที่ได้รับการเล่านิทานในฟัง หลังจากทำภารกิจกรรมแล้ว นิทานแล้วมีการสนทนา หรือพาไปศึกษานอกสถานที่ หรือแสดงบทบาทเลียนแบบตัวละคร และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม ผลการทดลองพบว่า ในการฟังนิทานนั้น ถ้าเด็กได้แสดงบทบาทเลียนแบบตัวละครในเรื่องไปค้วยจะพัฒนาความคิดต่าง ๆ ได้ดีที่สุด แสดงว่า หลังจากเด็กได้ฟังนิทานแล้ว เด็กมีการ

สนทนาเล่าเรื่องไปศึกษานอกสถานที่ และให้มีการ เขียนแบบตัวละคร จะพัฒนาการคิดได้ดีกว่า
กลุ่มควบคุม โดยเฉพาะกลุ่มที่เด็กได้แสดงบทบาทเขียนแบบตัวละคร

โคลกแลนด์ (Klakland. 1978 : 2350A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของ
ความคิดสร้างสรรค์กับความสามารถในการใช้ภาษาของเด็กอายุ 4 ปี โดยเด็กจะได้รับการทดสอบ
ความคิดสร้างสรรค์ด้วยแบบทดสอบของทอร์แมนซ์ เพื่อจัดระดับความคิดสร้างสรรค์ และได้รับ
การบันทึกเสียงพูดประกอบการจับบันทึก เพื่อจัดระดับความสามารถในการใช้ภาษาของเด็ก แล้วนำ
ไปหาความสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่าระดับความสามารถทางการใช้ภาษามีความสัมพันธ์กับความคิด
สร้างสรรค์

คุซิเอนสกี (Kuziemski. 1977 : 1861-b) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์
ของความคิดสร้างสรรค์กับการเล่นที่ใช้จินตนาการ (Imaginative Play) โดยศึกษากับเด็กระดับ 2
จำนวน 50 คน เป็นเด็กหญิง 25 คน และเด็กชาย 25 คน พบว่าการเล่นที่ใช้จินตนาการมีความ
สัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์

5.2 งานวิจัยในประเทศไทย

สุธรรม ประพัฒน์ทอง (2521 : 68 - 73) ได้ทำการทดลองโดยเล่านิทาน
ที่มีเนื้อเรื่องกระตุ้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็ก ชั้นประถมศึกษา 1 - 4 จำนวน 80 คน ให้ฟังนิทาน
จำนวน 10 เรื่อง เป็นเวลา 3 วัน วันละ 3 - 4 เรื่อง และใช้ผู้เล่า จำนวน 4 คน ในการเล่า
แต่ละครั้งจะให้เด็กเรียนฟังนิทานครั้งละ 5 คน ในการเล่านิทานจะมีการแสดงท่าทางประกอบ มี
การใช้สุ่มเสียงและรูปภาพช่วยในแต่ละเรื่องด้วย หลังจากนั้นจึงทำการวัดพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์
ของเด็ก โดยการให้เขียนแผนที่ยาก จำนวน 3 ชิ้น ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่ได้ฟังนิทานที่มีตัวแบบจะมี
ความพยายามในการฟันฝ่าอุปสรรคจนบรรลุความสำเร็จ จะมีพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กที่ฟังนิทาน
ไม่มีคุณค่า นอกจากนั้นยังพบว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเองเร็ว จะมีพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์
สูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเองช้า ซึ่งจะเห็นได้ว่า แม้งานวิจัยดังกล่าวจะไม่เกี่ยวข้องกับ
ความคิดสร้างสรรค์โดยตรงก็ตาม แต่คุณลักษณะของเด็กที่มีความเพียรพยายามในการฟันฝ่าอุปสรรค
จนบรรลุผลสำเร็จได้นั้นนับว่าเป็นคุณลักษณะส่วนหนึ่งของความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีความคิดคือแก่นนัยเป็น
พื้นฐานนั่นเอง

หัตถ์ที่ ๒ (2526 : 128) ได้ศึกษาถึงการเล่านิทานที่มีรูปแบบต่าง ๆ กัน เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้นิทาน 3 ประเภท คือ นิทานปรัมปรา นิทานท้องถิ่น และนิทานเกี่ยวกับสัตว์ โดยใช้รูปแบบละ 10 เรื่อง หลังการทดลอง ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ใช้นิทานรูปแบบต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนทำการทดลอง และรูปแบบของนิทานในแต่ละประเภทจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความแตกต่างของความคิดสร้างสรรค์โดยรวม แต่ส่วนย่อยนั้นพบว่า นิทานแบบปรัมปรา จะช่วยให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดจินตนาการได้ดีกว่านิทานสัตว์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรชัย ศิริสุข (2530 : 68 - 69) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้กิจกรรม เกม นิทาน และปริศนาคำทาย เพื่อส่งเสริมองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดจินตนาการ และความคิดละเอียดลออ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรม เกม นิทาน และปริศนาคำทาย มีความคิดริเริ่ม ความคิดจินตนาการ และความคิดละเอียดลออ ไม่แตกต่างกับและนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรม เกม นิทาน และปริศนาคำทายหลังการสอนมีความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว ความคิดจินตนาการ และความคิดละเอียดลออ สูงกว่าก่อนทำการสอน

จากเอกสารและงานวิจัยเท่าที่กล่าวมาแล้วนี้ ยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ ที่มีผลต่อการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์กับการเล่านิทานตามปกติว่าจะมีผลต่อการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัยอย่างไร โดยตั้งสมมติฐานไว้ว่า

เด็กปฐมวัยที่ฟังนิทานโดยวิธีการเล่าไม่จบเรื่องสมบูรณ์ และโดยวิธีการเล่าแบบปกติ มีความสามารถในการคิดแบบอเนกนัย แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากร
2. กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่ม
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การดำเนินการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากร ได้แก่ เด็กชาย หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

โรงเรียนที่นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

1. เป็นโรงเรียนที่นักเรียนเข้ามาศึกษาโดยการจับฉลาก
2. การจัดการศึกษาในระดับอนุบาล มุ่งเสริมความพร้อมให้แก่เด็ก
3. ผู้บริหาร โรงเรียนยินดีให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลวัดปรินายก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532 จำนวน 1 ห้องเรียน ประมาณ 40 คน

ขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

1. สุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลากจากโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มา 1 โรงเรียน จาก 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลวัดปิ่นนาถ
2. สุ่มห้องเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลวัดปิ่นนาถ มา 1 ห้องเรียน จาก จำนวน 6 ห้องเรียน
3. แบ่งนักเรียนที่สุ่มมาได้ จำนวน 40 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก
4. จับสลากนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม เพื่อกำหนดให้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
 - 4.1 กลุ่มทดลอง ทดลองสอนโดยการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
 - 4.2 กลุ่มควบคุม ทดลองสอนโดยการเล่านิทานตามปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบทดสอบการคิดแบบอเนกนัย
 2. นิทานซึ่งสอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2
- การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
1. แบบทดสอบวัดความคิดแบบอเนกนัย ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบซึ่งรับมาจากแบบทดสอบวัดการคิดแก้ปัญหาแบบอเนกนัยของสมประสงค์ ชัยโสม (2532 : 96 - 102) โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังมีรายละเอียดดังนี้
 - 1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย และแบบทดสอบการคิดแบบอเนกนัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้
 - 1.1.1 ศึกษาจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับการคิดแบบอเนกนัย
 - 1.1.2 ศึกษาแบบทดสอบวัดการคิดแก้ปัญหาแบบอเนกนัยของ สมประสงค์ ชัยโสม (2532 : 96 - 102) แล้วนำมาปรับปรุง โดยให้เนื้อหาเหมาะสมกับสภาพเด็ก แบบทดสอบแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบทดสอบวัดการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัยชนิดให้คิด
ออกมาเป็นกลุ่ม หรือจำพวกเดียวกัน

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัยชนิด
ให้คิดในเรื่อง ประโยชน์ หรือการประยุกต์ใช้

1.2 นำแบบทดสอบจำนวน 10 ข้อ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ
เหมาะสมตามเนื้อหา ภาษา และความถูกต้องตามหลักของวัสดุ

ผู้เชี่ยวชาญ

ศ.ดร.เบาวทา เกษะกุลป์

อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิตประถมศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

รศ.ดร.ส.วาสนา ประวาสฤกษ์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์

ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

อาจารย์พัชรี นลโยธิน.

นักวิชาการประจำสำนักงานคณะกรรมการ

การประถมศึกษาแห่งชาติ

1.3 นำแบบทดสอบการคิดแบบอเนกนัยที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว
ซึ่งเหลือจำนวน 9 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 เพื่อหาความเหมาะสมของเวลา

ตัวอย่างของแบบทดสอบ

(๐) อะไรบ้างที่มีรูปร่างคล้ายหรือเหมือนงู ?

(๐๐) ถ้าฝนตกขณะที่หนูเดินอยู่บนถนน หรือจะห่าอย่างไร ?

เกณฑ์การให้คะแนน

เนื่องจากคำถามที่ใช้เป็นคำถามชนิดปลายเปิดให้อิสระในการตอบ การตรวจให้คะแนนจึง
ต้องพิจารณาคำตอบของกลุ่มตัวอย่างซึ่งในนั้นมีส่วนของประกอบคือ

3.1.1 ความคล่องแคล่ว (Fluency)

การตรวจให้คะแนนความคล่องแคล่วจะตรวจให้คะแนน โดยการนับ
จำนวนคำตอบที่ถูก คำตอบละ 1 คะแนน คำตอบที่ซ้ำกันจะให้คะแนนเพียงคำเดียว

ตัวอย่าง - ไข่เค็ม ไข่ต้ม ไข่ขาว ปลิง กิ้งก่า ปากกา เข็ม ไม้ขีด ไม้ขีด

การนับคะแนน มีคำตอบถูก 8 คำตอบ จะให้คะแนน 8 คะแนน

1.3.2 ความยืดหยุ่น (Flexibility)

การตรวจให้คะแนนให้จากจำนวนประเภท ทิศทางหรือแบบของคำตอบของกลุ่มตัวอย่าง ประเภท แบบ หรือทิศทางละ 1 คำตอบ

ตัวอย่าง จากคำตอบสามารถนำมาจัดเป็นหลายประเภท หลายแบบ หรือหลายทิศทาง ดังนี้

ทิศทางที่ 1 เกี่ยวกับสัตว์ คือไฮ้เคือน ปลิง

ทิศทางที่ 2 เกี่ยวกับของใช้ คือคินสอ ปากกา เข็ม

ทิศทางที่ 3 เกี่ยวกับผัก คือผักบุ้ง ถั่วงอก ถัวยักษ์ยาว

การนับคะแนน มี 3 ทิศทาง จะให้คะแนนเป็น 3 คะแนน

1.3.3 ความคิดริเริ่ม (Originality)

การตรวจให้คะแนนความคิดริเริ่มให้คะแนนตามสัดส่วนของความถี่ของคำตอบในกลุ่มตัวอย่างตอบ คำตอบใดที่กลุ่มตัวอย่างตอบซ้ำกันมาก ๆ ก็จะได้คะแนนน้อย หรือไม่ได้เลย ถ้าคำตอบยังซ้ำกับคนอื่นน้อย หรือไม่ซ้ำกับคนอื่นเลย ก็จะได้คะแนนมากขึ้น มีเกณฑ์การให้คะแนนดังตารางประกอบ

ตาราง 1 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนความคิดริเริ่ม

จำนวนคำที่ตอบ	คะแนนที่ได้
1 คำ	2
2 คำ	1
3 คำขึ้นไป	0

การให้คะแนนความคิดริเริ่มใช้วิธีนับความถี่ของคำตอบของกลุ่มตัวอย่าง แล้วเทียบกับเกณฑ์ข้างต้น แล้วให้คะแนน

1.4 นำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลวัดปรินายกที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน เพื่อหาผลการวิเคราะห์แบบทดสอบดังนี้

1.4.1 หาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อโดยใช้การแจกแจง t (t -distribution) โดยแบ่งกลุ่มที่ไค้คะแนนสูงออก 25 % เป็นกลุ่มสูง และกลุ่มที่ไค้คะแนนต่ำออก 25 % เป็นกลุ่มต่ำ ซึ่งอำนาจจำแนกของความคล่องแคล่วระหว่าง 4.10 - 8.25 ความคล่องแคล่วระหว่าง 4.47 - 8.57 และความคล่องแคล่วเริ่มระหว่าง 2.24 - 8.13 (ดูภาคผนวก) และคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.539 ขึ้นไป ($\alpha .01 = 2.539$) นำไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งไค้จำนวน 8 ข้อ

1.4.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยวิธีแบบฮอต (Hot's Anova Procedure) ซึ่งไค้ค่าความเชื่อมั่นเป็นรายข้อประกอบดังนี้ ความคล่องแคล่ว 0.8510 ความคล่องแคล่ว 0.7675 ความคล่องแคล่วเริ่ม 0.6464 และรวมทั้งหมดไค้ค่าความเชื่อมั่น 0.7415

1.4.3 นำแบบทดสอบที่หาคุณภาพแล้ว จำนวน 8 ข้อไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยการสัมภาษณ์เด็กเป็นรายบุคคล

2. นิทานซึ่งสอดคล้องกับแผนการ จัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2

2.1 ศึกษาเนื้อหาที่เหมาะสมกับเด็กในวัย 5 - 6 ปี และมีเนื้อหาซึ่งสอดคล้องกับแผนการ จัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยให้สอดคล้องกับหน่วยการสอนที่ใช้ในการทดสอบ ซึ่งครอบคลุมถึง 8 หน่วยการสอน คือ

2.1.1 หน่วยยานพาหนะ

2.1.2 หน่วยสัตว์สี่เท้า

2.1.3 หน่วยอยู่ที่มีสุข

2.1.4 หน่วยฝน

2.1.5 หน่วยวันอาสาฬหบูชา - วันเข้าพรรษา

2.1.6 หน่วยผีเสื้อ

2.1.7 หน่วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

2.1.8 หน่วยชาว

2.2 รวบรวมนิทานซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกปรับจากนิทานทั่วไปและแต่งขึ้นเอง จำนวน 24 เรื่อง โดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ซึ่งครอบคลุมถึง 8 หน่วยการเรียนรู้ โดยใช้หลักเกณฑ์การคัดเลือกเรื่องของ หทัย ทັນหยง (2529 : 41 - 43) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ดังนี้

2.2.1 คำนึงถึงประเภทของเรื่องที่เด็กวัย 5 - 6 ปี สนใจและชอบ
เช่น เรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เรื่องเกี่ยวกับสัตว์

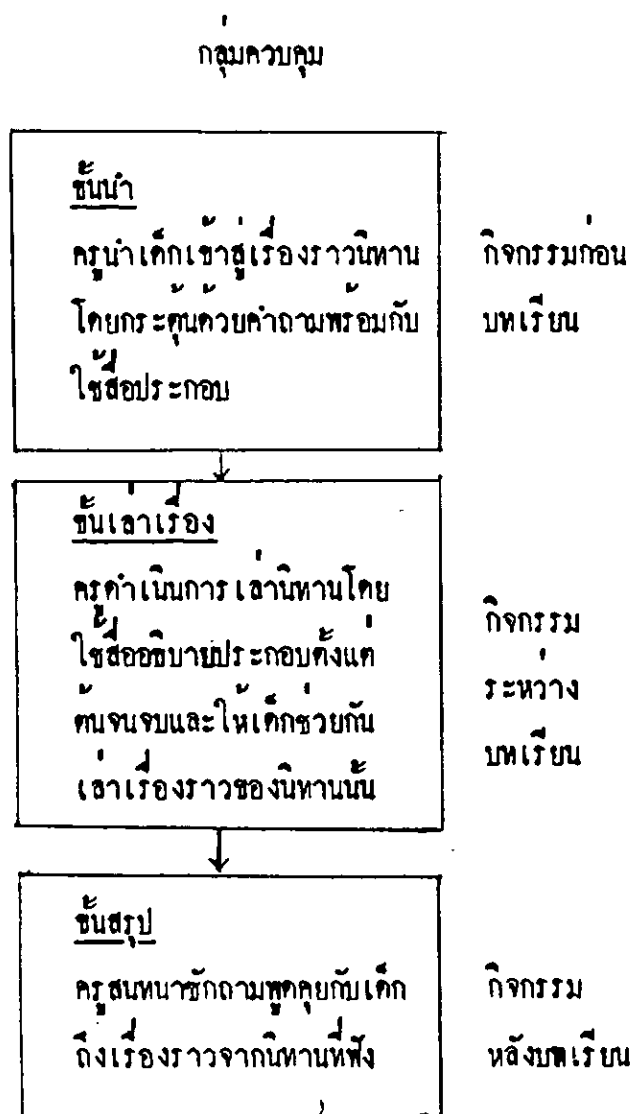
2.2.2 เนื้อเรื่องมีความยาวเหมาะสม

2.2.3 มีโครงสร้างของเรื่องง่ายไม่ซับซ้อน

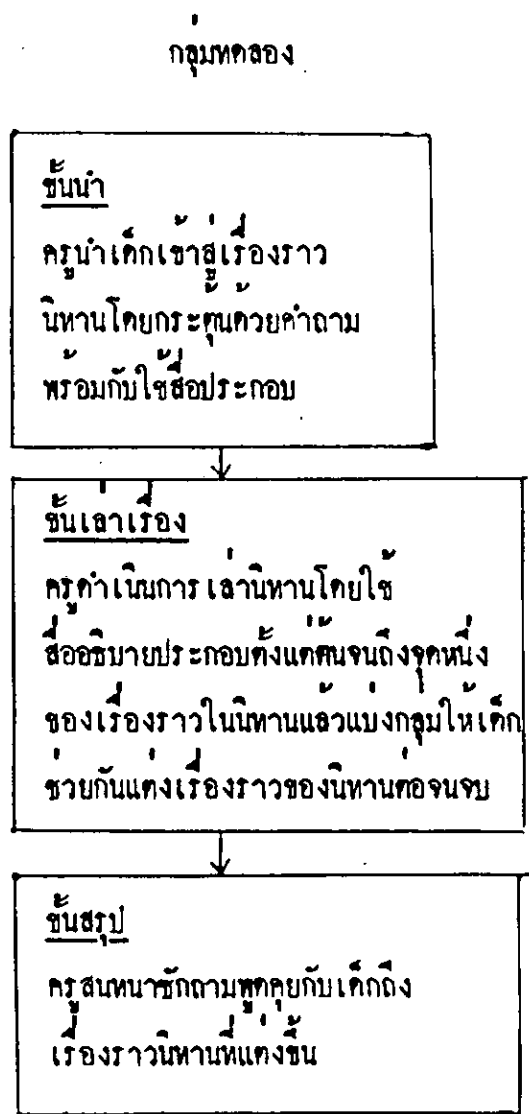
2.2.4 ภาษาและศัพท์เหมาะสมกับเด็กระดับอนุบาลปีที่ 2

2.3 นำนิทานมาจัดทำวิธีการเล่า 2 วิธี คือ การเล่าที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ และการเล่าตามปกติ ตามแผนการดำเนินการเล่านิทานดังนี้

แผนการดำเนินการ เล่านิทานตามปกติ

แผนการดำเนินการ เล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์

ภาพประกอบ 1 แสดงวิธีการ เล่านิทานตามปกติ และวิธีการ เล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์

2.4 นำนิทานซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยวิธีการเล่าที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์และวิธีการเล่าตามปกติไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านตรวจ เพื่อความเหมาะสมด้านภาษา เนื้อหา ตลอดจนสื่อ

ผู้เชี่ยวชาญ

1. อาจารย์คุณหญิงเบญจมา แสงมลิ นายกสมาคมการศึกษาสำหรับเด็ก
นานาชาติ สาขประเทศไทย
2. อาจารย์ประภาพันธุ์ นิลอรุณ นักวิชาการศึกษาประจำสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
3. อาจารย์พัชรีย์ ผลโยธิน นักวิชาการศึกษาประจำสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2.5 นำนิทานที่ผู้วิจัยรวบรวมและจัดโดยวิธีการเล่าที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์และวิธีการ
เล่าตามปกติ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนอนุบาลวัดปริณายกที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 20 คน เพื่อความเหมาะสมของการใช้เวลา

2.6 แก้ไขและปรับปรุง คำภาษา เนื้อหา สื่อ ตลอดจนความเหมาะสมของเวลา
และนำไปปฏิบัติจริง

แบบแผนการทดลองและการดำเนินการทดลอง

1. แผนการดำเนินการทดลองในครั้งนี้ใช้การวิจัยแบบ Randomized Control
Group Pretest - Posttest Design (ฉนวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 216)
ตามตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แบบแผนการทดลอง

	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T_1	X	T_2
CR	T_1	-	T_2

ER แทน กลุ่มทดลองที่สู่มั่วอย่างมาได้

CR แทน กลุ่มควบคุมที่สู่มั่วอย่างมาได้

T₁ แทน การทดสอบก่อนการทดลอง

X แทน การทดลอง

T₂ แทน การทดสอบหลังการทดลอง

2. วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบก่อนโดยใช้แบบทดสอบ

วัดการคิดแบบบอเนกนัยทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้เวลาทดสอบคนละ 20 นาที ทำการทดสอบตามตารางที่กำหนดไว้

ตาราง 3 การทดสอบก่อนการทดลอง

วัน	เวลา	แบบทดสอบ	กลุ่ม
จันทร์	10.10 - 10.40	ชุดที่ 1 - 2	กลุ่มทดลอง
จันทร์	10.50 - 11.20	ชุดที่ 1 - 2	กลุ่มควบคุม
อังคาร	10.10 - 10.40	ชุดที่ 1 - 2	กลุ่มควบคุม
อังคาร	10.50 - 11.20	ชุดที่ 1 - 2	กลุ่มทดลอง

2.2 การดำเนินการทดลอง กระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532 โดยใช้ เวลาทดลองกลุ่มละ 24 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที รวมเวลา 8 สัปดาห์ ซึ่งดำเนินการตามตาราง ดังนี้

ตาราง 4 ทำเนียบการทดลอง

ซีปีคานท์	ทดลองครั้งที่	วัน	เวลา 10.10 - 10.40 น.	เวลา 10.50 - 11.20 น.
1	1	จันทร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	2	พุธ	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	3	ศุกร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
2	4	จันทร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	5	พุธ	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	6	ศุกร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
3	7	จันทร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	8	พุธ	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	9	ศุกร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
4	10	จันทร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	11	พุธ	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	12	ศุกร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
5	13	จันทร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	14	พุธ	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	15	ศุกร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
6	16	จันทร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	17	พุธ	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	18	ศุกร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง

ตาราง 4 (ต่อ)

สัปดาห์	ทดลองครั้งที่	วัน	เวลา 10.10 - 10.40 น.	เวลา 10.50 - 11.20 น.
7	19	จันทร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	20	พุธ	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	21	ศุกร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
8	22	จันทร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	23	พุธ	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	24	ศุกร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง

2.3 ก่อนดำเนินการทดลองครูฝึกให้เด็กมีโอกาสดำเนินการเป็นกลุ่มโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์และเกมต่าง ๆ ประมาณ 2 สัปดาห์

2.4 ในการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม โดยกลุ่มทดลองสอนโดยการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ กลุ่มควบคุมสอนโดยการเล่านิทานตามปกติ ทั้งนี้โดยการให้สื่อและนิทานเหมือนกันทั้ง 2 กลุ่ม จะแตกต่างกันเฉพาะวิธีการเท่านั้น ซึ่งดำเนินการทั้งภาพประกอบ 1

2.5 หลังจากทำการทดลองทั้งสองกลุ่มครบ 8 สัปดาห์ ทำการทดสอบความสามารถการคิดแบบอเนกนัยของเด็ก ด้วยแบบทดสอบวัดการคิดแบบอเนกนัย ตามตาราง 5 จากนั้นทวนให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

ตาราง 5 การทดสอบหลังการทดลอง

วัน	เวลา	แบบทดสอบ	กลุ่ม
จันทร์	10.10 - 10.40	ชุดที่ 1 - 2	กลุ่มทดลอง
จันทร์	10.50 - 11.20	ชุดที่ 1 - 2	กลุ่มควบคุม
อังคาร	10.10 - 10.40	ชุดที่ 1 - 2	กลุ่มควบคุม
อังคาร	10.50 - 11.20	ชุดที่ 1 - 2	กลุ่มทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เสนอตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนน ใ้้สุทธ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2528 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าความแปรปรวนของคะแนน (Variance) ใ้้สุทธ (ล้วน สายยศ และ

อังคณา สายยศ. 2528 : 63)

$$s^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3. ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ ไชยสุทรครั้งนี้ (ถวน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2528 : 185)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
 $\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
 $\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
 S_H^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
 S_L^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
 n_H แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
 n_L แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

4. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบไชยสุทรครั้งนี้ (ถวน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2528 : 172)

$$r_{tt} = 1 - \frac{MS_E}{MS_P}$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่น
 MS_E แทน คะแนนความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน
 MS_P แทน คะแนนความแปรปรวนระหว่างคน

5. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนของผลการทดสอบ 2 วิธี โดยใช้

t-test แบบ Independent Samples (ถวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 84)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1+n_2-2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

$\bar{X}_1$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
$\bar{X}_2$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
n_1	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
n_2	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม
S_1^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
S_2^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม

บทการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

S^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนน

t แทน อัตราส่วนวิกฤตที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบ t

กลุ่มทดลอง คือกลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้รับฟังการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์

กลุ่มควบคุม คือกลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้รับฟังการเล่านิทานตามปกติ

การวิเคราะห์หอมูล

ตาราง 6 คะแนนเฉลี่ยและค่าความแปรปรวนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง

องค์ประกอบ	N	ค่าสถิติ	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	t
คิดเลข	20	$\bar{X}$	48.40	38.20	1.6403
	20	S^2	118.04	83.33	
เขียน	20	$\bar{X}$	21.75	19.90	1.4566
	20	S^2	22.41	9.99	
วิเคราะ	20	$\bar{X}$	19.80	15.80	1.2779
	20	S^2	128.38	68.17	
รวม	20	$\bar{X}$	84.95	73.90	1.6061
	20	S^2	605.63	340.62	

$$t_{.05, 38} = 2.03$$

จากตาราง 6 แสดงว่า ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีการคิดแบบขอเนกนัย ไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกเป็นองค์ประกอบทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการคิดแบบขอเนกนัย ความคิดเลข คิดเขียน และความคิดวิเคราะ ไม่แตกต่างกันทุกองค์ประกอบ

ตาราง 7 คะแนนเฉลี่ยและค่าความแปรปรวนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง

องค์ประกอบ	N	ค่าสถิติ	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	t
ทดลองแล้ว	20	$\bar{X}$	76.05	55.50	5.6611**
	20	S^2	128.89	135.11	
ฝึกหัด	20	$\bar{X}$	38.40	29.90	5.4833**
	20	S^2	19.09	28.73	
วิเริ่ม	20	$\bar{X}$	38.55	20.30	5.9061**
	20	S^2	144.16	77.27	
รวม	20	$\bar{X}$	153.00	105.70	6.2236**
	20	S^2	583.26	571.91	

$$t_{.01, 38} = 2.72$$

จากตาราง 7 แสดงว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการคิดแบบ
 อเนกนัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .01 และเมื่อจำแนกองค์ประกอบทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
 มีการคิดแบบอเนกนัย ความคิดทดลองแล้ว ความคิดฝึกหัด และความคิดวิเริ่ม ก็แตกต่างกันอย่างมี
 นัยสำคัญระดับ .01

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการวิจัยและผลโดยสรุปดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัยที่ได้รับฟังการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์และวิธีการเล่านิทานตามปกติ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ฟังนิทานโดยวิธีการเล่าไม่จบเรื่องสมบูรณ์ และโดยวิธีการเล่าแบบปกติ มีความสามารถในการคิดแบบอเนกนัย แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ เด็กชาย หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย หญิง อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนอนุบาลวัดปริณายก ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 แบบทดสอบวัดการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็น 2 กิจกรรม กิจกรรมที่ 1 - 5 ข้อ กิจกรรมที่ 2 - 4 ข้อ

กิจกรรมที่ 1 วัฏการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัย โดยให้คิดเป็นกลุ่มหรือพวกเดียวกัน

กิจกรรมที่ 2 วัฏการคิดแบบอเนกนัยโดยให้คิดออกมาในรูปของประโยชน์และการประยุกต์ใช้

แบบทดสอบฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ปรับใช้มาจากแบบทดสอบการคิดแก้ปัญหาแบบอเนกนัยของ สมประสงค์ ชัยโสม (2532 : 96 - 102) ทั้งในค่านเนื้อหา และวิธีการวัด ตลอดจนเกณฑ์การตรวจให้คะแนน แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง แล้วนำไปทดลองใช้เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้การแจกแจง t (t -distribution) โดยยึดถือเกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกที่เชื่อถือได้ 99 เปอร์เซนต์ คือมีค่า 2.54 ขึ้นไป โดยข้อที่นำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างคือ ข้อ 1, 2, 3, 4 และ 5 ในกิจกรรมที่ 1 และข้อ 1, 2, 4 ในกิจกรรมที่ 2 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีทางของ ฮอยท์ (Hoyt's Anova Procedur) แบบทดสอบฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่น ความคิดคล่องแคล่วเท่ากับ 0.8510 ความคิดยืดหยุ่นเท่ากับ 0.7675 และความคิดริเริ่มเท่ากับ 0.6464 รวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.7415

3.2 นิทานและแผนการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์และวิธีการเล่านิทานตามปกติ ซึ่งผู้วิจัยปรับจากนิทานทั่วไป และแต่งขึ้นเอง จำนวน 24 เรื่อง 48 แผน นำไปทดลองใช้ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไข แล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4. วิธีการดำเนินการทดลอง

4.1 ก่อนการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบทดสอบการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัยไปทดสอบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4.2 ก่อนดำเนินการทดลองผู้วิจัยฝึกให้เด็กมีโอกาสดำเนินงานเป็นกลุ่ม โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์และเกมต่าง ๆ เป็นเวลา 2 สัปดาห์

4.3 ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532 โดยใช้เวลาทดลองกลุ่มละ 24 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที รวมเวลา 8 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง ทั้ง 2 กลุ่ม โดยกลุ่มทดลอง สอนโดยการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ กลุ่มควบคุมสอนโดยการเล่านิทานตามปกติ

4.4 หลังการทดลองเสร็จสิ้น ผู้วิจัยนำแบบทดสอบการคิดแบบอเนกนัยของ
เด็กปฐมวัยไปทดสอบกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบความสามารถในการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัยของกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุมโดยวิธี t-test แบบ Independent และ Dependent

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ฟังนิทานโดยวิธีการเล่าที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์และโดยวิธีการเล่าแบบปกติ
มีการคิดแบบอเนกนัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ เด็กปฐมวัยที่ได้รับฟัง
การเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ และเด็กปฐมวัยที่ได้รับฟังการเล่านิทานแบบปกติ มีความสามารถ
ในการคิดแบบอเนกนัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การเล่านิทาน
ที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ให้เด็กฟังแล้วคิดเรื่องต่อจนจบ สามารถส่งเสริมการคิดแบบอเนกนัยของเด็ก
ปฐมวัยได้ และเมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่า กลุ่มเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับฟังการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ มีความสามารถในการคิดแบบอเนกนัยทั้ง 3 องค์ประกอบ
คือ ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับฟังการเล่านิทาน
แบบปกติ โดยเฉพาะองค์ประกอบด้านความคิดคล่องแคล่ว ค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ
แสดงว่า วิธีการนี้สามารถช่วยให้เด็กมีความคิดคล่องแคล่วว่องไวขึ้น ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญ
ในการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ต่อไป แสดงว่าเด็กที่ได้รับฟังนิทานโดยวิธีการเล่าไม่จบเรื่อง
สมบูรณ์ สามารถคิดแบบอเนกนัยสูงขึ้นอย่างเห็นชัด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และ
สอดคล้องกับความเห็นของ สรรชัย ศรีสุข ที่กล่าวว่า การเล่าเรื่อง หรือการแต่งเรื่องราว
เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็ก (สรรชัย ศรีสุข. 2530 : 38 - 39)
และสอดคล้องกับ ทอแรนซ์ (Torrance) ที่กล่าวว่า การให้เด็กดูภาพหรืออ่านเรื่องให้เด็กฟัง

แล้วให้เด็กพยายามนึกสิ่งที่นอกเหนือจากในภาพหรือในเรื่องสามารถกระตุ้นให้เกิดการคิด
ด้วยตัวเอง และคิดในสิ่งที่แปลกแตกต่างไปจากสิ่งที่ได้พบเห็น (Torrance. 1973 : 7 - 9)
ซึ่งการคิดแบบนี้จะช่วยให้เกิดการคิดแบบเนกนัย ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของ ความคิดสร้างสรรค์
ทั้งนี้เพราะในการแต่งนิทานคือ เด็กจะต้องคิดค้นหาคำตอบ โดยใช้เหตุผล จินตนาการผสมผสาน
เชื่อมโยง คาคณะเนโดยการนำสิ่งที่รู้เดิมมาสัมพันธ์กับสิ่งใหม่

การที่นักเรียนช่วยกันคิดเล่านิทานเป็นกลุ่มรวมกันจนจบเรื่อง นับว่าเป็นการทำงาน
ร่วมกันอย่างอิสระ การมีโอกาสทำงานร่วมกันอย่างอิสระมีคุณค่าในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
(สาทิณี บุโรคม. 2523 ; อ้างอิงมาจาก Chamber. 1968) และความคิดอเนกนัย
(สมประสงค์ ชัยโณ. 2532 : 71 - 72) จะเห็นได้ว่านักเรียนได้ช่วยกันแต่งเรื่องต่อ
จนจบ นักเรียนได้แก้ปัญหาร่วมกันในกลุ่มย่อย การแก้ปัญหาโดยเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดง ความคิด
อย่างอิสระ นับว่าเป็นการช่วยกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ดี (วรรณิภา เทียมศรี.
2528 : 21 ; อ้างอิงมาจาก Coon. 1959) และสภาวะดังกล่าวสามารถส่งเสริมให้เด็ก
สามารถคิดได้กว้างไกล และหลายทิศทาง (สมประสงค์ ชัยโณ. 2532 : 71) ซึ่งจะ
ช่วยให้เด็กเกิดการคิดแบบอเนกนัยออกมาในลักษณะของความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น
และความคิดริเริ่ม

อนึ่งการให้เด็กแต่งเรื่องต่อโดยสมมุติตนเองอยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นการฝึกให้
เด็กเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ขึ้น เช่น ตกใจ ตีใจ เสียใจ ฯลฯ
นับว่าเด็กได้ฝึกการรู้จักกาเอาใจเขามาใส่ใจเรา ซึ่งเป็นการช่วยให้เด็กคลายการยึดตนเอง
เป็นศูนย์กลางที่ขึ้น (รักทวรรณ ศิริภาพร. 2532 : 57) ซึ่งเป็นการช่วยเสริมสร้างพัฒนา
การทางสังคมและสติปัญญาค่ะ

สรุปได้ว่า วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์นี้ เหมาะสมที่จะนำมาเป็นเทคนิคใน
การเล่านิทานเพื่อส่งเสริมการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัย เพราะนอกจากจะเป็นการช่วยฝึก
ทักษะกระบวนการคิดให้กับเด็กแล้ว ยังฝึกความกล้าแสดงออกและส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา
ตลอดจนการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางอีกด้วย

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษารังนี้

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับฟังการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ มีความคล่องแคล่วกล้าแสดงออกทั้งทางวาจา ท่าทาง และสามารถแสดงความคิดมากกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับฟังการเล่านิทานตามปกติ อย่างเห็นเด่นชัด
2. ในการให้เด็กแต่งเรื่องต่อ ควรเป็นการให้เด็กเข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้นๆ เช่น การให้เด็กสมมุติว่าตนเองเป็นตัวละคร เพราะสอดคล้องกับพัฒนาทางด้านสังคม เด็กวัยนี้ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กจึงสามารถจินตนาการและผูกคืบเกี่ยวกับตนเองได้อย่างกว้างขวางมากกว่าการให้เด็กแต่งเรื่องต่อโดยไม่นำตัวเองไปอยู่ในเหตุการณ์
3. ในการแต่งเรื่องต่อจนจบมุ่งให้เด็กแต่ละคนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการแต่งเรื่อง จึงจำเป็นต้องให้แรงเสริมแก่เด็กทุกคน โดยเฉพาะเด็กที่ขาดความมั่นใจ
4. ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์แก่เด็ก ด้วยการให้เด็กแต่งเรื่องต่อจนจบ เทคนิคในการเล่านิทาน มีความสำคัญยิ่งกว่าสื่อ

ข้อเสนอแนะสำหรับครู

1. การเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ แล้วให้เด็กแต่งเรื่องต่อจนจบสามารถช่วยส่งเสริมการคิดแบบอเนกนัย นอกจากนี้ยังฝึกความกล้าในการแสดงออก และช่วยพัฒนาทักษะภาษาแก่เด็กตั้งแต่เยาว์วัย
2. ควรมีการฝึกให้เด็กคุ้นเคยกับการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย ก่อนการให้เด็กช่วยกันแต่งเรื่องต่อจนจบ
3. ครูควรให้เด็กคิดอย่างอิสระ ครูจะเข้าไปเกี่ยวข้องในกรณีที่เกิดปัญหาในการทำงานร่วมกันเท่านั้น
4. ควรมีการค้นคว้า รูปแบบการเล่านิทานให้หลากหลายเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัยต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษายลการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ที่มีผลต่อการคิดแบบอเนกนัย
ในเด็กต่างระดับอายุ
2. ควรมีการศึกษายลของการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ในเด็กที่มีความพร้อมทาง
ภาษาและคณิตศาสตร์ระดับ สูง กลาง ต่ำ
3. ควรมีการศึกษายลของการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ที่มีต่อความพร้อมทาง
ภาษาของเด็กปฐมวัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กุลรัศมิ์ ภูมิมาส. บริการและกิจกรรมของห้องสมุด. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
วิทยาลัยครู จันทบุรี, 2521.
- เกรียงศักดิ์ พราวศรี. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย การคิดแบบ
เอกลัษณ์ การคิดแบบอเนกนัยและการสร้างโน้ตภาพ. ปรินซ์ตันพังก์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสาธมิตร, 2517. อัคราเนนา
- เกียรติวรณ งามทฤษฎ. โรงเรียนไฮโดรเจนนิส : นวัตกรรมแห่งการศึกษาสำหรับเด็ก.
กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2529.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. สำนักงานกฤษฎีกา. การศึกษาสภาพการอบรม
ในศูนย์เด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ศิเคษา, 2528.
- จำรัส นอฆาก. การศึกษาแบบการคิดของนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น. ปรินซ์ตันพังก์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร, 2523. อัคราเนนา.
- จิระประภา บุญนิตย์ และบุสดี ฤทธิจันทร์. "หน่วยที่ 8 การแสดงออกของเด็กปฐมวัย,"
เอกสารการสอนชุดวิชาวรรณกรรมและสื่ออัคราณ์ระดับปฐมวัยศึกษา เล่ม 2. กรุงเทพฯ :
ฝ่ายการพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2527.
- ฉวีวรรณ กีนาวงค์. การศึกษาเด็ก. โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก :
โรงพิมพ์พิมพ์เขต, 2526.
- ฉันทนา ภาคบงกช. สอนเด็กให้คิด : การพัฒนาทักษะการคิดเพื่อคุณภาพชีวิตและสังคม.
กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2528.
- ชาญชัย ศรีไสยเพชร. ทักษะและเทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พิทักษ์อักษร, 2525.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. ผลของการเล่นที่ต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. วิทยาลัย
กศ.ม. กรุงเทพฯ : ฟ้าสงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัคราเนนา.
- ชื่นจิตร การบุญ. อิทธิพลของการฝึกความสามารถทางการคิดแบบอเนกนัยที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์
และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กก่อนวัยเรียน โรงเรียนพรหมพรหมพิทยา อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี. ปรินซ์ตันพังก์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสาธมิตร, 2525. อัคราเนนา.

- เชาวนา บุทธสุริยพันธ์. การศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในระหว่าง
ชั้นประถมและมัธยมระหว่างโรงเรียนสาธิตและโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรปกติ. วิทยานิพนธ์
 กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514. อักসাเนา.
- ทวีศักดิ์ นุ่มฤทธิ์. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดจากการเล่านิทานที่มีรูปแบบต่างกัน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อักসাเนา.
- ธีระ สมิตร์ และพรอนงค์ นิยมคำ. รอยไปถึงอนาคตก็สายเสียแล้ว. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 หมอชาวบ้าน, 2528.
- บุญธิดา ทองอยู่. "ความคิดสร้างสรรค์," มิตรครู. 20 : 15 - 18 ; เมษายน 2521.
- พงษ์จันทร์ อยู่เป็นสุข. การศึกษารูปแบบการเล่านิทานที่ส่งผลต่อความสามารถในการฟังและ
ความคงทนในการจำ วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์
 กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อักসাเนา.
- พิเชษฐ์ หังเจตนาภิรมย์. การสร้างแบบทดสอบการคิดอเนกนัย คำานสัญลักษณ์ตัวเลขตามทฤษฎี
โครงสร้างของกิลฟอร์ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อักসাเนา.
- ไพรัช วงศ์นพ. การสร้างแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2523. อักসাเนา.
- รักทวรวรรณ สิริฉัตร. ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ไ้
เล่นกิจกรรมการเล่นเพื่อคล้ายการฝึกตนเอง เป็นศูนย์กลาง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2532. อักসাเนา.
- รัชณี ศรีไพรวรรณ. "การเล่านิทานและเล่าเรื่อง," สื่อภาษาชุมชนภาษาไทยของครูสภา.
 3(3) : 37 - 41 ; เมษายน 2516.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 กรุงเทพฯ : ศึกษาพรจำกัด, 2528.
- ลักก้า นิลฉวี. "หน่วยที่ 7 สื่อการเล่าเรื่องและเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย," เอกสาร
การสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา เล่ม 1. กรุงเทพฯ : ฝ่ายการพิมพ์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2527.

- วรรณภา เทพศรี. ประเภทของนิทานที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อักสาเนา.
- วราภรณ์ รักวิชัย. อิทธิพลสิ่งแวดล้อมที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กวัย 5 - 6 ปี โรงเรียน
ประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
 หลักสูตรการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.
- วลัย วิศว์ารง. "ส่งเสริมห้องสมุดด้วยการเล่านิทาน," วารสารการศึกษาผู้ใหญ่.
 9(53) : 22 - 26 ; กรกฎาคม - สิงหาคม 2515.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. "การเล่านิทานเพื่อเสริมพัฒนาการทางอารมณ์แก่เด็กก่อนวัยเรียน,"
ประชาศึกษา. 29(3) : 37 - 39 ; พฤศจิกายน 2520.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. แนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา,
 2528.
- สมประสงค์ ชัยโสม. ผลของการใช้วิธีระดมพลังสมองที่มีต่อการคิดแก้ปัญหาแบบอเนกนัยของ
เด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ . มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2532. อักสาเนา.
- สรรัช ศรีสุข. เปรียบเทียบองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรม เกมนิทานและ
ปริศนาคำทายของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อักสาเนา.
- สาทิณี บุโรคม. การวางแผนเปิดภาคภาพเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อักสาเนา.
- สุขสมร ประพัฒน์ทอง. อิทธิพลของการใช้นิทานสำหรับเด็กและการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อพฤติกรรม
ไป่สัมฤทธิ์ของเด็กไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
 2521. อักสาเนา.
- สุวัฒน์ เงินฉ่ำ. การศึกษาแบบการคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2513. อักสาเนา.
- หทัย ตันหยง. การสำรวจวรรณกรรมและหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 อักษรเจริญทัศน์, 2529.

อารมย์ ทักขิณ. เปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ของเด็กก่อนวัยเรียนที่มี
การเล่นต่างกัน. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2526. อักษรเนา.

อารี รังสินธ์. ความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : ชเนการพิมพ์, 2528.

_____. ความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : ชเนการพิมพ์, 2527.

Anderson, R.D. and others. Developing Children's Thinking Through
Science. New York : Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs,
1970.

Bell, C.A. "Stories Told by Six and Seven Year Old Boys : Associations
with Intelligence and Creativity," Dissertation Abstracts
International. 45(05) : 2752-A; March, 1985.

Dexon, D.J. J. and E. Saltz. "Traning Disadvantaged Perschoolers on
Various Fantasy Activities Effects on Cognitive Functioning
and Impulse Control," Child Development. Wayne State University,
2 : 369; June, 1977.

Fanklin, L.S. and P.N. Richards. "Effects on Children's Divergent
Thinking Abilities of a Period of Dircet Teaching for Divergent
Production," British Journal of Educational Psychology. 47 :
66 - 77; February, 1971.

Freund, S. "The Interpretation of Dreams, In A.A. Brill (Ed.),"
The Basic Writing of Sigmund Freud. New York : The Modern
Library, 1938.

Goor, A and T. Rapaport. "Enhancing Creativity in an Informal Educational
Framework," Journal of Educational Psychology. 69 : 636 - 643,
October, 1977.

Guilford. J.P. The Nature of Human Intelligence. New York : McGraw-
Hill Inc., 1967.

_____. Personality. New York : McGraw-Hill Book Company Inc., 1959.

Haddon, F.A. and H. Lytton. "Teaching Approach and the Development of
Divergent Thinking Abilities in Primary School," British
Journal of Educational Psychology. 38 : 171 - 180; June, 1960.

Huntshberger, J. "Developing Divergent - Productive Thinking in
Elementary School Children Using Attribute Games and Problems,"
Journal of Research in Science Teaching. 13 : 185 - 191;
March, 1976.

- Kiakland, G. "Elaborated and Restricted Language Usage : Its Relationship to Creative Thinking Ability of Four - Year - Olds," Dissertation Abstracts International. 44(08) : 2350A; February, 1984.
- Kuziemski, N.E. "Relationships among Imaginative Play Predisposition. Creative Thinking, and Reflectivity Impulsivity in Second-Graders," Dissertation Abstracts International. 38 : 1861-b; October, 1977.
- Livo, N.J. and S. A. Riets. Story Telling Process and Practice. Litteton, Colorado : Libraries Unlimited, Inc., 1986.
- Roger, C.R. "Toward a Theory of Creativity," Creativity and Its Cultivation. New York : Harper and Row, 1959.
- Shaklee, B.D. "The Effectiveness of Teaching Creative Problem Solving Techniques to Enhance the Problem Solving Ability of Kindergarten Students," Dissertation Abstracts International. 46(10) : 3172-A; April, 1986.
- Torrance, E.P. Education and the Creative Potential. Minneapolis : The Lund Press, Inc., 1964.
- _____. Encouraging Creativity in the Classroom. WMO Brown Company Publisher, 1973.
- _____. "Association of Classroom Teacher of the National Education Association," Creativity 3. p. 163 - 184; October, 1962.
- UNESCO. Study Group Meeting on New Forms of Pre-School Education: New Delhi. final report, Bangkok : UNESCO Region Office for Educational in Asia and the Pacific. 1983.

ពាក្យស្នើសុំ

ภาคนวค ก

ค่าอ่านจําแนก ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
การเปรียบเทียบคะแนนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ค่าเฉลี่ย และค่า t ของคะแนนที่เปลี่ยนแปลงระหว่างก่อนการทดลอง
กับหลังการทดลอง

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

ข้อสอบ	การคิดคะแนน			หมายเหตุ
	คลองเตย	โคกหนอง	วิเวม	
กิจกรรมที่ 1 ข้อ 1	8.25	7.38	4.09	
2	7.27	8.57	8.13	
3	7.26	5.19	4.80	
4	7.45	5.65	6.02	
5	6.67	6.25	3.08	
กิจกรรมที่ 2 ข้อ 1	8.05	6.29	4.88	
2	7.83	5.29	4.14	
3	4.10	4.47	2.24	
4	6.24	6.45	3.82	

นำข้อ 1, 2, 3, 4 และ 5 ในกิจกรรมที่ 1 และข้อ 1, 2, 3, 4 ในกิจกรรมที่ 2 ไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง เป็นข้อ 6, 7, 8

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

ข้อสอบ	การคิดแบบอนันต์			รวมทั้งหมด
	คลองเตย	ปทุม	วิเว	
กิจกรรมที่ 1 ข้อ 1, 2, 3, 4 และ 5 กิจกรรมที่ 2 ข้อ 6, 7 และ 9	0.8510	0.7675	0.6464	0.7415

ตาราง 10 กลุ่มทดลอง

คะแนน ความ คณิต	ก่อนทดลอง				หลังทดลอง			
	ความ คณิต ทดลองแล้ว	ความ คณิต ฝึกหัด	ความ คณิต ริเริ่ม	รวม	ความ คณิต ทดลองแล้ว	ความ คณิต ฝึกหัด	ความ คณิต ริเริ่ม	รวม
1	41	25	30	96	75	46	35	156
2	42	18	25	85	64	37	30	131
3	57	17	34	108	91	44	65	200
4	63	25	31	119	81	36	55	172
5	51	26	35	112	67	39	37	143
6	65	30	38	133	90	43	43	176
7	29	19	12	60	77	43	45	165
8	33	17	14	64	71	36	20	127
9	39	18	12	69	60	33	35	128
10	29	17	4	50	69	29	32	130
11	27	12	3	42	58	33	27	118
12	52	31	33	116	93	43	61	197
13	35	19	13	67	70	35	35	140
14	46	23	13	82	65	36	24	125
15	42	26	21	89	91	39	35	165
16	36	22	7	65	67	39	40	146
17	53	22	29	104	89	42	37	168
18	41	24	6	71	78	41	26	145
19	40	23	21	84	75	35	37	147

ตาราง 59 (ต่อ)

คะแนน ค่า คนที่	ก่อนทดลอง				หลังทดลอง			
	ความถี่ ทดลองแล้ว	ความถี่ ฝึกหัด	ความถี่ วิเคราะ	รวม	ความถี่ ทดลองแล้ว	ความถี่ ฝึกหัด	ความถี่ วิเคราะ	รวม
20	47	21	15	83	90	39	52	181
รวม	868	435	396	1699	1521	768	771	3060
$\bar{x}$	43.40	21.75	19.80	84.95	76.05	38.40	38.55	153.00
s^2	118.04	22.41	128.38	605.63	128.89	19.09	144.16	583.26

ตาราง 11 กลุ่มความคุม

คนที่	คะแนน ค่า	ก่อนทดลอง				หลังทดลอง			
		ความนึก คลองแฉว	ความนึก ยักหนุ่น	ความนึก วิเวม	รวม	ความนึก คลองแฉว	ความนึก ยักหนุ่น	ความนึก วิเวม	รวม
1		58	27	42	127	77	38	44	159
2		41	21	24	86	49	21	18	88
3		44	21	13	78	62	34	23	119
4		33	17	12	62	72	37	32	141
5		43	19	19	81	51	26	13	90
6		25	20	8	53	45	30	16	91
7		44	20	12	76	52	33	12	97
8		26	17	6	49	35	22	7	64
9		37	22	8	67	66	36	19	121
10		31	15	16	62	42	25	15	82
11		26	19	6	51	43	24	11	78
12		34	18	15	67	46	25	15	86
13		53	21	20	94	73	34	25	132
14		33	23	20	76	54	25	25	104
15		36	14	14	64	63	31	26	120
16		46	26	19	91	58	32	16	106
17		51	20	23	94	59	33	15	107
18		33	18	7	58	45	24	16	85
19		35	20	17	72	51	33	28	112

ตาราง 11 (ต่อ)

คะแนน ค่า คน	ก่อนทดลอง				หลังทดลอง			
	ความถี่ ของแถว	ความถี่ ยันทุน	ความถี่ วิเวม	รวม	ความถี่ ของแถว	ความถี่ ยันทุน	ความถี่ วิเวม	รวม
20	35	20	15	70	67	35	30	132
รวม	764	398	316	1478	1110	598	406	2114
$\bar{x}$	38.20	19.90	15.80	73.90	55.50	29.90	20.30	105.70
s^2	83.33	9.99	68.17	340.62	135.11	28.73	77.27	571.91

การเปรียบเทียบคะแนนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

หมายเหตุ	ในที่นี้ให้	$\bar{X}_1$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
		$\bar{X}_2$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
		s_1^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
		s_2^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
		n_1	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
		n_2	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม
			<u>ก่อนการทดลอง</u>

ความถี่ทดลองแล้ว

$\bar{X}_1 =$	43.40	$\bar{X}_2$	38.20
$s_1^2 =$	118.04	s_2^2	83.33
n_1	20	n_2	20

แทนค่าในสูตรได้

$$t = \frac{43.40 - 38.20}{\sqrt{\frac{19(118.04) + 19(83.33)}{20 + 20 - 2} \left[\frac{1}{20} + \frac{1}{20} \right]}}$$

1.6403

ความลึกปีกหยุน

$$\begin{array}{ll} \bar{X}_1 = 21.75 & \bar{X}_2 = 19.90 \\ s_1^2 = 22.41 & s_2^2 = 9.99 \\ n_1 = 20 & n_2 = 20 \end{array}$$

แทนค่าในสูตรได้

$$\begin{aligned} t &= \frac{21.75 - 19.90}{\sqrt{\frac{19(22.41) + 19(9.99)}{20 + 20 - 2} \left[\frac{1}{20} + \frac{1}{20} \right]}} \\ &= 1.4566 \end{aligned}$$

ความลึกกริเริ่ม

$$\begin{array}{ll} \bar{X}_1 = 19.80 & \bar{X}_2 = 15.80 \\ s_1^2 = 128.38 & s_2^2 = 68.17 \\ n_1 = 20 & n_2 = 20 \end{array}$$

แทนค่าในสูตรได้

$$\begin{aligned} t &= \frac{19.80 - 15.80}{\sqrt{\frac{19(128.38) + 19(68.17)}{20 + 20 - 2} \left[\frac{1}{20} + \frac{1}{20} \right]}} \\ &= 1.2779 \end{aligned}$$

รวมก่อนการทดลอง

$$\begin{array}{ll} \bar{X}_1 = 84.95 & \bar{X}_2 = 73.90 \\ s_1^2 = 605.63 & s_2^2 = 340.62 \\ n_1 = 20 & n_2 = 20 \end{array}$$

$$\begin{aligned} t &= \frac{84.95 - 73.90}{\sqrt{\frac{19(605.63) + 19(340.62)}{20 + 20 - 2} \left[\frac{1}{20} + \frac{1}{20} \right]}} \\ &= 1.6061 \end{aligned}$$

หลังการทดลอง

ความผิดพลาด

$$\begin{array}{ll} \bar{X}_1 = 76.05 & \bar{X}_2 = 55.50 \\ s_1^2 = 128.89 & s_2^2 = 135.11 \\ n_1 = 20 & n_2 = 20 \end{array}$$

$$\begin{aligned} t &= \frac{76.05 - 55.50}{\sqrt{\frac{19(128.89) + 19(135.11)}{20 + 20 - 2} \left[\frac{1}{20} + \frac{1}{20} \right]}} \\ &= 5.6611 \end{aligned}$$

ความลึกปีกหนุ่น

$$\begin{aligned}\bar{X}_1 &= 38.40 & \bar{X}_2 &= 29.90 \\ s_1^2 &= 19.09 & s_2^2 &= 28.73 \\ n_1 &= 20 & n_2 &= 20\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}t &= \frac{38.40 - 29.90}{\sqrt{\frac{19(19.09) + 19(28.73)}{20 + 20 - 2} \left[\frac{1}{20} + \frac{1}{20} \right]}} \\ &= 5.4838\end{aligned}$$

ความลึกริเริ่ม

$$\begin{aligned}\bar{X}_1 &= 38.55 & \bar{X}_2 &= 20.30 \\ s_1^2 &= 144.16 & s_2^2 &= 77.27 \\ n_1 &= 20 & n_2 &= 20\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}t &= \frac{38.55 - 20.30}{\sqrt{\frac{19(144.16) + 19(77.27)}{20 + 20 - 2} \left[\frac{1}{20} + \frac{1}{20} \right]}} \\ &= 5.9061\end{aligned}$$

รวมหลังการทดลอง

$$\begin{aligned}\bar{X}_1 &= 153.00 & \bar{X}_2 &= 105.70 \\ s_1^2 &= 583.26 & s_2^2 &= 571.91 \\ n_1 &= 20 & n_2 &= 20\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}t &= \frac{153.00 - 105.70}{\sqrt{\frac{19(583.26) + 19(571.91)}{20 + 20 - 2} \left[\frac{1}{20} + \frac{1}{20} \right]}} \\ &= 6.2236\end{aligned}$$

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย และค่า t (Dependent) ของคะแนนที่เปลี่ยนแปลงระหว่างก่อน
การทดลองกับหลังการทดลอง (Gain Score) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ความถี่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	$\bar{D}$	t	$\bar{D}$	t
ทดลองแล้ว	32.55	14.7245**	17.3	8.7360**
ไม่ทบทวน	18.75	16.7261**	4.5	8.7178**
วิวัฒน์	16.65	7.5210**	10	2.6729
รวม	68.05	15.7933**	31.8	7.2787**

$$t_{.01, 19} = 2.861$$

จากตารางสรุปว่า มีความมั่นใจได้ถึง 99% ที่การเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ และการเล่า
นิทานแบบปกติ ทำให้การคิดแบบอเนกนัยนี้ทั้งแยกเป็นรายคำและรวมทุกคำสูงขึ้น

ตาราง 13 แสดงการเปลี่ยนแปลงของคะแนนระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม (Gain Score)

คะแนน	ทดลอง				ควบคุม			
	หลังทดลอง - ก่อนทดลอง				หลังทดลอง - ก่อนทดลอง			
	ทดลองแล้ว	ไม่ทบทวน	วิเวม	รวม	ทดลองแล้ว	ไม่ทบทวน	วิเวม	รวม
1	34	21	5	60	19	11	2	32
2	22	19	5	46	8	0	-6	2
3	34	27	31	92	18	13	10	41
4	18	11	24	53	39	20	20	79
5	16	13	2	31	8	7	-6	9
6	25	13	5	43	20	10	8	38
7	48	24	33	105	8	13	0	21
8	38	19	6	63	9	5	1	15
9	21	15	23	59	29	14	11	54
10	40	12	28	80	11	10	-1	20
11	31	21	24	76	17	5	5	27
12	41	12	28	81	12	7	0	19
13	35	16	22	73	20	13	5	38
14	17	13	11	43	21	2	5	28
15	49	13	14	76	27	17	12	56
16	31	17	33	81	12	6	-3	15
17	36	20	8	64	8	13	-8	13
18	37	17	20	74	12	6	9	27

ตาราง 13 (ต่อ)

คะแนน คน	ทดลอง				ควบคุม			
	หลังทดลอง - ก่อนทดลอง				หลังทดลอง - ก่อนทดลอง			
	ทดลองแล้ว	ฝึกหัด	วิเวก	รวม	ทดลองแล้ว	ฝึกหัด	วิเวก	รวม
19	35	12	16	63	16	13	11	40
20	43	18	37	98	32	15	15	62
ΣD	651	333	375	1361	346	200	90	636
$\bar{D}$	32.55	16.65	18.75	68.05	17.30	10.00	4.50	31.80
ΣD^2	23047	5921	9393	99671	7476	2500	1482	27478
(ΣD^2)	423801	140625	110889	1852321	119716	8100	40000	404496

สูตร

$$\sqrt{\frac{\sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}$$

เมื่อ D แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
 N แทน จำนวนคู่
กลุ่มทดลอง

ความผิดปกติของแก้ว

$$t = \frac{651}{\sqrt{\frac{(20 \times 23,047) - 423,801}{19}}}$$

$$= 14.1245$$

ความผิดปกติของหิน

$$t = \frac{333}{\sqrt{\frac{(20 \times 5921) - 110889}{19}}}$$

$$= 16.7261$$

ความผิดปกติของไม้

$$t = \frac{375}{\sqrt{\frac{(20 \times 9393) - 140625}{19}}}$$

$$= 7.5210$$

รวม

$$t = \frac{375}{\sqrt{\frac{(20 \times 99,671) - 1,852,321}{19}}}$$

$$= 15.7933$$

กลุ่มควบคุม

ความถี่คล่องแคล่ว

$$t = \frac{346}{\sqrt{\frac{(20 \times 7,476) - 119716}{19}}}$$

$$= 8.7360$$

ความถี่ปกติ

$$t = \frac{200}{\sqrt{\frac{(20 \times 2,500) - 40,000}{19}}}$$

$$= 8.7178$$

ความถี่เร็ว

$$t = \frac{90}{\sqrt{\frac{(20 \times 1,482) - 8,100}{19}}}$$

$$= 2.6729$$

รวม

$$t = \frac{636}{\sqrt{\frac{(20 \times 27,478) - 404,496}{19}}}$$

$$= 7.2787$$

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดการคิดแบบอเนกนัย

แบบทดสอบวัดการคิดแบบอเนกนัยของ เด็กปฐมวัย

คำอธิบาย

1. แบบทดสอบวัดการคิดแบบอเนกนัยของ เด็กปฐมวัยฉบับนี้มีวิธีการทดสอบโดย ผู้วิจัยจะถามคำถามสั้น ๆ เมื่อนักเรียนตอบ ผู้วิจัยจะเขียนคำตอบส่งบนกระดาษคำตอบที่ใหม่

2. แบบทดสอบฉบับนี้มี 2 กิจกรรม แบ่งได้ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมวัดการคิดแบบอเนกนัยโดยให้คิดในลักษณะกลุ่มหรือจำพวกเดียวกัน

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมวัดการคิดแบบอเนกนัยโดยให้คิดในเรื่องประโยชน์หรือการประยุกต์ใช้

3. ผู้วิจัยกรอกข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนลงในกระดาษคำตอบให้เรียบร้อยก่อนเริ่มถามคำถามกับนักเรียน

4. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเพื่อจูงใจให้นักเรียนตอบคำถาม ดังนี้
 "วันนี้ครูมีเรื่องสนุก ๆ มาคุยกับนักเรียน ให้นักเรียนช่วยครูคิดคำตอบที่แปลกที่สุด ใหม่ที่สุด ซึ่งไม่เคยมีใครคิดมาก่อน เรามาดูภาพ (อุปกรณ์) กันก่อนนะคะ"
 ผู้วิจัยสร้างความมั่นใจโดยการบอกให้นักเรียนทราบว่า นักเรียนมีสิทธิ์ที่จะคิดตอบได้เต็มที่ และกระตุ้นนักเรียนเพื่อให้ได้คำตอบให้มากที่สุด แปลก และใหม่ที่สุด

5. ในการทดสอบ จะใช้อุปกรณ์ ซึ่งได้แก่ รูปภาพ และของจริง ประกอบในการถามคำถามทุกคำถาม

6. แบบทดสอบชุดนี้ใช้เวลาในการทดสอบ 20 นาที โดยแบ่งเป็นกิจกรรมละ 10 นาที ขอสละ 2 นาที

ชื่อ _____ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลวัดปริชาชนก

วันที่สอบ _____ เดือน _____ พ.ศ. 2532

กิจกรรมที่ 1 วัดการคิดแบบขนานกันของเด็กปฐมวัยโดยให้เด็กออกมาเป็นกลุ่มหรือ
จำพวกเดียวกัน ๑๐๓: ๘ หน้า.

1. นี้อะไรบ้างที่มีลักษณะเป็น วงกลม บอกมาให้นมากที่สุด

คำทอ

2. มีอะไรบ้างที่มีรูปร่างคล้ายหรือเหมือนกับ งู บอกมาให้มากที่สุด

[illegible]

ชื่อ _____ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลวัดปรินายก
วันที่สอบ _____ เดือน _____ พ.ศ. 2532

กิจกรรมที่ 2 ฝึกการคิดแบบขอเนกนัยของเด็กปฐมวัย ให้คิดออกมาในเรื่องประโยชน์หรือ
การประยุกต์ใช้

6. ลองบอกประโยชน์ของ น้ำ มาให้มากที่สุด

คำตอบ _____

7. ลองบอกประโยชน์ของ ไม้ มาให้มากที่สุด

คำตอบ _____

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนของกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบดังนี้

1. ความคล่องแคล่ว (Fluency) ตรวจให้คะแนนโดยนับจำนวนคำตอบ คำตอบละ 1 คะแนน คำตอบที่ซ้ำกันจะได้เพียงคำตอบเดียว
2. ความยืดหยุ่น (Flexibility) ตรวจให้คะแนนโดยนับจำนวนของประเภทแบบ หรือทิศทางของกลุ่มตัวอย่างทิศทางละ 1 คำตอบ ถึงรายละเอียดดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1

ข้อ 1 - 4

1. เกี่ยวกับธรรมชาติ (ดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ โลก น้ำตก เหว)
2. ของเล่นอุปกรณ์กีฬา
3. พืชผัก ผัก ไม้ ดอกไม้
4. เครื่องประดับของใช้ประจำตัว
5. ยานพาหนะ
6. อวัยวะ คน สัตว์
7. ตัวเลข ตัวอักษรรูปทรงต่าง ๆ
8. อุปกรณ์ของใช้ในโรงเรียน
9. เครื่องดนตรี
10. เครื่องใช้ไฟฟ้า
11. ของกิน
12. อุปกรณ์การเรียน
13. ฝึกอบรมอาชีพ
14. อื่น ๆ

ข้อ 5

1. น้ำตามธรรมชาติ (น้ำตก น้ำพุ น้ำทะเล)
2. น้ำอักษณ
3. น้ำผลไม้
4. น้ำกินน้ำใช้
5. น้ำล้างภาชนะต่าง ๆ
6. พืช บอกลักษณะ เช่น ร้อน เย็น ชื้น ใส ลึก ตื้น
7. เกี่ยวกับอวัยวะ เช่น น้ำตา น้ำลาย น้ำเหลือง น้ำหนอง
8. เกี่ยวกับกลิ่น เช่น น้ำอบ น้ำหอม น้ำเมฆแมว
9. ใช้ปรุงอาหารและผลิตภัณฑ์ เช่น น้ำเกลือ น้ำปลา น้ำตาล น้ำพุ น้ำแกง น้ำพริก น้ำปลาหวาน ฯลฯ
10. อื่น ๆ เช่น น้ำมัน

กิจกรรมที่ 2

ข้อ 6

1. เสื้อผ้าเครื่องนุ่มห่ม
2. เชื้อเพลิงของและอวัยวะ
3. กลุ่มสิ่งของ
4. ปู่
5. ของใช้
6. เครื่องประดับ
7. ของเสีย
8. งานศิลปะ
9. อื่น ๆ มัก ห่อ ขา

ข้อ 7

1. ที่อยู่อาศัย
2. เพอร์นิเจอร์
3. เครื่องใช้ในบ้าน ไม่กวาด ไม่ถูบ้าน
4. เครื่องใช้ในโรงเรียน เช่น เสาวนย์ ไม่รีบ
5. ของเล่น - อุปกรณ์กีฬา
6. ของใช้เบ็ดเตล็ด เช่น ไม่จุ่มฟัน ไม่เสียบลูกชิ้น
7. อื่น ๆ เช่น รถเข็น

ข้อ 8

1. ให้ผู้อื่น เช่น พ่อแม่ พี่น้อง
2. เกี้ยวไว้ (ฝากออมสิน ฝากธนาคาร)
3. เกี่ยวกับการบริจาค การทำบุญ
4. เกี่ยวกับการจ่ายเป็นค่าแรง และสาธารณูปโภค
5. ชื่ออาหาร
6. ที่อยู่อาศัย
7. เครื่องไฟฟ้า
8. ยานพาหนะ
9. ของใช้
10. ของเล่น - เครื่องกีฬา
11. อุปกรณ์การเรียน
12. อื่น ๆ ไปเที่ยว

3. ความคิดริเริ่ม (Originality) ตรวจให้คะแนนตามสัดส่วนความถี่ของคำทอ
ที่กลุ่มตัวอย่างทอ คำทอใดที่กลุ่มตัวอย่างทอซ้ำกันมาก ๆ ก็จะได้คะแนนน้อยหรือไม่ได้คะแนน
เลย ถ้าคำทอปึงซ้ำกับคนอื่นน้อยหรือไม่ซ้ำกับคนอื่นเลยจะได้คะแนนมากขึ้นโดยปกติเกณฑ์
การให้คะแนนดังนี้

จำนวนคำที่ตอบ	คะแนนที่ได้
1 คำ	2
2 คำ	1
3 คำขึ้นไป	0

กิจกรรมที่ 1

ข้อ 1 คำตอบที่เด็กไม่ได้คะแนนเลย คือ มอธ ถึง กระจาง ล้อ ฝา พระอาทิตย์ พระจันทร์ ส้ม แดงโม แอปเปิล อุ่น ลูกศร หัว แก้ว กาฬิกา กระจก กระจกใส ขนมน้ำ จาน พวงมาลัย จุก ลูกโป่ง หัวหมา กระจ่อง ฉาก ซาก กระจุม ทุ้มหู ยาง กาวไร ชัน ไซ้ กระจกมึง มะนาว มังคุด มะไฟ มะพร้าว เงาะ ลิ่นจี ลำไย

ข้อ 2 คำตอบที่เด็กไม่ได้คะแนนเลย คือ ไข่เค็ม หนอน เชือก เหล็ก ไม้ กิ่งไม้ กิ่งส้ม กิ่งกือ ต้นไม้ สายยาง หนูา ซา แขน หนัวยาง ตะขาน จิ้งจก ถ้วย สายไฟ ไม้บรรทัด เสาว ฒ โข ร้ว กำแพง

ข้อ 3 คำตอบที่เด็กไม่ได้คะแนนเลยคือ ทางปลาชนิคต่าง ๆ เหล็กคัท ปากนก ปีกนก เรือ บ้าน กล้วย ครีบลาวฉาม ปากปลาวฉาม เรือใบ พระจันทร์ ภูเขา ปาก สามเหลี่ยม มิก หลังค้ายาน ทุ้มหู ใบไม้ ปีกเครื่องบิน หูกระต่าย เขาควย เขาวัว

ข้อ 4 คำตอบที่เด็กไม่ได้คะแนนเลยคือ สะพาน ไข่เค็ม กิ่งกือ กิ่งไม้ เหล็กคัท ปลา เลข 2 เลข 5 เลข 8 เชือก ฐ แม่น้ำ ถนน ภูเขา น้ำ คลื่น เส้นกยวเตี่ยว ตัว S ถ้วย หนูา สร้อย ไซ้ สายไฟ ร้ว

ข้อ 5 คำตอบที่เด็กไม่ได้คะแนนเลย คือ น้ำร้อน น้ำเย็น น้ำตก น้ำทะเล น้ำอาบ น้ำส้ม น้ำปลา น้ำแดง น้ำคลอง น้ำกอก น้ำเกลือ น้ำฝน น้ำร้อนต้มไม้ น้ำเปปซี่ น้ำสไปร์ น้ำเขียว น้ำเน่า น้ำจืด น้ำล้างหน้า น้ำแกงฮั้ว น้ำโคล น้ำปลา น้ำเค็ม น้ำล้างมือ น้ำยอ น้ำล้างจาน น้ำเปล่า น้ำยัสสาวะ น้ำลำไย น้ำล้างรถ น้ำใส น้ำไร่ น้ำล้างพื้น น้ำหวาน น้ำตาล น้ำส้มประรด น้ำอุน น้ำมัน

กิจกรรมที่ 2

ข้อ 6 คำตอบที่เด็กไม่ได้อะแนนเลย คือ ข้าวที่นอน เสื้อ ผ้าห่ม กระโปรง กางเกง
ผ้ากันเปื้อน ผ้าเช็ดรถ ผ้าเช็ดหน้า ผ้าหุง รองเท้า ผ้าปูโต๊ะ ปอกหมอน ถุงห่ม เชือกโต๊ะ
หมวก ผ้าเช็ดหัว ผ้าเช็ดหน้า คลุมโต๊ะ คลุมรถ คลุมของ ชูคนอน ผ้าห่ม กระเป๋า เสื้อกันหนาว
กางเกงใน โบริว รองเท้า เสื้อคลุม คลุม

ข้อ 7 คำตอบที่เด็กไม่ได้อะแนนเลย คือ บ้าน รั้ว เก้าอี้ โต๊ะ ม้านั่ง โต๊ะ ไม้อวาก
ไม้เรียว สร้างโรงเรียน เคียง ของเล่น พื้น กระดานดำ ไม้บรรทัด ประตู ตู้ ชั้น ถาด
ก่อสร้าง สะพาน ไม้เท้า หุ่น

ข้อ 9 คำตอบที่เด็กไม่ได้อะแนนเลย คือ บ้าน ของเล่น รถมอเตอร์ไซด์ จักรยาน
ตุ๊กตา เสื้อผ้า เคียง คันไม้ปลูก นาฬิกา ชาม ลูกชิ้น หนังสือการ์ตูน ส้ม ยาก อุ่น ที่วี กล้วย
รองเท้า เก้าอี้ จาน กระเป๋า กินสอ โต๊ะ แก้ว น้ำ ข้าว หักคม วีดีโอ ตุ๊กตา เครื่องแต่งหน้า
หม้อหุงข้าว ทุ้มทุ กาวโร กางเกง หมวก ให้พ่อแม่ ไปว่ายนํ้า ไปเที่ยว หมอน เกี้ยวไว้ ห่วง
สั้วมาเลี้ยง

แบบฟอร์มสำหรับกรอกให้คะแนน
แบบทดสอบวัดการคิดแบบอเนกนัยด้านความคิดขั้นสูง

ชื่อ _____ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลวัดปิ่นนาถ

ตอนที่ 1-2 ข้อ 1. ทิศทางของความคิดที่ 1. _____

2. _____

รวมคะแนนความคิดขั้นสูง _____ คะแนน 3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

ข้อ 2. ทิศทางของความคิดที่ 1. _____

2. _____

รวมคะแนนความคิดขั้นสูง _____ คะแนน 3. _____

4. _____

5. _____

ข้อ 3. ทิศทางของความคิดที่ 1. _____

2. _____

รวมคะแนนความคิดขั้นสูง _____ คะแนน 3. _____

4. _____

5. _____

ข้อ 4. ทิศทางของความคิดที่ 1. _____

2. _____

รวมคะแนนความคิดขั้นสูง _____ คะแนน 3. _____

4. _____

5. _____

แบบฟอร์มสำหรับกรอกใบคะแนน
แบบทดสอบวัดการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัย

ชื่อ ชื่อสกุล อายุ เพศ
 ชั้น โรงเรียน วันที่สอบ

1. ความคิดคล่องแคล่ว คะแนน
2. ความคิดยืดหยุ่น คะแนน
3. ความคิดริเริ่ม คะแนน
- รวมทั้งหมด คะแนน

ภาคผนวก ค

แผนการสอนวิธีการเล่านิทานตามปกติ
และวิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง

รายชื่อนิทานจำนวน 24 เรื่อง

เรื่อง	เค้าโครงจากนิทาน
1. สามสหายผจญภัย	สามสหายผจญภัย โดย อำนาง เป็นฉายา
2. กระต่ายเจ้าปัญญา	กระต่ายเจ้าปัญญา โดย วินัย ทูลเอก
3. วิสร้างบ้าน	-
4. สี่สหายจับเสือ	สี่สหายจับเสือ โดย กลุ่มศิลปินคันทนา
5. หุนนิคนักฝัน	หุนนิคนักฝัน โดย วสันต์ สิทธิเขตต์
6. ปู่กับป้ากับปิงปอง	ปู่กับป้ากับปิงปอง โดย อำนาง เป็นฉายา
7. ออบจอมชน	ออบจอมชน โดย ปิภา ชินพงษ์
8. ลูกหนีห่าน	-
9. อุนายแม่ไก่สีเทา	อุนายแม่ไก่สีเทา โดย วรณพร
10. ปุขเมฆ	ปุขเมฆ โดย เกียรติ เกษะสุทธพงศ์
11. ลูกเบ๊กับลูกไก่	ลูกเบ๊กับลูกไก่ โดย ศิษฐ์นัฏฐา ทรายเกียรติกุล ตุ๊ต๊ะ บังบระภาตุ๊ต๊ะ และวิริศ จิรเกษม
12. นกกระจอกน้อยเจ้าสำราญ	นกกระจอกน้อยเจ้าสำราญ โดย วรณ สิทธิสุนทร
13. ป้องจอมเกร	-
14. ห่านเจ้าปัญญา	ห่านเจ้าปัญญา โดย อร
15. พระอาทิตย์หักร่อน	พระอาทิตย์หักร่อน โดย อรุณรัตน์ วิวรธนะเดช
16. ปีเลื้อยน้อย	ปีเลื้อยน้อยผจญภัย จากแผนการจัดประสบการณ์ชั้น อนุบาลปีที่ 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ
17. ปีเลื้อยกับป่าใหญ่	-
18. กระต่ายน้อยอยากมีหาง	กระต่ายน้อยอยากมีหาง โดย ฉัยวิธนา
19. แม่	-
20. ความดี	-

เรื่อง	เค้าโครงจากนิทาน
21. นางฟ้ากับเหวดาน้อย	นางฟ้ากับความดี โดย เกริก ขุนพันธ์
22. สองพี่น้อง	บ้านขนมหวาน โดย เฉลิม อัคระทุ
23. ลอมเลี้ยวซ้าย	ลอมเลี้ยวซ้าย โดย สุเทพ จิตรจีน
24. ไม้เท้าวิเศษ	ไม้เท้าวิเศษ โดย วสันต์ สิทธิเขตต์

แผนการสอนเล่านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง สามสหายผจญภัย

ครั้งที่..... วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องราวจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่งเรื่องต่อกจากนิทานที่ฟังได้

การทำเป็นกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูเจ็ดหุ่น หมี หมา แมว (โดยนำออกมาให้นักเรียนดูทีละตัว) แล้วให้นักเรียนช่วยกันทายว่ามีสัตว์อะไรบ้าง... ครูพูดต่อไปว่าสัตว์ทั้งสามตัวคือ หมี หมา แมว เป็นเพื่อนรักกัน ไปไหนก็ไปด้วยกัน ต่อไปนี้ครูจะเล่าเรื่องของสามสหายคือ หมี หมา แมว ให้นักเรียนฟัง

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเล่านิทานเรื่อง สามสหายผจญภัยตั้งแต่ต้นโดยใช้หุ่นประกอบการเล่น ทั้งรายละเอียดดังนี้

ลูกหมี ลูกหมา และลูกแมว เป็นสหายรักกัน แต่ในจำนวนสหายทั้งสาม มีแมวเท่านั้นที่อ่านหนังสือออก วันหนึ่ง ลูกหมีชวนสหายทั้งสามไปเที่ยวในป่า เที่ยวไปเที่ยวมาก็หลงทางกลางป่าลึก

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
ลูกหมี่เริ่มหิว จึงเกิดฉันทนายเก็บผลไม้ แต่ลูกแมวห้ามไว้ เพราะมีป้ายเขียนไว้ว่า ผลไม้มีอันตราย อีกคนหนึ่งมีป้ายเขียนว่า ผลไม้กินได้ ลูกแมวจึงนำสหายทั้ง สอง เก็บอินทผลัความรอบ กินเสร็จลูกหมากระหายน้ำเกิดจ้ำอ้าวไปหิ้งใหญ่ แต่ลูกแมวห้ามไว้ เพราะมีป้ายเขียนไว้ว่ามีจระเข้ดุร้าย แต่บ่อน้ำเล็ก ๆ ใกล้กัน มีป้ายเขียนไว้ว่ากินได้ปลอดภัย ลูกแมวจึงนำสหายทั้ง สอง ให้ดื่มกินใกล้มีค้ำ สามสหายพบบ้านสามหลัง ลูกหมี่นำหน้าจะเข้าบ้านหลังแรก ลูกหมาวิ่งตามมาจะเข้าบ้านหลังที่สอง แต่ลูกแมวห้ามไว้เพราะป้ายบ้านหลังแรกเขียนว่า เป็นบ้านของเสือ ป้ายบ้านหลังที่สองเขียนว่า เป็นบ้านของสิงโต แล้วชวนกันเข้าไปพักในบ้านหลังที่สาม ซึ่งมีป้ายเขียนไว้ว่าพักได้ไม่มีอันตราย รุ่งเช้าสหายทั้ง สามเดินทางต่อมีป้ายบอกว่าให้เดินย้อนศร เลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวา ข้ามสะพาน ข้ามภูเขาคอกไม้ เป็นทางออกจากป่า ลูกแมวจึงเดินนำหน้า ลูกหมี่กับลูกหมาเดินทางหลัง เพราะอ่านหนังสือไม่ออก จนกระทั่งสามสหายรอดชีวิตกลับมาบ้านได้ เห็นแค่นั้นมา ลูกหมี่กับลูกหมาก็ก็นึก	ครูสนทนากับนักเรียนว่า "ไ้ให้นักเรียนช่วยกันคิดแต่งเรื่องต่อชีวิต หลังจากี่สามสหายหลงทางไปกลางป่าแล้วจะเป็นอย่างไร นักเรียนจะแต่งเรื่องต่ออย่างไรก็ได้ตามใจชอบ"

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
คุณค่าของการอ่านหนังสือออกและทั้งหน้า ขยับไปโรงเรียนเช่นลูกแมว <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราว ของนิทานที่ฟัง	2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้เล่นเกมจับไม้ไอศกรีม ครูทบทวนเรื่องราวโดยรวมสนทนากับ นักเรียน ว่า "สามสหาย คือ หมี หมา แมว เป็นเพื่อนกัน ขวนกันไปเที่ยว หลังจากนั้นหลงเข้าไปในป่าลึก นักเรียน คิดว่าเรื่องราวจะเป็นอย่างไรต่อไป ให้ นักเรียนช่วยกันคิดแต่ง เรื่องต่อตามใจชอบ " 3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกกัน ออกมาเล่าเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป เรื่อง รว ของนิทานที่แต่งต่อ

สื่อ

1. หุ่น หมี หมา แมว
2. รูปภาพนิทาน

แผนการสอนเล่านิทาน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง กระต่ายเจ้าปัญญา

ครั้งที่.....วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องราวจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่งเรื่องต่อกจากนิทานที่ฟังได้

การทำเนนกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูเจิกหุ่น กระต่าย ให้เด็กดู และช่วยกันหาว่าเป็นสัตว์อะไร นักเรียนรู้ไหมว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับมัน... เอาละต่อไปนี้ครูจะเล่าเรื่องราวของเจ้ากระต่ายตัวนี้ให้นักเรียนฟัง

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเล่านิทานเรื่อง กระต่ายเจ้าปัญญา ตั้งแต่ต้นโดยใช้หุ่นประกอบ การเล่าทั้งรายละเอียดดังนี้

ในป่าสงบแห่งหนึ่ง มีสัตว์ต่าง ๆ อาศัยอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข มีสิงโตเป็นเจ้าป่าคอยดูแลให้ความคุ้มครองแก่สัตว์ทั้งหลาย ในป่านั้นมีบ้านของกระต่ายสองตัวแม่ลูก อาศัยอยู่อย่างมีความสุข วันนี้เป็นวันเกิดของลูกกระต่ายที่น่ารัก แม่กระต่ายได้เตรียมผักหลายชนิดที่ลูกชอบไว้เป็นพิเศษ หลังจากกินอาหารเช้าแล้ว กระต่ายน้อยพูดว่า "แม่จำวันนี้ลูกจะขอแม่ไปเที่ยวบ้านของช้างน้อยที่อยู่ป่าเขียวหางคั่นโน้นนะจ๊ะ ช้างน้อยจะจัดงานวันเกิดให้ลูกด้วยจ๊ะ" แม่กระต่ายตอบ "แม่อนุญาตแต่ลูกต้องระวังตัวให้ที่อยู่ใกล้บ้านค่านะจ๊ะ" ในระหว่างที่กระต่ายน้อยเดินไปใกล้พุ่มไม้หลังหนึ่ง กระต่ายก็ไต่ปีนเสียงของสัตว์หลายชนิดร้องขอความช่วยเหลือ "ช่วยเรากันไว้ ใครอยู่ข้างนอกช่วยเรากันไว้" กระต่ายน้อยจึงเดินเข้าไปดู

วิธีการเล่านิทานตามปกติ

ไก่ผสมสัตว์ เบ็ด ไก่ นก และสัตว์อื่น ๆ
ถูกขังอยู่ในกรง กระจกถามขึ้นว่า "ทำไม
พวกเธอถูกขังอยู่ในกรงเช่นนี้" สัตว์ทั้งหลาย
ตอบว่า "พวกเราถูกหมาป่าจับมาขังไว้เพื่อ
เป็นอาหาร" กระจกจึงปล่อยสัตว์ทั้งหมดไป
ขณะนั้นเองหมาป่าก็กลับมาพอดีเห็นสัตว์ที่ตน
จับไว้หนีไปหมด พอดีกระจกถามน้อย ๆ หมาป่า
โกรธมาก "กูรู้ เจ้ากระจกทำไมจึงออกมา
ปล่อยสัตว์ของเรา รู้ไหมเจ้ามีความผิดถึง
ตายทีเดียว เมื่อกระจกได้ยินก็รู้สึกกลัวมาก
แต่พยายามทั้งสติ และพูดว่า "ไปรอกยกโทษ
ให้ฉันเถิดท่านหมาป่าผู้ยิ่งใหญ่ ฉันจะพาท่าน
ไปตามสัตว์เหล่านั้นที่บ้านของข้างน้อย เรา
ทั้งหลายกำลังจะจัดงานวันเกิดให้ฉัน" หมาป่า
โอบมากล่าวว่าท่านจะได้จับสัตว์เพิ่มอีกหลายตัว
อีกทั้งครอบครัวของข้างน้อยด้วย หมาป่าจึง
ตกลงไปกับกระจก ระหว่างทางกระจก
ใช้ปัญญาเพื่อเอาตัวรอด ไก่ล่อนหมาป่า
มายังต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่ง ซึ่งมีหลุมใหญ่
"ท่านลองข้ามกระดานแผ่นนี้สิ ไม่เคยมีใคร
กล้าข้ามเลยแม้แต่ลิงโตเจ้าป่า หากท่าน
สามารถข้ามได้ บรรดาสัตว์ทั้งหลายจะต้อง
ยกย่องท่าน" หมาป่าหลงคำขอร้องกระจก
ขึ้นไปบนกระดานแผ่นนั้น หันไปนั่นเอง

วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง

ครูสนทนากับนักเรียนว่า "นักเรียนลอง
ช่วยกันคิดซิคะว่า หลังจากที่เจ้ากระจกถามน้อย
ได้เดินเข้าไปในบ้านหลังนั้น มันจะพบกับ
อะไรบ้าง... ก่อไปนี้ครูจะให้นักเรียน
ช่วยกันคิดแต่ง เรื่องเองตามใจชอบ"

คือจับ
some คน ค้างคาว อยู่ในบ้าน
จิ้งจอก นก นก นก นก นก

คือตกลงไปในหลุมของสัตว์

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
ไม่กระตือรือร้นที่จะพูดว่า หมาป่าตกงมไปในหลุม ซึ่งมีคารายอยู่ มันพยายามกินแต่ก็ไม่หลุด มันจึงร้องตะโกนขอความช่วยเหลือ กระต่ายจึงพูดว่า "ท่านคงสัญญาว่าถ้าเราช่วยเหลือท่าน ท่านจะคงไม่ทำร้ายเราและสัตว์อื่น ๆ อีก" หมาป่าจึงพูดว่า "ต่อไปนี้ฉันขอสัญญาว่าฉันจะไม่ปองร้ายท่านและสัตว์ต่าง ๆ อีก" กระต่ายจึงช่วยหมาป่าขึ้นจากหลุม หมาป่ากล่าวคำขอบใจ และฉะฉา กระต่าย เดินทางกลับบ้านของตน	2. ครูแบ่งกลุ่มเด็กออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้เล่นเกมบัตรภาพ ครูพหวนเรื่องราวของนิทานโดยร่วมสนทนากับนักเรียนว่า "หลังจากที่กระต่ายขออนุญาตเพื่อไปเที่ยวบ้านที่ข้าง กระต่ายพบบ้านหลังหนึ่ง และได้ยินเสียงสัตว์ต่าง ๆ ร้องขอความช่วยเหลือ กระต่ายจึงเข้าไปดู จากนั้นนักเรียนคิดว่ากระต่ายจะพบกับอะไรบ้าง... ต่อไปนี้ครูจะให้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดแต่งเรื่องต่อตามใจชอบ" 3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นออกมาเล่าเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราว ของนิทานที่ฟัง	<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราว ของนิทานที่แต่งต่อ

สื่อ

รูปภาพนิทานชุดกระดาษเงาปัญญา

แผนการสอนเจ้านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง วิวสร้างบ้าน

ครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่งเรื่องต่อกจากนิทานที่ฟังได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูเชิคนุ่นวีวให้นักเรียนดูแล้วถามว่า "อะไร" แล้วให้ช่วยกันทายว่า "วีวตัวนี้กำลังจะไปไหนและทำอะไร"... ต่อไปนี้ครูจะเล่าเรื่องของวีวตัวนี้ให้ฟัง

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเจ้านิทานเรื่อง วิวสร้างบ้านตั้งแต่ต้น โดยใช้หุ่นประกอบการเล่าทั้งรายละเอียดดังนี้

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีวีวตัวหนึ่งอาศัยอยู่ตามลำพัง ณ ชายป่าแห่งหนึ่ง วันหนึ่งในฤดูหนาว ลมหนาวพัดมาทำให้เจ้าวีวรู้สึกหนาวสั่นข้างบอกไม่ถูก มันจึงคิดจะสร้างบ้านไว้สักหลังหนึ่ง เพื่อว่าจะช่วยบรรเทาความหนาวได้บ้าง มันจึงคิดในใจว่า "เอ... เราจะทำอย่างไรคืนนี้จะสร้างบ้านได้"

วิธีการเจ้านิทานตามปกติ	วิธีการเจ้านิทานที่ไม่จบเรื่อง
แต่เออ...ได้การละก็ออกแล้ว เราจะ ต้องไปขอความช่วยเหลือจากสัตว์อื่น ๆ ก็คิดว่า "ว่าแล้วเจ้าวัวก็ออกเดินทางมาพบ กับช้าง เจ้าวัวจึงกล่าวกับช้างควยวาจาที่ โทเพราะอ่อนหวานว่า "พี่ช้างครับ เราจะ สร้างบ้าน พี่ช้างช่วยหน่อยได้ไหมจะ" ช้างจึงตอบว่า "โคหิจะจะเป็นไรไปละ หัวฉันใหญ่สามารถตากไม้สูงมาสร้างบ้าน ให้เธอได้สบายเลยตกลงจะ" วัวก็ใจมาก กล่าวขอบคุณช้างพร้อมกับเดินจากไป วัว เดินต่อมาพบ เขาก็แหม่นกหัวหนึ่งจึง เขยปาก ขอความช่วยเหลือขึ้นว่า "แหม่นกจำ เราจะ สร้างบ้านช่วยคานคันทูาคามาให้เรา ได้ไหมจะ" แหม่นกตอบว่า "อ้อ...เจ้าจะ สร้างบ้านหรือ โคหิจะเราจะไปชวนเพื่อน ๆ ไปช่วยกันคานคันทูาคามาให้กันห่าน" วัว ก็ใจมากกล่าวคำขอบคุณและเดินทางต่อมา วัวคิดในใจว่า "เออ...ตอนนี้เราโคของแล้ว แคว่ว่าเราจะไปหาใครมาช่วยสร้างละ เออ... นึกได้แล้ว เราจะต้องไปขอร้องสิงโตผู้เป็น เจ้าป่าช่วยจะก็คิดว่า ดังนั้นวัวจึงไปขอ ความช่วยเหลือจากสิงโตหั้นที่ วัวเล่าเรื่อง หังทมกให้สิงโตฟัง สิงโตก็ฟังแล้วจึงพูดว่า	ครูสนทนากับนักเรียนว่า "วัวจะคิดวิธีการ สร้างบ้านได้อย่างไร ท่อไปนี้ครูจะให้ นักเรียนช่วยกันแต่ง เรื่องต่อตามใจชอบ" ก๊อคิดวิธีทำบ้าน วัวมีบ้าน ใน สิงโตรักมัน ๆ หลกลดลงแล้ว

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
“เราจะสร้างบ้าน แะยังขาดแต่กำลังแรงงาน ไซ้ไหม เออ... ไม่คงห่วงนะ เคียวฉนั้นจะ เรียกสัตว์ต่าง ๆ มาช่วยเจ้าสร้างบ้านให้ เสร็จ” และแล้วเมื่อถึงวันสร้างบ้านสัตว์ ต่าง ๆ ก็มารวมกัน และช่วยกันสร้างบ้าน จนเสร็จ วิวก็ใจมากที่บ้านเสร็จ กล่าวคำ ขอบคุณแก่สัตว์ทั้งหลาย และสัตว์ทั้งหลายก็ ลากลับบ้าน แะนั่นมาวิวก็มีบ้านอยู่ไว้บรรเทา ความหนาวตลอดมา	2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้เล่นเกมจับยี่สิบสี่ ครูยกทวน เรื่องราวโดยรวมสนทนากับนักเรียนว่า “วิวตัวหนึ่งอาศัยอยู่ตามลำพัง ๗ ขาขบ่า แห่งหนึ่ง วันหนึ่งในฤดูหนาว วิวรู้สึกหนาวขึ้น ไปทั่วกาย ดังนั้นมันจึงคิดจะสร้างบ้าน มันจะสร้างบ้านโดยวิธีการใด ให้นักเรียน แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดแต่ง เรื่องราวต่อ ตามใจชอบ” 3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงกัน ออกมาเล่าเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราว ของนิทานที่ฟัง	<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราว ของนิทานที่แต่งต่อ

ชื่อ

ขุนวัว ช้าง นก สิงโต

แผนการสอนเล่านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง สีสหายจับเสือ

ครั้งที่.....วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องราวจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่ง เรื่องต่อจากนิทานที่ฟังได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูศึกษาภาพเสีอร่องให้ให้นักเรียนดูแล้วถามนักเรียนว่า "คืออะไร" แล้วให้นักเรียนช่วยกันทายว่า "ทำไมเจ้าเสีอตัวนี้จึงร้องไห้" ต่อไปให้นักเรียนตั้งใจฟังให้คั้นะครูจะเล่าให้ฟัง

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเล่านิทานเรื่อง สีสหายจับเสือ ทั้งแต่ต้นโดยใช้ภาพนิทานประกอบการเล่า ดังรายละเอียดดังนี้

๗ หมู่บ้านแห่งหนึ่ง ชาวบ้านกำลังหวาดกลัวภัยจากเสือร้ายจอมเจ้าเล่ห์ ซึ่งชอบแถมมารบกวนสัตว์เลี้ยงของชาวบ้านอยู่เสมอ ๆ พอที่มีสีสหายนักบุญกับบ้านมา จึงรับอาสาจับเสือให้ สีสหายนักคือ กระต่ายจอมวิ่งร่อน จึงนยบขอกหักหลัก หมูอ้วนขอกเลนเลื้อ และหมีใหญ่จอมรอบรู้ หมูอ้วนคุยโวชมว่า "ฉันว่าพวกเราอดักกันไปแสดงฝีมือจับเสือทีไหน ใครจับได้คนนั้นเก่ง" "เฮฮา" กระต่ายจอมวิ่งร่อนรับอาสาทำก่อนเพื่อน แล้วกระต่ายก็วิ่งจู่ๆ ไปจับเสือ เพราะความวิ่งร่อนนั้นเอง กระต่ายจึงไม่ได้เตรียมอะไรไปจับเสือเลย มีแต่

เชือกเส้นเล็ก ๆ ทำเป็นห่วงคล้องกับกิ่งไม้เอาไว้เท่านั้น เจ้าเสือตัวร้ายสมบัติทางที่เคียวก็หลุด กระต่ายจอมริบร้อนแพะจะเข่นหนีเสือไม่หันแน่ ถึงตาหมูยอกเลนเลื้อ อุตส่าห์บุกหลุมเอาบันไดพาหุหวังว่าจะให้เสือตกหลุม แต่แล้ว... "อู๊" เสียงอะไรนะ "โครม" ก็เสียงหมูตกลงไปในหลุมนั่นซี เพราะมันคิดว่าตัวเองเก่งกว่าเจ้าเสือร้ายนั่นแน่ ๆ อ้าว ภูเขาเจ้าเหี้ยมตัวร้ายกลับเอาบันไดไปเสียบี ปลอบให้เจ้าหมูท่องร้องอุก ๆ ด้วยความโมโห เพราะความเลินเล่อของหมูแท้ ๆ จึงจับเสือไม่ได้อีกตามเคย ถึงคราวจึงจอมหลุมหลิกไปจับเสือบ้างละ สิงเตรียมตาข่ายไปอย่างที แต่ด้วยความหลุมหลิกไม่ระมัดระวังของสิงนั่นเอง ที่ทำให้ตัวเองเข้าไปติดตาข่าย และเจ้าเสือร้ายรู้ตัวหลบหนีไปอีกจนได้ หนีถึงคราวหนีผู้รอบรู้ไปจับเสือบ้างละนะ

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบ เรื่อง
หมิใช้วิธีขอแรงชาวบ้าน ซึ่งนำโดยผู้ใหญ่ ช่างมาช่วยกันสร้างกรงแข็งแรงเพื่อคักเสือ ชาวบ้านรวมทั้งสี่สหายลงมือทำงานกันอย่างแข็งขัน รอบคอบ จนกระทั่งกรงเสร็จ แขนของหมิไคยล เจ้าเสือวิ่งเข้ามาติดกรงรังหันที่โซ่เอ๋ย... นำสงสารเจ้าเสือจริง ๆ ที่ต้องมาถูกขังอยู่ในกรงตัวเคียว น้ำตามันหยกถึง ๆ ราวกับสายฝน ต่อมาไม่นานเจ้าเสือก็สำนึกผิด และให้คำมั่นสัญญาว่าจะเลิกทำตนเป็นอันตราย อาจจะพาชาวบ้านอีกต่อไป สี่สหายจึงตกลงกับชาวบ้านว่าจะนำเสือไปปล่อย	ครูสนทนากับนักเรียนว่า "คราวนี้ถึงที่หมิผู้รอบรู้จะหาวิธีการจับเสือทั้งสี่สหาย ท่อไปให้นักเรียนลองเป็นอาทิ แล้วคิดหาวิธีจับเสือทั้งสี่สหาย ภูเขาว่าใครจะเป็นผู้ฉลาดที่จะหาวิธีจับเสือได้" สมัน 4 สหาย ถ้าคิดผิด พรุ่งนี้จึงปล่อย พอแล้ว ตานัก สง 1500 ใน ดร 4 สหาย ตานัก 1500 ใน ดร

วิธีการ เล่านิทานความปกติ	วิธีการ เล่านิทานที่ไม่จบ เรื่อง
ย้งป่าสงวน จากนั้นสี่สหายก็อำลาชาวบ้าน และ เดินทางผจญภัยต่อไป <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป เรื่องราวของนิทานที่ฟัง	2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้เล่นเกมจับ 2, 3 และ 4 ครูพหวนเรื่องราวโดยร่วมสนทนากับ นักเรียนทุกคนลองช่วยกันคิดว่าถึงตรงไหน แล้ว หลังจากจุก อุก และเจียก ไค้แสดงวิธีจับเสือ แต่เลือกหนีไปไค้ทุกครั้ง พอถึงคุณอาท้าวจะหาอย่างไร ต่อไปนี้ ครูจะให้ให้นักเรียนทุกกลุ่มที่แบ่งไว้ เป็นคุณอาท้าวรอบรู้หมดแล้วให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดวิธีการ จับเสือแล้วสรุปออกมาเป็นของกลุ่ม 3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกัน ออกมาเล่าเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป เรื่องราว ของนิทานที่แต่งต่อ

ชื่อ

1. รูปภาพนิทานเรื่อง สัตหายจับเสือ
2. รูปภาพเสือ

แผนการสอนเจ้านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง หนูนิคนักเดิน

ครั้งที่.....วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องราวจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่งเรื่องต่อกจากนิทานที่ฟังได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูเชิคุ่นเท้าดูหนัง ให้นักเรียนดูแล้วสนทนากับนักเรียนว่า "ใคร" ครูให้นักเรียนช่วยกันตั้งชื่อหุ่น... ท่อไปนี้ครูจะเล่าเรื่องของหนูนิคนักเดินให้นักเรียนฟัง

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเจ้านิทานเรื่อง หนูนิคนักเดินดังต่อไปนี้ โดยใช้หนังสือนิทานประกอบ การเล่า ทั้งรายละเอียดดังนี้

หนูนิคเป็นเด็กที่ช่างศึกษางาน วันหนึ่งขณะที่หนูนิคนั่งศึกษาอะไรอยู่เพลิน ๆ แม่ก็เดินเข้ามาพร้อมกับพูดขึ้นว่า "ก๊ากแล้ว ไม่นอนอีกหรือลูก" "ยังหรงแม่ ลูกกำลังศึกษาอะไรเพลิน ๆ จะแม่" หนูนิคตอบ "อ้อ...ลูกแม่กำลังฝันอยู่หรือ ใหนจะ ลูกเดินไปถึงไหนแล้วเล่าให้แม่ฟังบ้างจ๊ะ" แม่ถามพร้อมกับเอามือลูบหัวลูก "แม่จำ ถ้าเป็นไปได้ลูกอยากจะให้หลังขาแล้วบินไปให้ไกล ๆ เลย บินไปให้ถึงดวงจันทร์โน้นแน่ะ และก็ไปทำข้าวด้วยกับกับกระต่าย แล้วลูกก็จะบินต่อไปให้ถึงดวงอาทิตย์ก็ไหมจะแม่" แม่ยิ้มพร้อมกับพูดว่า "ไปทำไมละลูก" หนูนิคพูดว่า "ลูกจะไปเนรมิตแสงของดวงอาทิตย์ให้เป็นแสงเงินแสงทอง แล้วลูก

ก็จะไปยืนอยู่บนรั้วกินน้ำ ทากกลางคืนลูกก็จะเก็บดวงความบนท้องฟ้ามาหลเป็นเสื้อผ้าลูก จากนั้นลูกก็จะกระโดดลงมาเล่นกลางทุ่งหญ้าที่มีดอกไม้หอมหวาน ที่ไหนจะมีแม่" หนูนึกถามแม่ตอบว่า "ที่จะลูก แต่มันจะเป็นไปได้อย่างไร" หนูนึกยิ้มพร้อมกับพูดต่อไปอีกว่า "จริง ๆ นะแม่ แล้วลูกจะขี่ลูกโป่งลอยไปไหนไกล ๆ เลย ให้ลูกโป่งไปตกที่บนเกาะ ที่มีน้ำล้อมรอบ ใ้บนเกาะนั้น นกและสัตว์ต่าง ๆ ที่น่ารัก แค หาว ...เหม่งว่งนอนจิงเลย" "ง่วงนอนแล้วหรือลูก รัก เหนื่อยแล้ว วันนี้พักผ่อนก่อนเดี๋ยวจะ มา...แม่จะกล่อมให้นอน" จากนั้น หนูนึกก็หลับไป

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
หนูนึกได้ขึ้นไปว่า ตัวเองไ้ลอยขึ้นไปบนดวงจันทร์ ไปพบกับกระต่าย หนูนึกไ้ชวนกระต่ายไปเที่ยวบนดวงจันทร์ หนูนึกกับกระต่ายชวนกันวิ่ง เล่นอย่างสนุกสนาน เผลอเผลิน จนกระทั่งเฝ้าข้างหนึ่งของ หนูนึกไปสะดุดกับหินก้อนหนึ่งล้มลงอย่างแรง หนูนึกจึงตกใจตื่น	ครูสนทนากับนักเรียนว่า "หลังจากหนูนึกหลับลงแล้ว หนูนึกเกิดขึ้นไปจริง ๆ ครูให้นักเรียนทุกคนลองช่วยกันคิดว่าหนูนึกจะฝันว่าอย่างไร 2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้นักเรียนเล่นเกมจับบัตรภาพ ครูทวนเรื่องราวของนิทานโดยรวมสนทนากับนักเรียนว่า "หนูนึกเป็นเด็กดี ข้างคิดข้างฝัน อยากเป็นโน้น อยากเป็นนี่ หนูนึกได้เล่าให้แม่ฟังจนง่วงนอน จากนั้นหนูนึกก็นอนหลับไป หลังจากนั้นหนูนึกก็เกิดขึ้นไปจริง ๆ ต่อไปนี้ครูจะให้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

วิธีการ เล่านิทานตามปกติ	วิธีการ เล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป เรื่องราวของนิทานที่ฟัง	ลอง เป็นเทคนิคแล้วช่วยกันคิดว่า จะฝันว่า อย่างไรให้แต่งตามใจชอบ" 3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ผลัดกันออกมาเล่าเรื่องราวที่แต่งต่อ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราว ของนิทานที่แต่งต่อ

สื่อ

1. หุ่น
2. รูปภาพนิทานเรื่อง หนูนิดนักฝัน

แผนการสอนเล่านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง ปุกปุยกับปิงปอง

ครั้งที่.....วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องราวจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่งเรื่องต่อกจากนิทานที่ฟังได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูเชิคุ่น หมา 2 ตัว แล้วให้นักเรียนช่วยกันทายว่าจะตั้งชื่อมันว่าอะไรก็...
เอาละ... ต่อไปครูจะเล่าเรื่อง (ปุกปุยกับปิงปอง) ให้นักเรียนฟัง นักเรียนตั้งใจฟัง
ให้คินะ...

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเล่านิทานเรื่อง ปุกปุยกับปิงปองดังกันั้น โดยใช้หุ่นประกอบ
การเล่า ดังรายละเอียดดังนี้

ปุกปุย เป็นลูกหมาแสนสวย อาศัยอยู่ในบ้านคนใจดีซึ่งมีความสุกกับแม่ชื่อปิงปอง
แต่พออยู่ไบนานเข้าปุกปุยก็ไม่ชอบร้บ้าน จึงรบเร้าขอให้แม่พามันออกไปเที่ยวข้างนอก
แม่จึงทูลขึ้นว่า "ลูกยังเล็กนัก นอกบ้านอันตรายมากมาย อีกหังเจ้ายังไม่ม่ลอกคอสวม
แสดงว่าเป็นหมาม่เ้าของ อยู่ในร้บ้านกับแม่ม่เหละ" ปุกปุยม่เชื่อหัง กังนัในเข้าวันหนึ่ง
ขณะที่เ้าของเผลอเปิดประตูแง้มไว้ และปิงปองกำลังหลับ ปุกปุยจึงได้โอกาสหนีออก
นอกร้บ้านทันที

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
ปุกปุยวิ่งไปตามถนนเล็ก ๆ ไล่ตะปบผีเสื้อแมลงปอ หยอกล้อคางคก ไล่กวดแมวตามทางอย่างสนุกสนานและเพลิดเพลินทันใดนั้น มันก็ถูกพนักงานเทศบาจจับในข้อหาหมาจรจัด เพราะไม่มีปลอกคอสวมปุกปุยก็กระซิบและร้องเรียกหาแม่ เพียงชั่วครู่ ปิงปองก็มาเจอของก็วิ่งมาถึง ปุกปุยรอกท่ายหูกหวิด ปิงปองก็ใจที่ลูกไม่เป็นอันตราย และจากวันนั้นเจ้าของก็ซื้อปลอกคอมาสวมให้มัน แต่ปุกปุยไม่ชอบปลอกคอเลย แม่จึงพูดขึ้นว่า "สิ่งที่คุณไม่ชอบ แต่นำความปลอกค้อมาให้คุณ ย่อมดีกว่าสิ่งที่คุณชอบ แต่นำอันตรายมาให้" ปุกปุยได้ฟังคำที่แม่สอนก็คิดได้ จึงพูดกับแม่ว่า "ต่อไปนี้ปุกปุยจะไม่ใส่ปลอกคอกับคุณตลอดเวลา" ปุกปุย วิ่งไปตามถนนเล็ก ๆ ไล่ตะปบผีเสื้อแมลงปอ หยอกล้อคางคก ไล่กวดแมวตามทางอย่างสนุกสนานและเพลิดเพลินทันใดนั้น มันก็ถูกพนักงานเทศบาจจับในข้อหาหมาจรจัด เพราะไม่มีปลอกคอสวมปุกปุยก็กระซิบและร้องเรียกหาแม่ เพียงชั่วครู่ ปิงปองก็มาเจอของก็วิ่งมาถึง ปุกปุยรอกท่ายหูกหวิด ปิงปองก็ใจที่ลูกไม่เป็นอันตราย และจากวันนั้นเจ้าของก็ซื้อปลอกคอมาสวมให้มัน แต่ปุกปุยไม่ชอบปลอกคอเลย แม่จึงพูดขึ้นว่า "สิ่งที่คุณไม่ชอบ แต่นำความปลอกค้อมาให้คุณ ย่อมดีกว่าสิ่งที่คุณชอบ แต่นำอันตรายมาให้" ปุกปุยได้ฟังคำที่แม่สอนก็คิดได้ จึงพูดกับแม่ว่า "ต่อไปนี้ปุกปุยจะไม่ใส่ปลอกคอกับคุณตลอดเวลา" 1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้นักเรียนเล่นเกมไม้ไอศกรีมครูพยทวนเรื่องราวโดยร่วมสนทนากับนักเรียนว่า "เจ้าปุกปุยมันอยากมุขหัวออกไปเที่ยวนอกบ้าน แต่แม่ไม่ให้ไปโดยแม่บอกว่า อาจจะเกิดอันตรายกับปุกปุยได้"	ครูสนทนากับนักเรียนว่า "เจ้าปุกปุยหนีแม่ออกไปนอกบ้าน นักเรียนคิดว่าเมื่อมันออกไปนอกบ้านเจ้าปุกปุยของเราจะเป็นอย่างไรต่อไป" 2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้นักเรียนเล่นเกมไม้ไอศกรีมครูพยทวนเรื่องราวโดยร่วมสนทนากับนักเรียนว่า "เจ้าปุกปุยมันอยากมุขหัวออกไปเที่ยวนอกบ้าน แต่แม่ไม่ให้ไปโดยแม่บอกว่า อาจจะเกิดอันตรายกับปุกปุยได้"

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบ เรื่อง
• <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป เรื่องราวของนิทานที่ฟัง	เพราะปลูกปลูกไม่ได้ไปปลูกออกคอ ดังนั้น พ่อเจ้าของ เมธอเจ้าบิงบองนอนหลับ ปลูกปลูกจึงหนีออกไปนอกบ้าน หลังจากนั้น นักเรียนคิดว่าเรื่องราวจะเป็นอย่างไร ต่อไป ให้นักเรียนช่วยกันคิดแต่ง เรื่อง ต่อ ตามใจชอบ" 3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ผลัดกันออกมาเล่า เรื่องของนิทานที่แต่ง ต่อ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราว ของนิทานที่แต่ง ต่อ

ชื่อ

คุณ หมาย คน

แผนการสอนเล่านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง ออมจอมขม

ครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องราวจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่งเรื่องต่อกจากนิทานที่ฟังได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูศึกษาภาพกระรอก แล้วถามนักเรียนว่า "คืออะไร" แล้วให้ช่วยกันทายว่า "เจ้ากระรอกตัวนี้จะไปไหน ไปทำอะไร และเป็นอย่างไร..." นักเรียนตั้งใจฟังให้ถี่ ๆ นะ ครูจะเล่าให้ฟัง

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเล่านิทานเรื่อง ออมจอมขม หักแค้นโดยใช้รูปภาพประกอบการเล่า ดังรายละเอียดดังนี้

ในป่าแห่งหนึ่ง มีลูกกระรอก 3 ตัว ชื่อ อ้วน อัน และอ้อม อาศัยอยู่กับแม่ในโพรงต้นไม้ใหญ่ ทุกวันแม่จะออกจากโพรงไปหาอาหารมาให้ลูก ๆ กิน วันนี้ก็เช่นเคย ก่อนจะออกจากรู แม่กระรอกเตือนลูกด้วยความห่วงใยขึ้นว่า "ลูกรัก เล่นแถวนี้จะไม่ค่อยเข้าไปในรูของนายมีนะ แล้วแมกตั้งมาจะทำขนมอร่อย ๆ ให้กิน" ทั้งอ้วน อัน เป็นเด็กก็เชื่อฟังแม่ ต่างก็ช่วยกันเก็บผลไม้เตรียมไว้เพื่อให้แม่ทำขนม แต่อมจอมขมจอมคือ ไม่เชื่อฟังที่แม่สั่ง แอบมุกหัวเข้าไปในรูของนายมี

วิธีการเล่านิทานความปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
อ้อม ชโมยกินข้าวโทก มะเหือเทศ แดงโม และผักต่าง ๆ ที่นายมีปลูกไว้จนแน่นท้อง จากนั้น อ้อมก็ยังเดินเล่นต่อไปอีกด้วย ความเพลิดเพลิน หันไค้นอ้อมก็ท้อง สะอึกสอึก เมื่อเงยหน้าเห็นนายมียืนอยู่ ข้างหน้า อ้อมตกใจวิ่งหนีทันที "หยุด หยุด เจ้ากระรอกชัชโมย" นายมีตะโกนวิ่งไล่ หวังจะจับตัวอ้อม อ้อมวิ่งหนีจนร้องเท้า ข้างหนึ่งหลุดลงไปในกองหญ้า และอีกข้างหนึ่ง หลุดลงไปในกองผักกาด อ้อมวิ่งหนีจนตาอาบ วิ่งไปชนตาข่ายที่นายมีทำไว้คักสคว์ จนเสีย หัวใหม่ไปติดตาข่าย นายมีก็ติดตามไล่จับอ้อม อย่างไม่ลืมหูลืมตา ในที่สุดอ้อมก็หมดทางออก จึง หอบหนีนายมีออกมาได้ ถึงบ้านโดยปลอดภัย แต่อ้อมต้องเสียเสียหัวใหม่ไปพร้อมกับร้องเท้า ไป ส่วนอ้วนและอันนั้นก็สนุกสนานกับอาหาร ร่อย ๆ ที่แม่ทำไว้ให้รับประทาน ในขณะที่ อ้อมปวดท้องจุกขึ้นไม่ไหว และนอนชมเพราะ กินผักผลไม้มากเกินไป อ้อมรู้สึกเสียใจมากที่ ไม่เชื่อแม่ จนตัวเองเกือบจะได้อันตราย เสียกายร้องเท้าและเสียหัวใหม่ แดงยังออก กินอาหารร่อย ๆ อ้อมพูดกับแม่ว่า "คราวนี้	ครูชนทนากับนักเรียนว่า "หลังจากเจ้าอ้อม หลุดเข้าไปในไร่ของนายมีแล้วมันจะเป็น อย่างไรบ้าง ให้นักเรียนแต่งเรื่องราวต่อ ความใจชอบ"

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
“ออบจะเชื่อฟังแม่และไม่ถือหรือชนอีกแล้วครับ” <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวของนิทานที่ฟัง	2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้เล่นเกมจับ 2 จับ 3 และจับ 4 ครูพาทนเรื่องราวโดยรวมสนทนากับนักเรียนว่า “หลังจากที่เจ้าออบไม่เชื่อฟังแม่ พี่แม่และอัน อ้วน โขมบุกไปในไร่ของนายมี แล้วเจ้าออบจะเป็นอย่างไร ต่อไปนี้ครูจะให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันแต่ง เรื่องต่อความใจชอบ” 3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปรึกษากันออกมาเล่าเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ

ชื่อ

ภาพนิทานเรื่อง ออบจอมชน

แผนการสอน เล่านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง ลูกหมี่หิ้วย

ครั้งที่.....วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องราวจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่ง เรื่องต่อจากนิทานที่ฟังได้

การทำเป็นกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูชักชวนลูกหมี่ให้เก็กๆ แล้วถามเก็กว่า "อะไร" แล้วสนทนากับนักเรียนถึงเรื่อง
ของหมี่ แล้วพูดกับนักเรียนต่อว่าวันนี้ครูจะเล่านิทานสนุก ๆ เกี่ยวกับลูกหมี่ให้ฟัง

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเล่านิทานเรื่องลูกหมี่หิ้วยตั้งแต่ต้น โดยใช้หุ่นประกอบการเล่า
ถึงรายละเอียดดังนี้

นานมาแล้ว มีลูกหมี่ตัวหนึ่งได้พลัดพรากจากแม่และเดินหลงทางมาดงป่า ขณะนั้น
ได้เกิดพายุใหญ่และมีฝนตกหนัก ขณะที่ลูกหมี่เดินตากฝนอยู่นั้น ลูกหมี่เกิดหกล้มและสิ้นใจลงไปใน
หนองน้ำใหญ่แห่งหนึ่ง ลูกหมี่ร้องลั่น "ช่วยด้วย ช่วยเราด้วย"

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
ในหนองน้ำใหญ่แห่งนั้นมีกบตัวหนึ่งอาศัยอยู่ เมื่อกบไคยีนเสียงของลูกหมีให้ช่วย ดังนั้นจึงไปปรึกษากับปลาว่า "ปลาจ๋า...จะทำอย่างไร เราจึงจะช่วยลูกหมีไค้ละ" ปลาจึงแนะนำว่า "เอาท่อนไม้สิ... เราช่วยกันลอยท่อนไม้ไปให้ลูกหมีเกาะ แล้วเราก็ช่วยกันลากท่อนไม้นั้นเข้าหาฝั่ง ลูกหมีก็จะขึ้นฝั่งไค้จริงไหม" "เออ...จริงด้วย" กบทุกตัว ดังนั้นเจ้ากบและปลาจึงลอยท่อนไม้ไปตรงที่ลูกหมีพร้อมกับท่อนไม้ว่า "เฮอเกาะท่อนไม้สิลูกหมี" เจ้าลูกหมีไคยีนจึงรีบเกาะท่อนไม้ทันที จากนั้นปลาทั้งฝูงจึงช่วยกันว่ายน้ำนำท่อนไม้ไปยังฝั่ง ลูกหมีก็โผล่มาถามว่าคำขอบคุณปลาทั้งฝูงและว่าลาเพื่อเดินทางกลับบ้าน แต่เนื่องจากลูกหมีถูกฝนและแถมยังตกลงไปในน้ำอีก จึงทำให้ลูกหมีไม่สบายถึงกับนอนจมจุกไม่ไหวอยู่ไค้ทนไม่ไหวในกลางป่านั้น เขารู้สึกว่ามีบางตัวหนึ่งเก็บถ่านมาพบลูกหมีเข้า จึงถามว่า "เป็นอะไรไปจ๊ะลูกหมี" ลูกหมีจึงเล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟัง ฟังจบ ฟังจึงรีบอาสาพาลูกหมีออกจากป่าและพากลับถึงบ้านด้วยความปลอดภัย	ครูสนทนากับนักเรียนว่า "ลูกหมีร้องดังหลังจากนั้นได้เกิดอะไรขึ้นกับลูกหมีบ้างต่อไปนี่ครูจะให้เด็กนักเรียนช่วยกันแต่งเรื่องต่อตามใจชอบ" ลูกหมี... จู่ๆ ก็โดนปลาตัวใหญ่ลากเข้าในน้ำ ถึงกับจมน้ำไปจ๋า... 555

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป เรื่องราวของนิทานที่ฟัง	2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้เล่นเกมจับ 2 จับ 3 และจับ 4 ครูทวนเรื่องราวโดยร่วมสนทนากับนักเรียนว่า "ขณะที่ลูกหนีเคินทองหางอยู่กลางป่านั้น ได้เกิด ฝนตกหนัก ลูกหนีเกิดหกล้มและสิ้นใจลงลงใน หนองน้ำ ลูกหนีร้องดัง ขอความช่วยเหลือ จากนั้นจะเกิดอะไรขึ้นกับลูกหนีบ้าง... ต่อไปนี้ ครูจะให้นักเรียนทุกกลุ่มช่วยกันคิดแต่ง เรื่องต่อ ตามใจชอบ" 3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดง ออกมาเล่าเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราว ของนิทานที่แต่งต่อ

ชื่อ

หุ่น ข้าง หมี่ กบ ปลา

แผนการสอนเล่านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง อุบายนแม่ไก่เหา

ครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องราวจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่ง เรื่องต่อกจากนิทานที่ฟังได้

การทำเป็นกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนร้องเพลง "ไก่" จากนั้นครูติดภาพไก่ให้นักเรียนดู แล้วถามนักเรียนว่า "อะไรเอ่ย" ครูสนทนากับนักเรียนต่อไปว่า "ไก่ตัวนี้ชื่อว่าเจ้ายอก ใครอยากรู้เรื่องของเจ้ายอกบ้าง... ต่อไปนี้นักเรียนตั้งใจฟังให้ดี ๆ นะครูจะเล่าเรื่องของเจ้ายอกให้ฟัง"

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเล่านิทานเรื่องอุบายนแม่ไก่เหา ดังแก่กัน โดยใช้รูปภาพประกอบการเล่า ดังรายละเอียดดังนี้

๗. ตามบ้านชายทุ่ง ลุงมันเลี้ยงไก่ไว้มากมาย ไก่เหล่านี้จะออกคุ้ยเขี่ยหากินตามประสาเป็นประจำ แต่ในบรรดาไก่เหล่านี้ มีไก่ตัวหนึ่งที่มีนิสัยต่างไปจากเพื่อน ๆ อีกตั้งชนมันก็ดีกว่าใคร ลุงมันเลยตั้งชื่อให้มันว่า "เจ้ายอก" เจ้ายอกเป็นไก่รุ่นกระหงมีนิสัยเกียจคร้าน ไม่ชอบคุ้ยเขี่ยดินหากินเหมือนไก่ทั้งหลาย มันมักจะเดินตอก ๆ ไป ถ้าเห็นเพื่อนไก่เหยื่อเมื่อไหร่ ก็จะวิ่งเข้าไปแย่งทันที แม่ไก่ทั้งหลายจึงมาประชุมกัน แม่ไก่สีเทาจึงคิดอุบายที่จะสอนเจ้ายอกให้รู้จักตัว

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
แม่ไก่สีเทาจึงพูดกับแม่ไก่อื่นว่า "เราจะเอาปลายเชือกยาวตากแดด เลือกเส้นที่ยาวพอ ๆ กับไส้เคียน แล้วเอาไปฝังไว้ พอเจ้ายอกมาใกล้ ๆ ฉันก็จะไปจิกเชือกขึ้นมา ฉันเชื่อว่าเจ้ายอกจะมาแย่งกินมันที่ เพราะคิดว่ามันเป็นไส้เคียน" "ไ้การจะสุนัขเดินมาพอดี ฉันจะขอให้เขาช่วยกัดเชือกที่ราวตากแดดให้ที" แม่ไก่ขาวพูด แล้วทุกอย่างก็เป็นไปตามแผน เมื่อเจ้ายอกเข้าไปในคานนาอีกครั้งหนึ่ง แม่ไก่สีเทา ก็ขยี้เหยื่ออาหารตามสบายอย่างเคย เจ้ายอกรู้ว่าแม่ไก่สีเทาได้ไส้เคียนตัวอ้วน ๆ กินเสมอ มันจึงค่อย ๆ ขอบงเข้าไปแอบอยู่ข้างหลังแม่ไก่สีเทา หนึ่งคืนนั้น มันก็เปิดตาโพลง เมื่อเห็นไส้เคียนตัวใหญ่เบือเริ่ม อยู่ในปากแม่ไก่สีเทา เจ้ายอกกระโดดเข้าแย่งมันที ขณะเดียวกันก็กลืนสิ่งที่มันคิดว่าเป็นไส้เคียนอย่างรวดเร็ว เพราะกลัวว่าแม่ไก่สีเทาจะแย่งเส้นเชือกจึงจุกสำคัญจนมันหายใจไม่ออก เจ้ายอกทุรนทุราย อ้าปากกว้าง แม่ไก่สีเทาเห็นเจ้ายอกกลืนเชือกลงไปจริง ๆ ก็ตกใจ จึงทวนรอกแม่ไก่มาช่วยเจ้ายอก	ครูสนทนากับนักเรียนว่า "พวกแม่ไก่จึงคิดจะสอนเจ้ายอกให้รู้สึกลัว ทุกคนลองช่วยกันคิดว่า แม่ไก่สีเทาจะหาอุบายสอนเจ้ายอกโดยวิธีการอย่างไร ต่อไปนี้ ครูจะให้นักเรียนทุกคนช่วยกันคิดหาวิธีใดตามใจชอบ"

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
เห็นบรรกานแม่ไก่ช่วยตัวเองด้วยความจริงใจ จึงสำนึกผิด แม่ไก่สีเทาจึงพาเจ้าชอกไปดื่มน้ำ ที่อ่างน้ำจนพอใจ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราว ของนิทานที่ฟัง	2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้เล่นเกมบัตรภาพ ครูทบทวน เรื่องราวโดยร่วมสนทนากับนักเรียนว่า "เจ้าชอกเป็นไก่ที่เกเร บรรกานแม่ไก่จึงคิด หาอุบายที่สั่งสอนเจ้าชอก ในที่สุดแม่ไก่สีเทา ก็คิดหาอุบายที่จะสอนเจ้าชอกได้สำเร็จ ต่อไปนี้ ครูจะให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าแม่ไก่สีเทาจะหา อุบายที่จะสอนเจ้าชอกโดยวิธีการอย่างไร ให้ นักเรียนทุกกลุ่มช่วยกันคิดแต่ง เรื่องราวต่อ ตามใจชอบ" 3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มยดักกัน ออกมาเล่าเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราว ของนิทานที่แต่งต่อ

สื่อ

1. ภาพนิทานเรื่อง อูบายแม่ไก่สีเทา
2. กระดาษแม่เหล็ก
3. ภาพตัดเป็นชิ้นรูปไก่

แผนการสอนเล่านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง ปูยเมฆ

ครั้งที่.....วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่อง รวบรวมจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่ง เรื่องต่อกับนิทานที่ฟังได้

การทำเป็นกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูศึกษาก่อนเมฆให้นักเรียนดู แล้วถามนักเรียนว่า "ภาพอะไร" แล้วให้นักเรียนช่วยกันทายว่า "ก่อนเมฆมันกำลังจะทำอะไร" นักเรียนตั้งใจฟังทีละ ๗ นะ ครูโหมว่ามันพูดได้ควาย มันกำลังจะคุยให้นักเรียนฟัง

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเล่านิทานเรื่องปูยเมฆตั้งแต่ต้น โดยใช้รูปภาพประกอบการเล่าทั้งรายละเอียดดังนี้

สัตว์สี่ขาตัวเล็กๆ ขนสีปูยเมฆตัว ขนเกิดมาจากไอน้ำ เมื่อควงอาทิตย์ส่องแสงให้ความร้อนกับโลก ความร้อนก็จะทำให้น้ำส่วนหนึ่ง ระเหยกลายเป็นไอ จากนั้นไอน้ำจะรวมตัวกันเป็นก้อนเมฆก้อนเล็ก ๆ จากนั้นมันก็กินไอน้ำเข้าไปอีก กินเอา กินเอา จนกระทั่งตัวอ้วนกลมใหญ่อย่างที่เห็นนี้แหละครับ ผมยังสามารถนึกตัวให้เป็นรูปต่าง ๆ ก็ได้ เช่น คอกไม้ กระต่าย ไม่เชื่อคอยดูนะ ผมจะนึกให้ดู นี่ไงตอนนี้ผมกลายเป็นรูปคอกไม้แล้ว ผมจะนึกตัวอีกทีนะ แน่... ตอนนี้ผมกลายเป็น ๗ กระต่ายแล้วใช่ไหมครับ" ผมมีพื้นธนามากมายดอยดอย

อยู่บนท้องฟ้า ผมและพี่น้องของผมชอบลอยไปเพียว เวลาลอยไปลอยมา ผมมองลงไปข้างล่าง เห็นสิ่งต่าง ๆ มากมาย ผมสามารถท่องเพียวไปได้ทุก ๆ ที่ และวันนี้ก็เช่นกัน ผมจะท่องไปเพียวอีกตามเคย แต่ไม่ได้ผมจะต้องชวนพี่และน้องของผมไปด้วย "พี่ปุยเมฆ น้องปุยเมฆ" "อา...ว่าไงจะปุยเมฆ เรียกพี่และน้องมาทำไม" ก็จะชวนไปเพียวด้วยกันหลาย ๆ ที่เลย ก็ไหม เร็ว ๆ เราขี้เกียจฝนตกเราก็ออกเพียวกันพอดี ว่าแล้วผมและพี่น้องก็พากันลอยไปเรื่อย ๆ บ้านแม่น้ำ ทะเล ป่า ภูเขา ในที่สุดก็มาถึง เมืองใหญ่

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
ขณะที่ผมและพี่น้องผมลอยผ่านเมืองใหญ่ มองเห็นคนเดินไปเดินมา รถยนต์วิ่งไปวิ่งมา คนเมืองมีสีหน้าวิตกกังวล ต่างรีบร้อน รีบเร่ง เมื่อมองเห็นผมและพี่น้องก็ไม่มีใครยืมให้ปุยเมฆเลย ปุยเมฆรู้สึกเสียใจ ไม่เข้าใจว่าคนเมืองรังเกียจผมและพี่น้องผมทำไม วันหนึ่งปุยเมฆเห็นญาติพี่น้องของปุยเมฆบินโฉบเข้ามาใกล้ เข้าไปจนตัวใหญ่ขึ้นมา หน้าตาคลุมเครือ เป็นสีเทา ในที่สุดก็ทองแตกตกลงมาเป็นฝน ทำให้ในเมืองเกิดน้ำท่วม ทำให้ปุยเมฆเศร้าใจจนพูดอะไรไม่ถูก จึงลอยตัวขึ้นไปเลย และหลบไปก๊วยความอ่อนแอเสีย แต่ในทันใดนั้นเอง ปุยเมฆก็ต้องสะดุ้งตื่น เมื่อได้ยินเสียงเอะอะ ดังมาจากข้างล่าง "นั่นไง นั่นไง มาแล้ว" ปุยเมฆชะโงกหน้าลงไปมองก็เห็นคนกลุ่มหนึ่งกำลังชี้ชวนกันให้	ปุยเมฆและพี่น้องลอยเข้าไปในเมืองใหญ่ เขาเหล่านั้นชะโงกหน้าลงไปมอง คุงคุทกับนักเรียนว่า "จากนั้นนักเรียนก็ความมันจะไปพบอะไรบางอย่างละ ก่อไปนี้ครูจะให้นักเรียนช่วยกันแต่ง เรื่องต่อตามใจชอบ"

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
กุปุยเมฆ ค่อยโยหน้ายิ้มแฉ่งแจ่มใส อย่างเห็นโคซัค เมื่อมองไปรอบ ๆ ตัว พวกเขา แตกก็เห็นพื้นดินแห้งแล้งกระแหว ้นไม้ยืนแห้ง คายบนดินนาไม่มีคันข้าว ที่ แฉ่นองของฉมบอกว่า ชาวนาตอนมา หลายเคียนแล้ว ถ้าไม่มีน้ำรดกับข้าว ้นไม้ ้นไม้ก็จะเหี่ยวแห้งตายกันหมด ชาวนาที่จะ ดำบาก คนเมืองก็จะซื้อข้าวแพง ฉมจึงคิดว่า จะช่วยชาวนา ดังนั้นฉมจึงรวบรวมไอน้ำ ที่อยู่ใกล้เคียงกินเข้าไป ตัวของกุปุยเมฆก็ ใหญ่ขึ้น ๆ ในที่สุดก็ตกลงมาเป็นฝน	2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้เอนเกมบัตรภาพ ครูพหวน เรื่องราว โดยร่วมสนทนากับนักเรียนว่า "กุปุยเมฆสามารถลอยไปเหี่ยวไค้ทุกหนทุกแห่ง ลอยข้ามน้ำ ข้ามทะเล ภูเขา และเมืองใหญ่ นักเรียนคิดว่า เมื่อกุปุยเมฆลอยเข้าไปใน เมืองใหญ่นั้น มันจะพอะไร ต่อไปนี้ครูจะ ให้นักเรียนช่วยกันคิดต่อเรื่องตามใจชอบ" แล้วเหี่ยวครูจะให้ออกมาเล่าเรื่อง 3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกัน ออกมาเล่าเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราว ของนิทานที่ฟัง	<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราว ของนิทานที่แต่งต่อ

สื่อ

1. หุ่นกลอง ภูผาเมฆ
2. ภาพนิทานเรื่องภูผาเมฆ

แผนการสอนเล่านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง ลูกไก่กับลูกเป็ด

ครั้งที่.....วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องราวจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่ง เรื่องต่อกจากนิทานที่ฟังได้

การดำเนินกิจกรรม

ชี้แนะ

ครูนำรูปภาพลูกไก่กับลูกเป็ด มาให้เด็กดูแล้วสนทนากับนักเรียนถึง รูปภาพและให้นักเรียนช่วยกันทายว่าลูกไก่กับลูกเป็ดจะไปทำอะไรกันบ้าง... ค่อยไปให้นักเรียนตั้งใจฟังให้ดี ๆ นะคุณครูจะเล่าเรื่องลูกไก่กับลูกเป็ดให้นักเรียนฟัง

เริ่มเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มกันเล่านิทาน เรื่องลูกไก่กับลูกเป็ดตั้งแต่ต้นโดยใช้ภาพนิทานประกอบการเล่า ดังรายละเอียดดังนี้

วันหนึ่งในฤดูฝน เมฆทั้ง เจ้าคำหะมีนไม่มานฝนก็ตกลงมา ฝนตกหนักมาก พายุก็พัดแรง ต้นไม้ใหญ่หลายต้นหักทลายไปไหว่ ก็หักโค่นลงมา ต้นอ้อต้นกกขึ้นอยู่ในน้ำ มันก็เอนไปเอนมา ในสระน้ำแห่งหนึ่ง น้ำใสสะอาดมีฝูงปลาว่ายไปมา มันก็คุบดินอาหาร กอบขึ้นอยู่ในน้ำชูคอโผล่หัวขึ้นบินหาเศษซากไม้ ลูกไก่กับลูกเป็ดสองตัวเป็นเพื่อนกันมันชวนกันว่ายน้ำในสระนั้น ลูกเป็ดว่ายน้ำเก่ง ส่วนลูกไก่อว่ายน้ำไม่เป็นเลย "ขึ้นมาเกาะหลังฉันเถอะ ฉันจะพาเธอว่ายน้ำให้สนุก" ลูกเป็ดชวน ลูกไกรับคำด้วยความยินดี

"ชอบใจเธอมากจ้ะ" ลูกได้มันขึ้นหลังลูกเบ๊ก ลูกเบ๊กพา ลูกไก่อ้วยน้ำอย่างสนุกสนาน ลูกไก่อไม่กลัวจนน้ำ เพราะมีลูกเบ๊กคอยช่วย เมื่อมันเล่นจนพอใจแล้ว ก็ชวนกันขึ้นจากน้ำเดินกลับบ้าน "ก๊ว ๆ " ลูกเบ๊กร้อง "เจ๊บบ ๆ " ลูกไก่อ้วยบ้าง ในทันใดนั้น ลูกไก่อีกก็ตกลงไปในหลุมขวางทาง

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
"เจ๊บบ ๆ ช่วยด้วย" ลูกไก่อ้วยลั่น "ก๊ว ๆ รอเดี๋ยวละ ฉันจะช่วยเธอ" ลูกเบ๊กคอย ลูกเบ๊กวิ่งไปหาแขนงไม้ยาว ๆ มาส่งให้ลูกไก่อ ลูกไก่อจึงขึ้นมาได้ "ชอบใจเพื่อนมาก" ลูกไก่อเอาน้ำไปบอกเพื่อน วันต่อมา ลูกเบ๊กกับลูกไก่อก็ไปเที่ยวยังสระน้ำที่เดิมอีก พอเล่นน้ำเสร็จก็พากันเดินกลับบ้าน เผลอลูกเบ๊กเหยียบพวดจึงตกลงไปในหลุม "ก๊ว ๆ ช่วยด้วย" ลูกเบ๊กร้อง "เจ๊บบ ๆ รอเดี๋ยวละ ฉันจะช่วยเธอ" ลูกไก่อคอย ลูกไก่อวิ่งไปหาแขนงไม้มาให้ลูกเบ๊กจับมันขึ้นมา แต่ลูกเบ๊ก้วยน้ำจนหมดแรงจึงปีนไม่ไหว ไค้แก้มึง คอตกหมดแรงและไม่ส่งเสียงร้องอีก "เจ๊บบ ๆ รอเดี๋ยวละฉันจะหาวิธีใหม่" ลูกไก่อวิ่งไปตักน้ำมาใส่หลุมอยู่หลายเที่ยวจนหมดแรง ในที่สุดน้ำก็เต็มหลุมลูกเบ๊กจึงลอยขึ้นมาได้ "ชอบใจเพื่อนมากจ้ะ เราไปหาหินมาถมหลุมเถอะจะได้ไม่มีใครตกลงไปอีก" "ก็จริง ๆ "	ครูสนทนากับนักเรียนว่า "หลังจากที่ลูกไก่อตกลงไปในหลุมแล้วจะเป็นอย่างไร คอไก่อนี้ครูจะให้ให้นักเรียนช่วยกันแต่งเรื่องต่อตามใจชอบ"

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
ลูกไก่เห็นค้าย ทั้ง สองจึง ไปนำคินมาดมจนเต็มหลุม แล้วทั้ง สองจึง เติบกลับบ้านด้วยความสุขใจ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวของนิทานที่ทั้ง	2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้เล่นเกมจับบัตรสี ครูพบพานเรื่องราวโดย ร่วมสนทนากับนักเรียนว่า ลูกเป็ดกับลูกไก่เป็นเพื่อนกัน สักวันสองวันน้ำเตาจน เพลินแล้วจึง เติบกลับบ้าน ขณะที่เติบกลับบ้านนั้นลูกไก่พลัดตกลงไปในหลุม จากนั้น เรื่องราวจะเป็นอย่างไรนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดแต่ง เรื่องราวต่อตามใจชอบ 3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงกันออกมา เล่าเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ

สื่อ

ภาพนิทานเรื่อง ลูกไก่กับลูกเป็ด

แผนการสอนเล่านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง นกกระจอกน้อยเจ้าสำราญ

ครั้งที่.....วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องราวจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่ง เรื่องต่อกจากนิทานที่ฟังได้

การทำเป็นกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูศึกษาบทกกระจอกบนกระดานแม่เหล็กให้นักเรียนดู แล้วถามนักเรียนว่า "นี่คืออะไร" แล้วให้ช่วยกันทายชื่อนก... ต่อไปนี้ครูจะเล่าเรื่องนกกระจอกตัวนี้ให้ฟัง

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มท่นเล่านิทานเรื่อง นกกระจอกเจ้าสำราญ ดังแท่น โดยใช้รูปภาพ ตึกกระทานแม่เหล็กประกอบการเล่า ดังรายละเอียดดังนี้

๗ ชายป่าแห่งหนึ่ง นกกระจอกน้อยตัวหนึ่งอาศัยอยู่ในรังกับพ่อแม่อย่างมีความสุข บนต้นไม้ ตามปกติตอนเช้าครูพ่อแม่จะออกไปหาอาหาร ^พตกลับหน้าพระ เหนือ ก็จะนำอาหาร มาบ่อนให้ลูกนกกระจอกน้อยตัวนี้ เจ้านกกระจอกน้อยตัวนี้ไม่เคยบินไปหาอาหารเลย ใ้แต่ บินไปเที่ยวเล่นตลอดเวลา วันหนึ่งหลังจากกินอาหารแล้ว เจ้านกกระจอกน้อยบินออกจากรัง ไปเที่ยวเล่นตามลำพังอย่างเคย

วิธีการเล่นนิทานตามปกติ	วิธีการเล่นนิทานที่ไม่จบเรื่อง
พบนกกระजิบกำลังใช้ไม้จิ้มฟันคีบแมลงที่อยู่ในโพรงไม้ออกมากิน นกกระจอกจึงเอ่ยขึ้นว่า "เธอทำอะไรนะ" "ฉันกำลังหาอาหาร" นกหัวขวานตอบ "ฉันอยากจะชวนเธอไปเที่ยว" นกกระจิบ "ฉันไม่ว่างหรอก เธอไปเที่ยวเองเถอะ" นกกระจอกบินต่อไปพบนกแก้ว จึงเอ่ยปากชวนขึ้นว่า "เราบินไปเที่ยวด้วยกันไหมจะ" นกแก้วตอบว่า "ไม่ไปหรอกฉันกำลังหาอาหาร เธอไปเที่ยวเองเถอะ" นกกระจอกน้อยบินต่อไปจนพบนกกา กำลังยุ่งอยู่กับการสร้างรัง นกกระจอกจึงทูลชักชวนนกกาขึ้น "เราไปเที่ยวกันดีไหม" แต่นกกาปฏิเสธว่า "ฉันไม่ว่างหรอก กำลังสร้างรัง เดี๋ยวฝนตกลงมาฉันจะลำบาก เธอไปเที่ยวเองเถอะ" นกกระจอกน้อยผิดหวังและเสียใจมากที่บรรดานกทั้งหลายต่างยุ่งอยู่กับการสร้างรังและหาอาหาร ไม่มีนกตัวใดสนใจที่จะไปเล่นด้วยเลย จึงกลับมาเล่าให้กับแม่ซึ่งแม่นกจึงได้สั่งสอนว่า "ถ้าหากว่าลูกมีแต่หลงระเหิรเที่ยวเตร่ ปล่อยให้ช่างหน้าลูกจะสร้างรังและหาอาหารได้อย่างไร" นกกระจอกน้อยจึงรีบปากกับแม่ว่า "ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป	ครูสนทนากับนักเรียนว่า "ขณะที่มันบินไปเที่ยวเล่นนั้นมันไปพบกับอะไรบ้าง"ให้นักเรียนช่วยกันแต่งเรื่องราวของนกกระจอกตัวนี้ต่อตามใจชอบ"

วิธีการเล่านิทานความปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
จะเลือกทำตนเป็นนกน้อยเจ้าสำราญ และ จะตั้งหน้าสร้างรังและหาอาหารเองบ้าง" <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป เรื่องราวของนิทานที่ฟัง	2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้เล่นเกมจับ 2 จับ 3 และ จับ 4 ครูพหวนเรื่องราวโดยร่วมสนทนา กับนักเรียนว่า "ทุกคนลองช่วยกันคิดต่อซิว่า เจ้านกกระจอกน้อยมันชอบเที่ยวเตร่ ไม่ชอบ ทำงาน ทุกวันมันจะบินออกไปเที่ยวอย่างสนุกสนาน วันนี้ก็เหมือนเช่นเคย หลังจากมันกินอาหารแล้ว มันก็ออกไปเที่ยวเล่น แล้ววันนี้เมื่อมันออกไป เที่ยวมันจะพบกับอะไรบ้าง ต่อไปนี้ครูจะให้ นักเรียนช่วยกันคิดแต่งเรื่องราวของเจ้า นกกระจอกตัวนี้ต่อ" 3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกัน ออกมาเล่าเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราว ของนิทานที่แต่งต่อ

สื่อ

1. กระดานแม่เหล็ก
2. รูปภาพชักเป็นจีน
 - 2.1 ภาพ นกกระเจอก นกกา นกแก้ว นกกระเจิบ
 - 2.2 ต้นไม้ ใบหญ้า สระน้ำ

แผนการสอนเล่านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง ป๋องจอมเกร

ครั้งที่.....วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่งเรื่องต่อกับนิทานที่ฟังได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูศึกษาภาพเด็กถือหนังสือให้นักเรียนดู แล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับภาพ แล้วให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องราวจากรูปภาพ จากนั้นครูเล่านิทานเรื่องป๋องจอมเกรให้เด็กฟัง

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเล่านิทานเรื่อง ป๋องจอมเกรตั้งแต่ต้น โดยใช้รูปภาพติดกระดานแม่เหล็กประกอบการเล่า ดังรายละเอียดดังนี้

ป๋องเป็นเด็กจอมเกรอาศัยอยู่กับยายในบ้านหลังหนึ่ง ทุก ๆ วันป๋องมักจะแอบหนีออกไปเที่ยวเสมอ วันนี้เป็นวันเช้าพรหมายายของป๋องนำอาหารไปทำบุญเลี้ยงพระที่วัดข้างบ้าน ป๋องได้โอกาสจึงแอบลงไปเที่ยวที่สวนหลังบ้านตามเคย ป๋องมีหนังสือที่รักเล่มหนึ่งซึ่งป๋องรักนักหนา พอมาถึงสวนป๋องมองลงไปในห้อง ร่องเห็นตุ๊กตาสีชมพูมากมาย ป๋องคิดในใจว่า "ทีละ... เดี๋ยวเราจะจับปลาพวกนี้เอามาทอดกินให้หมดเลย" ว่าแล้วป๋องก็เผลอไปจับปลาที่หนึ่ง ขณะที่ป๋องจับปลาอยู่นั้นเสียงหนึ่งก็ดังขึ้น "ทำอะไรจะป๋อง" ป๋องเหลียวไปก็เห็นหนูตะเภาตัวหนึ่งยืนจ้องอยู่ จึงตอบว่า "กำลังจับปลาอยู่จ๊ะ" หนูตะเภาจึงพูดว่า "วันนี้เป็นวันเช้าพรหมายายจะ เรา

ไม่ควรจะสาธิต" แต่ป๋องไม่สนใจ หนูนิคจึงแกล้งชวนป๋องไปทุกอกไม้ที่ท้ายสวน จึงทำให้ป๋องไม่สนใจกับปลา นั่นเกิดตามหนูนิคไปทันที ขณะเดินมาลงทางนั้น ป๋องเหลียวมองไปเห็นนกตัวหนึ่งกำลังเกาะอยู่บนกิ่งไม้ ป๋องจึงเงยหน้าขึ้น สดุดีออกไปทันที หนูนิคร้องห้ามป๋องก็ไม่ฟัง นกตัวนั้นตกใจมากจึงบินหนีไป หนูนิคเห็นป๋องเป็นเด็กเกเรจึงคิดจะสั่งสอน หนูนิคจึงดึงหนังสือจากมือป๋องแล้วโยนลงน้ำทันที ป๋องโกรธจัดเมื่อเห็นหนูนิคเอาหนังสือของตัวเองโยนลงน้ำ ด้วยความเกเรจึงเอาตุ๊กตาของหนูนิคมากระชากออกมา หนูนิคร้องขึ้นน้ำตาไหลพรากพร้อมกับร้องตะโกนว่า "ป๋องใจร้าย ป๋องเกเร ฮือ ๆ ..." ชาวบ้านพากันวิ่งมาดู

วิธีการเล่าเหตุการณ์ความปกติ	วิธีการเล่าเหตุการณ์ที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์
ป๋องตกใจมากเมื่อเห็นหนูนิคร้องไห้และชาวบ้านพากันออกมาดูจึงรู้สึกท้อใจ จึงยืนดูตุ๊กตาให้หนูนิคพร้อมกับกล่าวคำขอโทษและสัญญาว่า ต่อไปนี้จะไม่ทำเช่นนี้อีก หนูนิคจึงหยุดร้องไห้ แล้วทั้งสองก็พากันเดินกลับบ้าน	ครูสนทนากับนักเรียนว่า "หนูนิคร้องไห้และชาวบ้านต่างพากันวิ่งมาดู นักเรียนลองคิดว่า... ป๋องจะทำอย่างไร และเป็นอย่างไรต่อไป ครูจะให้ให้นักเรียนช่วยกันแต่งเรื่องต่อความใจชอบ" 2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้เล่นเกมนิยามภาพ ครูพาทนเรื่องราว โดยร่วมสนทนากับนักเรียนทุกคนว่า "ป๋องเป็นเด็กเกเรชอบรังแกสัตว์ และทำตุ๊กตาของหนูนิคมาทิ้งออกมา เป็นเหตุให้หนูนิคร้องไห้และชาวบ้านต่างพากันออกมาดู นักเรียนคิดว่าป๋องจะเป็นอย่างไรต่อไป ครูจะให้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเป็นป๋องแล้วช่วยกันคิดว่าจะทำอย่างไรต่อความใจชอบ"

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบ เรื่องสมบูรณ์
<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป เรื่องราวของนิทานที่ฟัง	3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำ ออกมาเล่าเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป เรื่องราว ของนิทานที่แต่งต่อ

สื่อ

1. กระดาษแม่เหล็ก
2. ภาพบัตรเป็นชิ้น

แผนการสอนเล่านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง ท่านเจ้าบุญ

ครั้งที่.....วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องราวจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่งเรื่องต่อกจากนิทานที่ฟังได้

การทำเป็นกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูเชิคุ่น ท่าน เบิก โก ให้นักเรียนดู (โดยนำออกมาทีละตัว) แล้วถามนักเรียนว่า "คืออะไร" ครูสนทนาต่อไปว่า "วันนี้ เบิก โก และท่าน มันมาปรึกษาหาเรื่องกัน นักเรียนคิดว่าสัตว์เหล่านี้กำลังหาเรื่องอะไรกัน" ต่อมาให้นักเรียนตั้งใจฟังดี ๆ นะ ครูจะเล่าให้ฟัง

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเล่านิทานเรื่องท่านเจ้าบุญตั้งแต่ต้นโดยใช้รูปภาพประกอบการเล่าถึงรายละเอียดดังนี้

นานมาแล้ว มีชาวบ้านคนหนึ่งเลี้ยง เบิก โก และท่านไว้ แต่เขาไม่ได้ทำเอาให้สัตว์เหล่านั้นอยู่ ก็นั่นสุนัขจึงจอกที่อาศัยอยู่ในโตรงดินบนเนินเขา จึงมาขโมยท่าน เบิก และแม่ไก่อ้วน ๆ ไปกินเป็นประจำ วันหนึ่งสัตว์ทั้งสามจึงมาปรึกษาหารือกัน "เราจะทำอย่างไรจะถ้าสุนัขจิ้งจอกมาคาบลูกของพวกเราไปกิน"

วิธีการเข้านิทานตามปกติ	วิธีการเข้านิทานที่ไม่จบเรื่อง
ในที่สุดสัตว์ทั้งสามก็ตกลงกันว่า แม่ห่านเป็นผู้มีสติปัญญาเฉียบแหลมที่สุดเป็นคู่แค้นปัญหา แม่ห่านจึงใช้วิธีขอความช่วยเหลือจากสัตว์ทั้งหลาย มันเดินไปที่เจ้าหมูแล้วพูดว่า "พี่หมูจ๋า ฉันจะมาขอคำแนะนำจากพี่สักหน่อย คือเจ้าสุนัขจึงจอกมันมาคาบลูกของฉันไปจะทำอย่างไรดี" "อูค... อูค... คินนี่ฉันจะไม่นอน จะคอยเฝ้าเจ้าสุนัขจึงจอก ถ้ามันมาใกล้ ๆ เจ้าหมูฉันก็จะร้องดัง ๆ ไล่มันไป" หมูตอบ "ขอบใจจะพี่หมู" ห่านพูดแล้วเดินออกมาพบแมว ห่านจึงพูดว่า "แมวจ๋า ช่วยฉันหน่อยได้ไหม พวกเรา เป็ด ไก่ และห่านได้รับความเดือดร้อนอย่างหนัก เพราะสุนัขจึงจอกมารังควานอยู่ไม่เว้นวัน" แมวไค้จึงจึงลุกขึ้นว่า "แน่นอน ฉันจะช่วยไค้แน่ เห็นเขี้ยวของฉันไหมละคมเนียบที่เคียว" "ขอบใจจะแมว" แล้วห่านก็เดินออกมาพบหมา ห่านจึงขอร้องให้หมาช่วย หมาจึงตอบเสียงดังว่า "โอ๊ยไม่ของหวัง ฉันจะเท่าไรนาสะเหียนเลย" คินนั้น สัตว์ทั้งหมดมารวมกันที่นา เมื่อสุนัขจึงจอกมาขโมยลูกห่าน สัตว์ทั้งหมดต่างก็	ครุ่นพินากับนักเรียนว่า "นักเรียนทุกคนลองช่วยกันคิดว่า เมื่อสัตว์ทั้ง 3 ไก่ เป็ด ห่าน ตกลงกันว่าจะใช้วิธีการใดที่จะไม่ให้สุนัขจึงจอกมาคาบลูกของตัวไปกิน ให้นักเรียนทุกคนคิดใจความใจจริง"

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบ เรื่อง
ร้องเสียงดังขึ้นพร้อมกัน และต่างก็กระโจนเข้าทำร้ายสุนัขจิ้งจอก จนสุนัขจิ้งจอกต้องวิ่งหนีไป หาน เบิก และโก ก็ใจมาก ค้างขอบคุนหมู แมว และหมา จากนั้นสัตว์ทั้งหลายก็อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวของนิทานที่ฟัง	2. ครูแบ่งกลุ่มเด็กออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้เล่นเกมจับหมุคสี ครูพหวนเรื่องราวโดยรวมสนทนากับนักเรียนว่า "โก เบิก และห่าน ค้างปรึกษากันว่า จะช่วยครอบครัวให้พ้นภัยจากสุนัขจิ้งจอกในที่สุดจึงตกลงกันให้ห่านเป็นผู้แก้ปัญหา ต่อมาให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่า ห่านจะมีวิธีการอย่างไร ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดแต่ง เรื่องราวต่อตามใจชอบ" 3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันออกมาเล่าเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ

ชื่อ

ขุน ห่าน เบิก ไก่ หมู หมา แมว และสุนัขจิ้งจอก

แผนการสอนเล่านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง พระอาทิตย์หักธนู

ครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องราวจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่งเรื่องต่อกจากนิทานที่ฟังได้

การดำเนินการ

ขั้นนำ

ครูศึกษาแผนการสอนแม่เหล็กพระอาทิตย์ ให้นักเรียนดู แล้วถามนักเรียนว่า "อะไรเอ่ย" แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าดวงอาทิตย์ทำหน้าที่อะไร ให้นักเรียนช่วยกันทายว่าถ้าไม่มีดวงอาทิตย์อะไรจะเกิดขึ้น...

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเล่านิทานเรื่อง พระอาทิตย์หักธนูให้นักเรียนฟัง โดยใช้รูปภาพติดกระดานแม่เหล็กประกอบการเล่า ถึงรายละเอียดดังนี้

วันหนึ่ง เมื่อพระอาทิตย์ขึ้นนอนขึ้นมา และรู้สึกเหนื่อยเต็มทน "โอ๊ย ไม่นไหวแล้ว เราทำงานหนักเกินไปแล้ว" พระอาทิตย์บน ท้องลมลงมองดูแล้วก็รู้สึกสงสารตัวเองขึ้นมาอย่างซึ้งใจ "คุณสิ ทราบกว่าทำงานมานานนับล้าน ๆ ปี จนตัวซีดเหลืองออกอย่างนี้ เห็นทีจะต้องทำอะไรสักอย่างแล้วละ ก่อนจะเป็นอะไรไปเสียก่อน" แล้วพระอาทิตย์ก็ตัดสินใจไม่โยนธนูออกมาอีก

"เป็นอะไรไปนะ ทำไมเธอไม่ออกมาอย่างเคยละ" พระจันทร์กับดาวเพื่อนเก่า นั้นเองมาป็นที่อยู่วันนั้น พระอาทิตย์ยิ้มให้ แล้วพูดว่า "ฉันหยุดพักจะ ไม่ไหวแล้วเหนื่อย เหนื่อย "ลาหิรอน" ทั้งคู่ออกมาพร้อม ๆ กัน "ห่าอย่างนี้ไต่ยั้งใจกัน พวกเราก็ก็น้อย มานานพอที่ เธอเหมือนกันนี่จะ เธอชอบมาอยู่อย่างนี้ พวกเราก็ก็น้อยเป็น 2 เท่านั้นสิ เพราะต้องออกมาส่องแสงแทนเธอทั้งวันนะสิ" "แต่ฉันเหนื่อยจริง ๆ นะ" พระอาทิตย์ ไม่ฟังเสียง "ฉันจะไปนอนละ" ว่าแล้วก็หลบเข้าไปในบ้านทันที

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
เมื่อพระอาทิตย์นอนเต็มอิ่มแล้วก็ออกเที่ยว ทั่วความเบิกบานใจ "สวัสดิ์จะมะพร้าวจ๋า" พระอาทิตย์ร้องหัดอย่างร่าเริง ทันมะพร้าว เหลือยตาขึ้นมองอย่างอ่อนแรง มันยืนท่า คอตก ดูเชื่องซึมไม่แข็งแรงเหมือนเคย แต่มันตั้งใจตอบอย่างหงอย ๆ ว่า "ฉัน ไม่มีแรงไปเที่ยวหรอก" "เธอไม่สบาย ไปหรือ" พระอาทิตย์ถาม เฝิงจะส่งเกต เห็นเดี๋ยวนี้เองว่า ใบของเธอเป็นสีเหลือง ชีค ๆ ไม่สวยเหมือนแต่ก่อน "เปล่าหรอก ฉันไม่ได้รับแสงมาสองวันแล้ว เป็นเพราะ พระอาทิตย์ไม่ยอมส่องแสง นี่ยังไม่มื่ออะไร ตกถึงท้องฉันเลย เดี๋ยว...ฉันเหนื่อยจังเลย เธอเป็นเพื่อนกับพระอาทิตย์หรือเปล่าจะ ช่วยไปบอกเขาให้ช่วยส่องแสงหน่อย" พระอาทิตย์สะกักรู้สึกไม่สบายใจที่ทำให้ผู้อื่น เกิดคร้อน "จิบ จิบ" พระอาทิตย์ไต่ยั้งเสียง	ครูสนทนากับนักเรียนว่า "นักเรียนทุกคน ส่องช่วยกันคิดซิคะว่า เมื่อพระอาทิตย์หยุดพัก ไม่ยอมออกมาส่องแสงเหมือนเคย แล้วจะ เกิดอะไรขึ้นบ้าง ต่อไปนี้ครูจะให้นักเรียน ทุกคนแต่งเรื่องต่อตามใจชอบ"

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบ เรื่อง
นกร่อง จึงเงยหน้าขึ้นมองเห็นนกน้อยตัวหนึ่ง มาทำรังอยู่บนต้นมะพร้าว ที่ละราชาน มันก็ไปเพียวคิดว่า "สวัสดิ์จะ ไปเพียวกับ ดินใหม่จะ" พระอาทิตย์ร้องชวน มันดู ก็ลงมามองแล้วพูดว่า "ไม่ไ้ให้รอกดินทอง คอยดูแล้วดู ลูกดินกำลัง ไม่สบาย ไม่ไ้ กินอาหารมาหลายวันแล้ว เพราะ พระอาทิตย์ไม่ส่องแสงดินไม่สามารถ ออกไปหาอาหารไ้" พระอาทิตย์รู้สึก ผิดหวังและเสียใจเป็นอย่างยิ่งที่ทำให้ ผู้อื่นเดือดร้อน พระอาทิตย์จึงตัดสินใจที่จะ ออกไปทำหน้าที่ส่องแสง เหมือนเดิม	2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โยให้เล่นเกมบัตรภาพ ครูพหวน เรื่องราวของนิทานโดยร่วมสนทนากับ นักเรียนว่า "พระอาทิตย์คิดลาพักก่อน พระจันทร์และดาวซามก็ไ้ทั้ง กลับเข้าบ้าน ไม่ยอมไ้ลดหน้าขึ้นมามากเลย จากนั้นนักเรียน คิดว่าจะเกิดอะไรขึ้นเมื่อพระอาทิตย์ ไม่ส่องแสง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิด ตามใจชอบ"

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบ เรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวของนิทานที่ฟัง	3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ผลัดกันออกมาเล่าเรื่องราวของนิทานที่ แต่งต่อ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ

สื่อ

1. กระดาษแผ่นใหญ่
2. รูปภาพตัดเป็นชิ้น พระอาทิตย์ พระจันทร์ ดวงดาว ต้นมะพร้าว และนก

แผนการสอนเจ้านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง ผีเสื้อน้อย

ครั้งที่.....วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องราวจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่ง เรื่องต่อกจากนิทานที่ฟังได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูศึกษาภาพผีเสื้อกำลังบินให้นักเรียนดู แล้วถามนักเรียนว่า "ภาพอะไร" แล้วให้ช่วยกันทายว่า "เจ้าผีเสื้อตัวนี้นับกำลังจะบินไปไหนและไปทำอะไร" นักเรียนลองตั้งใจฟังทีละ ๑ นกครูจะเล่าให้ฟัง

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเจ้านิทานเรื่อง ผีเสื้อน้อยทั้งแค่นั้น โดยใช้รูปภาพประกอบการเล่าทั้งรายละเอียดดังนี้

๒. บ้านหลังน้อยของลุงช่วย ซึ่งปลูกอยู่ริมน้ำ รอบ ๆ บ้านมีดอกไม้บานารนิคมมากมาย วันหนึ่งผีเสื้อน้อยบินผ่านมาพบสวนดอกไม้ของลุงช่วย เห็นดอกไม้สวยงามและส่งกลิ่นหอม ผีเสื้อน้อยจึงนำไปเจ้าให้แม่และพี่ทั้ง เมื่อพี่ได้ฟังดังนั้นจึงพากันผีเสื้อน้อยขึ้นว่า "ถ้าจะไปสวนดอกไม้อีกสวนที่ไปค่ายนะจ๊ะ" แม่ได้ยินจึงพากันลูกผีเสื้อทั้ง 2 ตัว ว่า "นี่ลูกรัก ถ้าจะไปสวนดอกไม้ต้องระวังตัวให้ทีนะจ๊ะ การที่เราไปลูกนั้กหวานจากเกสรดอกไม้มาเป็นอาหารของเรา มันก็อยู่หรือกินนะลูก เพราะนอกจากจะไม่ทำให้ตนไม้ได้กับอันตรายแล้ว เรายังกินช่วย

ดมหันต์กันไม่ให้เขาเสียอีก แต่คนปลูกดอกไม้เขาจะฉีกขายป้องกันไม่ให้หนอนมากัดกินใบและ
 ดอก ดังนั้นพืชของยาอาจจะเป็นอันตรายแก่ลูกโค้นะจ๊ะ" ที่จึงถามว่า "แล้วเราทั้งสองจะ
 ระวังตัวไต่อย่างไรวะแม่" แม่จึงบอกว่าทำให้กินละลูก ขณะที่แม่กำลังพูดอยู่นั้น ด้เรียนน้อย
 ไม่ได้ตั้งใจฟังโค้นแต่กระพือปีกบินเล่นอยู่ แม่จึงพูดขึ้นว่า "ด้เรียนน้อยฟังแม่ก่อน กำลังจะบิน
 ไปไหนอะจ๊ะ" ด้เรียนน้อยตอบแม่ว่า "จะ ๆ ... กำลังฟังแม่อยู่แล้ว" แม่พูดต่อไปว่า "ถ้าลูก
 คุยน้าหวานที่มียาพิษนาน ๆ จะทำให้ลูกมันงงและชอบโค้นแล้วลูกจะกลับมาหาแม่ไม่ได้อีกนะจ๊ะ
 ลูก" แต่ด้เรียนน้อยไม่สนใจพูดไปพร้อมกับขยับปีกบินเล่นอย่างเพลิดเพลินทำให้ด้เรียนน้อย
 ฟังแม่พูดไม่รู้เรื่อง ส่วนที่หัวใจทั้งแม่ทุกคนจบจึงจำคำเตือนของแม่ไว้ได้
 เขารุ่งขึ้นด้เรียนน้อย 2 ตัว จึงบินไปเที่ยวสวนของลุงชว

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
"โอ้โอ้ดอกไม้สวย ๆ หอม ๆ เยอะแยะ เก็บไปหมกเลย" ด้เรียนน้อยร้องออกมา ด้วยความดีใจ ที่บอกว่า "อย่าลืมพี่แม่อึ้งนะ" แต่ด้เรียนน้อยไม่สนใจบินจากดอกไม้ดอกไม้ ไปดอกไม้ แล้วบินไปเรื่อย ๆ ข้างตึก เพลิดเพลิน จนที่ด้เรียนคิดว่าควรจะกลับ โค้นแล้วจึงบินไปหาด้เรียนน้อยชวนกลับบ้าน บินวนหาอยู่หลายรอบจนเหนื่อยอ่อนแต่ก็ยัง ไม่เห็นด้เรียนน้อยสักที ปากก็ร้องไว้บอกว่า "ด้เรียนน้อยกลับบ้านเถอะจะมีกินแล้วเที่ยวแม่ จะเป็นห่วง" แต่ก็ไม่ได้ยินเสียงตอบจาก ด้เรียนน้อย หันไ้กลับสายตาของด้เรียนก็ มองไปที่ไ้ต้นไม้ซึ่งมีดอกแคงกันหนึ่ง ที่ด้เรียน อกใจมากที่มองเห็นด้เรียนน้อยนอนหลับอยู่	ครูชนทนากับนักเรียนว่า "จากนั้นนักเรียน คิดว่า ด้เรียนน้อยจะไปพบแม่อะไร้าง... ต่อไปนี้ครูจะให้นักเรียนช่วยกันแต่ง เรื่อง ต่อตามใจชอบ"

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
จึงคิดให้หันที่ว่า ผีเสื้อน้อยไม่ไ้ทำทาน คำสั่งของแม่จึงไ้เป็นเช่นนี้ แล้วคิดหา วิธีช่วยผีเสื้อน้อยให้ไ้ ที่ผีเสื้อจึงบินไปหา แม่อย่าง รวดเร็ว และทามาช่วยผีเสื้อน้อย จนขึ้นขึ้นก็ร้องว่า "โอ๊ย...ผีเสื้อน้อย ปวดหัวและบินไปหมดเลย" ที่ผีเสื้อจึงพูดว่า "นี่เป็นเพราะผีเสื้อน้อยไม่ตั้งใจฟังคำสั่งสอน ของแม่ ท่อไปนี้ผีเสื้อน้อยจะทอทั้งใจทั้งแม่ ทุกครั้งนะจะ จะไ้ไ้ไม่เป็นอย่างนี้อีก" ผีเสื้อน้อยพูดว่า "ขอบคุณที่แม่และพี่ช่วย ผีเสื้อน้อยไว้ ท่อไปนี้ผีเสื้อน้อยจะไม่ทำ อย่างนี้อีก"	2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้เล่นเกมจับ 2 จับ 3 และ จับ 4 ครูพหวนเรื่องราวโดยร่วมสนทนากับ นักเรียนว่า ทุกคนลองช่วยกันเล่าเรื่องนี้จะ ว่าถึงตรงไหนแล้วตอนนี้เจ้าผีเสื้อทั้ง 2 ตัว บินไปที่สวนของลุงช่วยแล้วใช่ไหม ท่อไปนี้ ครูจะให้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่า เจ้าผีเสื้อทั้ง 2 ตัว มันจะไปพบอะไรท่อไป คิดให้แปลกที่สุดเลยนะละ แล้วเชิญครูจะให้ แต่ละกลุ่มออกมาเล่า"

วิธีการเจ้านิทานตามปกติ	วิธีการเจ้านิทานที่ไม่จบในเรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวของนิทานที่ฟัง	3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงออก ออกมาเล่าเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ

ชื่อ

1. กระดาษแม่เหล็ก
2. รูปภาพที่เก็บขึ้น
 - 2.1 ภาพที่เลือก 3 ตัว
 - 2.2 ภาพบน
 - 2.3 ต้นไม้และดอกไม้บนานาชนิด

แผนการสอนเล่านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง ยี่สิบกับป้าใหญ่

ครั้งที่..... วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่ง เรื่องต่อกจากนิทานที่ฟังได้

การดำเนินการกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูใช้รูปยี่สิบลงบนกระดานแม่เหล็กแล้วถามนักเรียนว่า "อะไร" จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันทายว่า "เจ้ายี่สิบจะทำอะไรจะไปไหนและทำอะไร"

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเล่านิทานเรื่อง ยี่สิบกับป้าใหญ่ตั้งแต่ต้น โดยใช้รูปภาพติดกระดานแม่เหล็กประกอบการเล่า ถึงรายละเอียดดังนี้

๗ สวนดอกไม้แห่งหนึ่งมีหมูยี่สิบแสนตัวอาศัยอยู่ เจ้ายี่สิบตัวหนึ่งไม่ชอบอยู่กับเพื่อนฝูง มีนิสัยชอบเที่ยวเตร่ วันหนึ่งขณะที่หมูยี่สิบแสนตัวเหล่านี้กำลังออกหากินที่ทุ่งนาหวานจากดอกไม้ เจ้ายี่สิบตัวนั้นก็บินหนีจากกลุ่มออกไปเที่ยวเตร่แสวงหาอาหารจากดอกไม้ตามลำพังมันบินเลยเข้าไปในป่าใหญ่ และที่นั่นเที่ยวเล่นแสวงหาน้ำหวานจากดอกไม้อย่างเพลิดเพลินอยู่เนิ่น

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
โก๊พบเสือและเห็นเสือทำหน้าฉีวก็ขมวด จึงร้องถามเสือขึ้นว่า "ท่านเป็นอะไรไป หรือ จึงโก๊ทำหน้าฉีวขมวดอย่างนั้น" เสือตอบว่า "ก็ป่านะชิถูกทำตายไป ทำให้ ฉันไม่มีที่อยูอาศัย ไม่มีสัตว์ที่จะกินเป็น อาหารเลย" แล้วเสือก็เดินจากไป ปีเสือ บินต่อมาพบกวางตัวหนึ่งกำลังนั่งร้องไห้อยู่ ข้างขอนไม้ ปีเสือเห็นเข้าจึงร้องถามว่า "ทำไมจึงมานั่งร้องไห้ทรงนี่ละ" กวาง เงยหน้าแล้วตอบว่า "ก็คนนะชิทำตายป่าหมด ฉันก็เลยไม่มีป่าเป็นที่อาศัยนะชิ ปีถ้าไม่มีป่า ฉันก็คงถูกจับไปไว้ที่สวนสัตว์แน่เลย ฉัน ไม่สบายไปเลย" ปีเสือจึงพูดว่า "นั่นชินะ... อย่าว่าแต่ป่าเลย แม่นกตกคอกไม้สวย ๆ ที่ฉันอาศัยอยู่หน้าหวานจากมันก็ยังไม่มีเลย ฉันเสียใจควายนะ เธอลองไปข้างหน้าสิ อาจจะมียาเหลือยู่บ้างก็ได้ ส่วนฉันก็จะ กลับไปบอกพรรคพวกฉันเหมือนกันแหละจะ" จากนั้นปีเสือก็บินจากกวางมาพบสิงห์ตัวหนึ่ง กำลังเดินเกาะหัวปิก ๆ มา ปีเสือจึงร้องถาม ว่า "เป็นอะไรไปละที่สิงห์ทำไมจึงเดินเกาะหัว มาเช่นนั้น" "ก็ไม่มีคนไม้ที่จะให้ฉันห้อยโหนได้"	ครูสนทนากับนักเรียนว่า "ปีเสือเมื่อบินจาก เพื่อนฝูง เข้าไปในป่านั้นจะไปพบอะไร ต่อไปนี้ ครูจะให้ให้นักเรียนช่วยกันคิดแต่ง เรื่อง รวาท่อตามใจชอบ"

วิธีการ เล่านิทานตามปกติ	วิธีการ เล่านิทานที่ไม่จบ เรื่อง
นี่ฉันก็เลยต้อง เดิน นี่ฉันจะเดินไปหาว่า ฉันจะได้มีต้นไม้สำหรับไว้ห้อยโหนด" จึงทุกแฉ่ว จึงก็เดินจากไป เจ้าผีเสื้อจึงบินอยู่นั่นก็ไต่กลิ้ง ยวบยาบลงและก็เห็นเพื่อนแมลงด้วยกันถูก ยวบยาบลงและล้มตายกันเป็นจำนวนมาก มันจึงหนีกลับมาหาเพื่อนฝูงของตนเอง และ ตั้งแต่นั้นมามันก็ไม่ออกไปเที่ยวเตร่หากิน ตามลำพังอีกเลย <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป เรื่องราวของนิทานที่ฟัง	2. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โยกให้นักเรียนเล่นเกมจับบัตรภาพ ครูสนทนา กับนักเรียนว่า "หลังจากที่เจ้าผีเสื้อ บินออก จากเพื่อนฝูงและออกไปเที่ยวเตร่หากินตามลำพัง จนบินเข้าไปในป่าใหญ่ จากนั้น เรื่องราวจะเป็น อย่างไรบ้าง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิด แต่ง เรื่องราวต่อตามใจชอบ" 3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มยดคิดกัน ออกมาเล่าเรื่องราว <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป เรื่องราว ของนิทานที่แต่ง ต่อ

สื่อ

1. กระดานแม่เหล็ก
2. ภาพทัศนเป็นชั้นรูป ผีเสื้อ เชื้อ อิง กวาง และอื่น ๆ

แผนการสอนเล่านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง กระต่ายน้อยอยากมีหาง

ครั้งที่.....วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องราวจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่งเรื่องต่อกจากนิทานที่ฟังได้

การทำเนิกรกิจกรรม

ชั้นนำ

ครูเชิดหุ่นกระต่ายน้อย พูดว่า "สวัสดีครับ เด็ก ๆ ผมคือกระต่ายน้อยครับ
นักเรียนช่วยกันทายซิครับว่าทำไมผมถึงอยากมีหางยาว ๆ กับเขาบ้าง... เพราะอะไร
พั้งที ๆ นะครับผมจะเล่าให้ฟัง"

ชั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเล่านิทานเรื่องกระต่ายอยากมีหางตั้งแต่ต้นโดยรูปภาพประกอบ
การเล่า ถึงรายละเอียดดังนี้

กระต่ายน้อยน่ารักตัวหนึ่งอาศัยอยู่ในป่ากับแม่ วันหนึ่งได้ขออนุญาตพ่อแม่และแม่ไป
เดินชมป่าใกล้ ๆ บริเวณที่อาศัยของมัน "ระวังตัวให้ทีละลูก อย่าเที่ยวเพิกเพี้ยนจนหลงป่า
นะจ๊ะ" แม่ตักเตือนด้วยความเป็นห่วง กระต่ายน้อยเดินชมป่าไปเรื่อย ๆ ด้วยความเพิกเพี้ยน
"แหม... น้ำค้างยามเช้านี้ช่างทำให้สดชื่นจังเลย คอกไม้ก็สวยงามจัง" กระต่ายน้อยพูดพล่าม
เมื่อกระต่ายน้อยเดินผ่านมาถึงแนวต้นไม้ใหญ่ก็เห็นสิ่งกำลังห้อยโหนกิ่งไม้อย่างว่องไว ไขว่หาง
จับกิ่งไม้ได้อย่างแม่นยำ น่าสนุกสนาน กระต่ายน้อยจึงนึกอยากมีหางยาว ๆ อย่างสิงบ่าง

จึงร้องไปว่า "พี่ลึงค์ครับ ให้ผมขอขี้มหางของพี่ข้างใต้ไหมครับ" "ไม่ให้หรอกน้องชาย พี่ต้องไ้หางจับถึงไม้เวลาไหนตัวไปมา" จึงตอบกระต่ายน้อยรู้สึกผิดหวังเป็นอย่างมาก แต่ก็ยังคิดอยากจะไ้หาง เหมือนเดิม

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
กระต่ายน้อยจึง เดินต่อไปจนพบม้า "ลุงม้าครับ ให้ผมขอขี้มหางสวย ๆ ของลุงหน่อยสิครับ" "ไม่ให้หรอกหลานเอ๊ย ลุงต้องไ้หางปักขึงแฉะผมลงที่มากอมตุกรวิ์ ถูกเสือและลูกโครท้อโคร ที่พ่อแม่เขาปากสูงเลี้ยงไว้ในระหว่างออกหากิน" กระต่ายน้อยเดินต่อไปพบกับนก จึงกล่าวว่า "น้านก กางเขนที่แสนสวย ให้ผมขี้มหางงาม ๆ ของน้าหน่อยสิครับ" "ไม่ให้หรอกจะหลาน น้ำต้องไ้หางบินขึ้นไปสำรวจทิศทางของลมและเมฆแล้วนำมาบอกพวกเราใจละจะ ถ้ามีฝนหรือพายุมาเราจะไ้หลบภัยไ้ทัน" กระต่ายน้อยเดินต่อมาจนถึงลำธาร และไ้พบปลาตะเพียน "ป้าปลาตะเพียนครับ ให้ผมขอขี้มหางของป้าหน่อยสิครับ" "ไม่ให้หรอกจะหลาน ป้าต้องไ้หางว่ายน้ำไปมา" กระต่ายน้อยก็เดินกลับมาบ้านด้วยความผิดหวังว่า "ทำไมเราจึงเกิดมามีหางสั้นจัง เหมือนกับไม่มีหางเลย แลผมยังไ้ประโยชน์อะไรไ้" เมื่อมาถึงบ้าน แม่จึงถามว่า	ครูสนทนากับนักเรียนว่า "นักเรียนทุกคนลองช่วยกันคิดว่า ทำอย่างไรเจ้ากระต่ายน้อยมันจึงจะไ้หาง ท่อไปนี้ครูจะให้ให้นักเรียนช่วยแต่งเรื่องต่อความใจชอบ"

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
"สนุกไหมลูก" "ไม่ค่อยสนุกเลยครับ" "ทำไมละไม่เจอเพื่อนลูกเลยหรือ" "เจอครับ เพื่อนเขามีหางยาว ๆ กันทั้งนั้น ลูกอยากมีหางยาวอย่างนั้นบ้าง แต่ไม่มีใครให้ลูกยืมเลย" แม่กล่าวว่า "ถ้าลูกมีหางยาวจริง ๆ ลูกอาจจะรำคาญก็ได้นะ เพราะมันจะทำให้ลูกวิ่งหรือกระโดดได้ไม่ว่องไวเหมือนเก่า ลูกมีหูอยู่แล้ว ถ้ามีหางยาวอีกก็จะดูแปลกประหลาดนะลูก" "จริงซี ลูกไม่อยากมีหางยาว ๆ แล้วละครับ"	2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้เล่นเกมจับไม้ไอศกรีม ครูทบทวนเรื่องราวโดยร่วมสนทนากับนักเรียนว่า "เมื่อกระต่ายน้อยขออนุญาตแม่ไปเที่ยวที่นั้น กระต่ายน้อยไปพบจึงเห็นสิงโตหางยาวกันทั้งนั้น จึงอยากจะมีหางบ้าง ต่อไปนี้ครูจะให้นักเรียนแต่ละกลุ่มลองช่วยกันคิดแต่งเรื่องราวว่าเจ้ากระต่ายน้อยมันทูลขอให้ยาวโตหรือไม่ว่างไร ต่อไปนี้ครูจะให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งเรื่องต่อความใจชอบ"

วิธีการอ่านนิทานตามปกติ	วิธีการอ่านนิทานที่ไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวของนิทานที่ฟัง	3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม بحثกันออกมาเล่าเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ

สื่อ

1. ชุด กระดาษน้อย
2. รูปภาพนิทานเรื่อง กระดาษน้อยอยากมีหาง

แผนการสอนเล่านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง แม่

ครั้งที่..... วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่อง รวจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่ง เรื่องต่อกจากนิทานที่ฟังได้

การทำเป็นกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูศึกษาภาพมาให้เด็กเรียนดู แล้วถามเด็กเรียนว่า "ภาพอะไร" ครูเล่าต่อไปว่า "หมาตัวนี้ชื่อ ปุยฝ้าย เป็นหมาแม่ลูกอ่อน แต่มันเป็นหมาที่ชอบเที่ยวเตร่ เรามาสงหายกันซิว่า... วันนี้เจ้าปุยฝ้ายจะไปไหน"

• ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเล่านิทานเรื่องแม่ทั้งแก่กัน โดยใช้รูปภาพติดกระดานแม่เหล็กประกอบการเล่า ทั้งรายละเอียดดังนี้

ปุยฝ้ายเป็นหมาแม่ลูกอ่อนอาศัยอยู่ในบ้านหลังหนึ่ง ปุยฝ้ายมีลูกเล็กซึ่งกำลังกินนมอยู่ 3 ตัว ปุยฝ้ายมีนิสัยชอบเที่ยวเตร่ ชอบสนุกสนานวิ่งเริง วันหนึ่งปุยฝ้ายเกิดเบื่อบ้านและรำคาญลูกน้อย มันคิดในใจว่า "แหม...ลูกของเรานี้ช่างน่าเบื่อจังเลย ชอบส่งเสียงทั้งรำคาญ เออ...วันนี้เราไม่เลี้ยงลูกดีกว่า เราออกไปเที่ยวนอกบ้านดีกว่า" ว่าแล้วปุยฝ้ายเตรียมตัวออกนอกบ้าน ก่อนออกนอกบ้านปุยฝ้ายเหลือบเห็นแม่แมวตัวหนึ่ง ซึ่งอาศัยอยู่บ้านข้างบ้านของตัว มันจึงเอ่ยปากชวนแม่แมวขึ้นว่า "แม่แมวเจ้า...วันนี้เป็นวันหยุดเราไปเที่ยว

กันเถอะ" แม่แมวตอบว่า "เราไปไม่ได้หรอกจะ เราต้องคอยดูแลลูกของเรา ลูกของเรา
ยังเล็กอยู่ ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้" ดังนั้นปู่ย่าจึง เดินออกจากบ้านไปตัวเดียว

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
ขณะนั้นปู่ย่าพบแม่ไก่ตัวหนึ่ง มันจึงทักทาย แม่ไก่ขึ้นว่า "แม่ไก่จ๋า... เธอมาคุยเขี่ย อะไรอยู่แถวนี้ เราไปเที่ยวกันเถอะ เที่ยวฉันจะพาเธอไปหาอาหารกิน ๆ กับประทาน" แม่ไก่ได้ฟังตอบว่า "แม่ปู่ย่า จะเธอไปเด็กจะ ฉันไม่ไปหรอกเพราะฉัน ต้องพาลูกออกไปคุยเขี่ยหาอาหารกิน" ปู่ย่าผิดหวังจึง เดินต่อมา พบแม่ไก่ตัวหนึ่ง กำลังป้อนอาหารลูกอยู่บนต้นไม้" ปู่ย่าจึง เอ่ยปากชวนแม่ไก่ขึ้นว่า "แม่นกจะเราไป เที่ยวกันเถอะ" แม่นกจึงตอบว่า "ฉัน ไม่ไปหรอกเพราะฉันต้องป้อนอาหารให้กับ ลูกของฉัน และคอยดูแลสัตว์อื่นไม่ให้มารังแก ลูกของฉัน" ปู่ย่ารู้สึกผิดหวังมากที่หาเพื่อน ไม่ได้ ต่อมาพบแม่จิ้งจอกตัวหนึ่งจึง เข้าให้ แม่จิ้งจอกฟังว่า "แม่จิ้งจอกจ๋า... นี่ฉันไปชวน แม่แมว แม่ไก่ แม่นก ไปเที่ยว แต่ไม่มีใคร ไปกับฉันเลย" แม่จิ้งจอกได้ฟังดังนั้นจึงพูดว่า "นี่... รู้ไหมว่าแม่สัตว์ทุกตัวขอมรักลูกและมี ภาระหน้าที่ที่จะต้อง เลี้ยงดูลูกและดูแลไม่ให้ สัตว์อื่น ๆ มารังแกหรือทำอันตรายลูกของตัว	ครูสนทนากับนักเรียนว่า "เมื่อปู่ย่า เดินจากแม่แมวไป มันจะเป็นอย่างไรบ้าง ต่อไปนี้ ครูจะให้เด็กเรียนช่วยกันแต่งเรื่อง ต่อตามใจชอบ"

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
จึงไม่มีใครไปเที่ยวกับเธอได้หรอก คุณแค่นั้นสิ จะออกมากระโดดเช่นฉันยังต้องนำลูกของฉัน มาด้วยเลย" ปุยฝ่ายใดฟังดังนั้นจึงเลิกไถ่และรีบวิ่งกลับบ้านเพื่อมาดูแลลูกของตัวเอง <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวของนิทานที่ฟัง	2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้เล่นเกมจับปฏิกิริยา ครูพychวนเรื่องราวโดยรวมสนทนากับนักเรียนว่า "ปุยฝ่ายหมาแม่ลูกอ่อนอยากไปเที่ยวก็เลยชวนแม่แมวไปเที่ยว" แต่แม่แมวไม่ไป ปุยฝ่ายเลยเดินออกไปคนเดียว จากนั้นปุยฝ่ายจะเป็นอย่างไรต่อไป... ต่อไปนี้ครูจะให้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันแต่ง เรื่องต่อตามใจชอบ" 3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันออกมาเล่าเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ

สื่อ

1. กระดาษแม่เหล็ก
2. รูปภาพตัวเป็นชิ้น หมา แมว ไก่ นก จิ้งจอก

แผนการสอนเล่านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง ความดี

ครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่ง เรื่อง ต่อจากนิทานที่ฟังได้

การทำเป็นกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูเชิคุ่น หนูนิค กับหนูหน้อย แล้วถามนักเรียนว่า "ใคร" แล้วให้ช่วยกันทายว่า "เขากำลังจะไปไหน" นักเรียนลองฟังให้คินะ วันนี้ครูจะเล่าเรื่องหนูนิคกับหนูหน้อยให้ฟัง

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเล่านิทาน เรื่องความดี ตั้งแก่กับ โคมยใช้หุ่นประกอบการเล่า
ทั้ง รายละเอียดดังนี้

หนูนิคกับหนูหน้อย เป็นเพื่อนรักกัน วันหนึ่งทั้งสองชวนกันไปเที่ยวในเมือง หนูนิคเห็นบ้านเรือนและสถานที่ราชการต่าง ๆ มากมายตกแก่ประทับใจประกาศด้วยธงชาติและโคมไฟ หนูนิคร้องด้วยความตื่นตัวว่า "โอโฮ...เรามีอะไรกันนี้" หนูหน้อยตอบว่า "เรามีงานฉลองกันนะซิ" หนูนิคถามต่อไปว่า "งานฉลองอะไรกันจ๊ะ" "อ้าว...ถึงงานฉลองวันคล้ายวันเกิดของพระบาทสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์บรมราชินีนาถใจละ" หนูหน้อยตอบ หนูนิคจึงเอ่ยขึ้นอีกว่า "แหม...งานฉลองของท่านช่างใหญ่โตจังเลยนะ" หนูหน้อยบอกว่า "ที่ใหญ่โตอย่างนี้ ก็เพราะท่านเป็นคนคินะซิ ท่านทำประโยชน์ให้กับชาติบ้านเมือง" หนูนิคถามต่อไปอีกว่า

"เอ...แล้วท่านทำอะไรบ้างละ" หนูน้อยบอกว่า "มานี่ซี...จะเล่าให้ฟังนี้เป็นภาพเกี่ยวกับภารกิจของท่าน ที่ท่านทรงกระทำ ท่านทรงออกเยี่ยมเยียนราษฎรและทุกข์สุขของประชาชน และทุกครั้งที่ท่านออกไปท่านมักจะนำสิ่งของ เครื่องใช้ที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวันไปแจกจ่ายกับคนยากจน บางครั้งท่านไปพบคนเจ็บป่วย หรือคนพิการ ท่านก็จะรับไว้เป็นคนไข้ส่วนตัว และดูแลรักษาเขาเหล่านั้นจนหาย เท่านั้นยังไม่พอนะ ท่านยังจัดตั้งโครงการส่งเสริมศิลปชีพพิเศษขึ้นเพื่อช่วยเหลือคนที่ไม่มั่งคั่งเท่า ให้มีอาชีพ และสามารถประกอบอาชีพเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้ เช่น การทอผ้าไหม การเย็บปักถักร้อย อุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผาต่าง ๆ และอื่น ๆ อีกมากมายจนเล่าไม่ไหวเสียจะ..." "งั้นจะหนูนิค เมื่อเล่าถึงตอนนี้แล้วหนูนิคคิดอย่างไรบ้าง" หนูน้อยถาม "อ้อ...ท่านทรงทำความคิดได้เยอะแยะเลยนะ... เยอะจนบางครั้งทำให้หนูนิคคิดว่า หนูนิคยังไม่ไ้ทำความคิดอะไรเลย"

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
หนูน้อยพูดว่า "ไม่เท่านั้นนะ...ท่านยังมีความคิดอีกเยอะแยะเลย ในบางครั้ง เมื่อมีแขกมาเยือนประเทศไทย ท่านก็ต้องออกไปพบปะพูดคุย ทอดถอนแนะนำสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับประเทศของเรา และบางครั้งท่านก็ต้องมีภารกิจ ที่จะต้องออกมาเพืุ่พระราชมงคลต่าง ๆ แหม...พอพูดถึง เท่านั้นน้อยรักหัวแล้วซี" หนูนิค "งั้นเอาแค่นี้ก่อนนะ เราเดินไปทางโน้น และหาอะไรกินอร่อย ๆ แล้วก็เดินดูงานฉลองที่เขาจัดกันต่อเถอะ" หนูน้อยบอก "ตกลงจะ" แล้วหนูนิคกับหนูน้อยก็พากันเดินชมงานต่อไป"	ครูสนทนากับนักเรียนว่า "จากนั้นนักเรียนคิดว่า หนูนิคคิดจะทำความคิดอะไรบ้าง...ต่อไปนี่ครูจะให้นักเรียนช่วยกันแต่ง เรื่องต่อตามใจชอบ"

2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น
5 กลุ่ม โดยให้เล่นเกมจับ 2 จับ 3 และจับ 4

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบ เรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวของนิทานที่ฟัง	ครูพหวนเรื่องราวโดย ร่วมสนทนากับนักเรียนว่า "เมื่อหนูนึกได้ฟัง ความดีของพระบรมสมเด็จกระนาง เจ้าสิริกิติ์ มหาราชินีนาถ แล้วหนูนึกติดอยากที่จะทำความดีบ้าง... ต่อไปนี่ครูจะให้เด็ก เรียนแต่ละกลุ่มเป็นหนูนึก แล้วช่วยกันคิดว่า จะทำความดีอะไรบ้าง ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันแต่ง เรื่องต่อตามใจชอบ 3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มยลสักกันออกมา เล่าเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ

สื่อ

1. ทุน
2. รูปภาพพระ ราชกรณียกิจ

แผนการสอนเล่านิทาน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง นางฟ้ากับเหวคาน้อย ✓

ครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องราวจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่ง เรื่องต่อกจากนิทานที่ฟังได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูเจิก่อนนางฟ้า ให้นักเรียนดู แล้วถามนักเรียนว่า "ใคร" แล้วให้นักเรียนช่วยกันทายว่า "นางฟ้าองค์นี้มีหน้าที่ทำอะไร"...นักเรียนตั้งใจฟังให้คินะ ครูจะเล่าให้ฟัง

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเล่านิทานเรื่องนางฟ้ากับเหวคาน้อย ทั้งแท้น โดยใช้หุ่นประกอบการเล่าถึงรายละเอียดดังนี้

นางฟ้าองค์หนึ่งมีหน้าที่ดูแลเหวคาน้อย 2 องค์ เหวคาน้อย 2 องค์นี้ ชูชนมาก วันหนึ่งขณะที่นางฟ้าดูแลเหวคาน้อยอยู่นั้น บังเอิญนางฟ้าเผลอหลับไป เหวคาน้อยขององค์หนึ่ง จึงพูดกับเหวคาน้อยอีกองค์หนึ่งว่า "จู้ ๆ ๆ เจ็บ ๆ นะ อย่าเอ็ดไป นางฟ้าหลับไปแล้ว เราแอบไปเที่ยวกันดีกว่านะ" เหวคาน้อยอีกองค์หนึ่งจึงพูดขึ้นว่า "เออดี...แต่ถ้าเราจะไปเที่ยวที่ไหนคินะ" เหวคาน้อยองค์แรกจึงพูดว่า "เออนะ ไปที่ไหนก็ได้วันนี้เราจะไปไหน ๆ เลย" ดังนั้นเหวคาน้อย 2 องค์จึงพากันเหาะหนีนางฟ้าไป ไกลออกไปและไกลออกไปทุกที เมื่อนางฟ้าตื่นขึ้นมาไม่พบเหวคาน้อยจึงออกตามหาเหวคาน้อยทันที

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
เหวคน้อยไค้หนีนางฟ้าออกมาเที่ยวจนเพลิกเพลิน ในที่สุดก็หลงเข้าไปในกินแค้นของทอมกและแม่มก ขณะที่เก็บดอกไม้เล่นอย่างสนุกสนาน เหวคน้อยก็ท้องตกใจเมื่อไค้ยินเสียงทวากังสน์ "นี่ ๆ หนูคนะ หนูก่เกี่ยวนี้ะเจ้าเก็กน้อย ทำไมจึงมาเก็บดอกไม้ในสวนของเรา มา ... มาให้เราจับเสียที ๆ แต่เหวคน้อยไม่ยอมจึงรีบเหาะหนีแม่มกต่อไป ในที่สุดเหวคน้อยจึงหนีเข้าไปในอาณาจักรของ เมืองดอกไม้ราชินีแห่ง เมืองดอกไม้จึงช่วยเหวคน้อย โดยให้หอบรอนแม่มกอยู่ภายใต้กอกดอกไม้ที่มีดอกไม้สีสวยมากมายหลายชนิด แล้วราชินีจึงสั่งสอนเหวคน้อยว่าไม่ควรหนีออกมาเที่ยวเช่นนี้ เพราะอาจจะทำให้ไค้กับอันครายไค้	ครูสนทนากับนักเรียนว่า "ขณะที่เหวคน้อยหนีนางฟ้าไปเที่ยวนั้น เหวคน้อยไปพบกับอะไรว้าง ต่อไปนี้ครูจะให้นักเรียนช่วยกันแต่งเรื่องราวตามใจชอบ" 2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้เล่นเกมจับบัตรสี ครูพหวนเรื่องราวโดยร่วมสนทนากับนักเรียนว่า "ในขณะที่นางฟ้าหนีไปนั้น เหวคน้อยไค้หอบหนีนางฟ้าไปเที่ยว จากนั้นเหวคน้อยจะไปพบอะไรว้าง" ต่อไปนี้นักเรียนทุกกลุ่มลองช่วยกันคิดซิคะว่า เหวคน้อยจะไปพบอะไรว้าง"

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวของนิทานที่ฟัง	3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ผลักดันออกมาเล่าเรื่องราวของนิทาน ที่แต่งต่อ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ

สื่อ

1. หุ่น นางฟ้า เทวดาน้อย 2 องค์ ดอกไม้
2. ของจริงดอกไม้กระดาษนิค

แผนการสอนเล่านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง สองพี่น้อง ✓

ครั้งที่.....วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่อง รวจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่ง เรื่องต่อกจากนิทานที่ฟังได้

การดำเนินงานกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูเชิคุ่น เด็กผู้ชาย กับเด็กผู้หญิง โทนนักเรียนลองทายซิคะว่า เขาเป็นใคร... ชื่ออะไร... (เด็กๆ จึกๆ) ต่อไปนี้ครูจะเล่าเรื่องเด็กๆกับดึกๆ ให้นักเรียนฟัง

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเล่านิทานเรื่อง สองพี่น้อง ดังต่อไปนี้ โดยใช้หุ่นประกอบการเล่า ทั้งรายละเอียดดังนี้

เด็กๆกับดึกๆ สองพี่น้องอาศัยอยู่กับพ่อแม่และแม่ในกระท่อมเล็ก ๆ ที่ชายป่าใหญ่ พ่อแม่ของ เขาทั้งสอง เป็นคนยากจนมาก ไม่สามารถที่จะหาอาหารมาเลี้ยงครอบครัวได้ เด็กๆกับดึกๆจึง คิดจะช่วยเหลือแม่ทั้งคนโดยจะช่วยเหลือเก็บเงินมาขาย เพื่อหารายได้มาให้ครอบครัว ดังนั้นเช้ารุ่งขึ้น สองพี่น้องจึงเตรียมอาหารและเดินทางไปในป่า ระหว่างทางที่เดินไปนั้น เด็กๆเป็นพี่ชายได้ โยหินสีขาวเป็น ระยะ ๆ ตลอดทางเพื่อที่จะกลับบ้านได้ถูกทั้งสองได้เดินทาง เข้าไปในป่าและหาหินได้แล้วก็เดินทางกลับบ้านทั้งสอง ก็ใจมากที่สามารถช่วยเหลือแม่ได้ เช้ารุ่งขึ้นจึง เดินทางเข้าไปในป่าอีกเพื่อเก็บเงินตามอย่างเคย คราวนี้เด็กๆ

โคใช้ก้อนข้าวที่นำมาควยโคมมาตลอดระยะทางที่เดินผ่าน โดยหวังว่าจะใช้ก้อนข้าวเป็น
ผู้นำทางกลับบ้าน แต่บิดาใจเอ๋ย...นกแอมมากินเศษก้อนข้าวจนหมด ทั้งสองจึงหลงทาง
อยู่ในป่าควยความหิวตลอดทั้งคืนจนถึงวันรุ่งขึ้น

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
"ทิดที่...น้องมากูนี่ซิ" ที่ทุกที่โกนขึ้น พลางชี้มือไปยังบ้านหลัง เล็ก ๆ น่ารัก ที่หาค่ายชนมบังหลัง ทั้งสองตรงไปที่ บ้านชนมหวาน ทันใดนั้นประตูบ้านก็ เปิดออก มีหญิงสาวยืนหน้าออกมาร้องชวน ขึ้นว่า "มาซิ... เจ้าทั้งสองเข้ามาในบ้าน บายซิ มากินขนมปังอร่อย ๆ บายมิ เยอะแยะเชียว" เมื่อทั้งสองเข้ามา หญิงสาวหัวเราะเสียงดังกึกก้องพร้อมกับ จับตัวทั้งคู่ไว้ และพูดขึ้นว่า "เฮอ... เฮอ... ซาคือแม่คนที่อาศัยอยู่ในบ้านหลังนี้ รู้ไหม เจ้าจงไปก่อไฟในเตา ซาจะย่าง ที่ขายเจ้ากิน" "ฉันท...ฉันทก่อไฟไม่เป็น" ทิดที่ทอบแม่มกควยความหิวทกลัว แม่มก โกธรจึก นางจัดการเปิดประตูเตาอบและ ก่อไฟด้วยตนเอง ทิดที่โกโอกาสจึงผลัก แม่มกเข้าไปในเตาอบพร้อมกับปิดประตู เตาอบ หลังจากนั้นทั้งสองพี่น้องก็รีบวิ่ง ออกจากบ้านชนมหวานพร้อมทั้ง หองและ เพชรพลอยของยายแม่มก เค็มกระเป๋	ครูสนทนากับนักเรียนว่า "เมื่อประตูบ้าน เปิดออก สองพี่น้องจะพบกับอะไรบ้าง ต่อไปนี้จะให้นักเรียนช่วยกันคิดแต่ง เรื่อง ต่อตามใจชอบ

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบ เรื่อง
ระหว่างทางก็พบแม่น้ำ มีท่านชาวยุทหนึ่ง ว่ายนํ้าอยู่ ท่านชาวจึงหาแท่นน้อยทั้งสอง ข้ามฝั่งไปยังอีกฟากหนึ่ง "ขอบคุณมากนะจ๊ะ" ทั้งสองขอบคุณท่านและเดินทางกลับบ้านด้วย ความปลอดภัย และอยู่กับพ่อแม่ด้วยความสุข ตลอดมา <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราว ของนิทานที่ฟัง	2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้เล่น เกมจับหมากสี่ ครูพบท่าน เรื่องราวของนิทานโดยร่วมสนทนากับนักเรียน ว่า "สองพี่น้องคือคู่ทุกข์คู่ยากที่ ออกไปช่วยแม่ เก็บเงินในป่า จากนั้นสองพี่น้องอยู่กลางป่า ตลอดทั้งคืนจนถึงรุ่งเช้าพบบ้านหลังหนึ่งที่ทำ ด้วยขนมปัง ทั้งสองจึงเดินตรงไปบ้านหลังนั้น ทันใดนั้นประตูก็เปิดออก จากนั้นสองพี่น้องจะ พบกับอะไรบ้าง ต่อไปครูจะให้นักเรียน แต่ละกลุ่มคิดแต่ง เรื่องต่อตามใจชอบ" 3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดง ออกมาเล่าเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราว ของนิทานที่แต่งต่อ

สื่อ

ทุน ท่อ แม่ ที่ น่อง และแม่คน

แผนการสอนเล่านิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง ลอมเลี้ยวซ้าย

ครั้งที่.....วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องราวจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่ง เรื่องต่อกจากนิทานที่ฟังได้

การทำเป็นกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูเจ๊กหุ่น ออกหมู่ ให้นักเรียนดู แล้วถามนักเรียนว่า "หัวอะไรเอ่ย" และให้นักเรียนช่วยกันทายว่า "มันชื่ออะไร และมันกำลังจะทำอะไร" นักเรียนลองตั้งใจฟังให้ทันนะคะ ครูจะเล่าให้ฟัง

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเล่านิทานเรื่อง ลอมเลี้ยวซ้าย ดังแท้น โดยให้หุ่นประกอบการเล่าทั้งรายละเอียดดังนี้

ลอมเป็นลูกหมูหน้าทาคี แก้มสีชมพู หงอนขาว หางสีชมพู ลอมชอบกินข้าวสมยัก ลอมทุกเพราะ ลอมชอบช่วยแม่ทำงาน ลอมมีนิสัยหลายอย่าง เสียอยู่อย่างเดียวลอมชอบโตล วันหนึ่งแม่ทำความสะอาดแล้ว ลอมช่วยแม่กวาดแล้ว แม่หมูจึงทูลขึ้นว่า "แม่อยากได้คอกควาเรื่องสัก 2 - 3 กอก มาแต่งเล่าคงจะสวยดี ลอมไปเก็บคอกควาเรื่องให้แม่หน่อยนะ" ลอมตอบ "ได้จ้ะแม่" เมื่อวานแม่เห็นควาเรื่องอยู่ตรงโน้น" แม่มีมือบอก "ลูกเดินตรงไปที่นั่นไม่ใหญ่แล้วเลี้ยวขวาไปอีกหน่อยก็จะเห็น "ลอมกับแม่" ลอมรับคำ

"รีบไปรีบมา อย่าเถลไถลนะลูก" แม่กำชับ "ครับแม่" ลอมรับคำอีก แต่แล้วลอมก็เถลไถลจนได้ ลอมเดินไปร้องเพลงไป "อ้อ ๆ ... แดกส่องฟ้าเป็นสัญญาณใหม่..." วังโลจันบีเลื้อยพอมมาถึงถนนใหญ่ ลอมก็เห็นทางแยก ลอมหึ่มพ่นขึ้นว่า แม่บอกว่าถ้าเราเลี้ยวไปทางขวาเราจะพบคอกควาเรือง แต่ไม่เอาดีกว่าคอกควาเรืองเราจะเก็บเมื่อไหร่ก็เก็บได้ เราไปทางซ้ายดีกว่าทางนี้อาจจะมีอะไรรอบ ๆ ให้เรารู้ทันนะ

วิธีเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
จากนั้นแทนที่ลอมจะเลี้ยวขวา เจ้าลอมก็เลี้ยวซ้ายและเดินตรงไปข้างหน้าลอมก็พบกับสถานีรถไฟแห่งหนึ่ง ลอมเห็นสัตว์หลาย ๆ ชนิดรอที่จะขึ้นรถไฟ มีหมา แมว เป็ด ไก่ และห่าน สัตว์เหล่านี้ ต่างคุยกันเรื่องเมืองอาหาร บ้างก็ขบถกินรำให้หายอยาก บ้างก็อยากจะกินผักให้อิ่มท้อง และบ้างก็อยากจะกินหญ้าให้พุงกาง ในที่สุดรถไฟก็มาถึงสุนัขจึงจอกเป็นคนขึ้น สัตว์ทุกตัวต่างหัวเราะกร่ำไห้อินใหญ่พากันไปขึ้นรถไฟและรถไฟก็ออกจากสถานีรถไฟอันไปเรื่อย ๆ ไกลออกไปและไกลออกไปทุกที จนไปถึงเมือง ๆ หนึ่งในเมืองนั้นมีแต่อาหาร เต็มไปหมด มีร้านขายอาหาร มีรำ มีแปลงผักตลอดจนหญ้าชนิดต่าง ๆ ลอมและเพื่อนสัตว์ต่าง ๆ เลือกชิมอาหารได้ตามความพอใจ ลอมกินรำจนพุงกาง ไม่สามารถเดินได้จึงบ่นพึมพำว่า โอ้ยอึดจัง เลย... ไม่ได้แล้วนอน	ครูสนทนากับนักเรียนว่า "เอ... เจ้าลอมเลี้ยวไปทางซ้ายจะไปพบกับอะไรนะ... แล้วเจ้าลอมพบลอมจะทำอย่างไรนะ... เออ... ครูว่านักเรียนลองช่วยกันคิดว่าเรื่องราวจะเป็นอย่างไรต่อไป ต่อไปนี้ครูจะให้ให้นักเรียนช่วยกันแต่ง เรื่องต่อตามใจชอบ"

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีเล่านิทานที่ไม่จบ เรื่อง
สักหน่อยดีกว่า แล้วเจ้าลอมก็หลับไป ตกเย็นแล้วเจ้าลอมก็ตกใจตื่น "ตายละ เย็นแล้วเหวอไอ้ไม้ไผ่ปานนี้แม่รอแล้วละ ลอมรีบวิ่งโกยอ้าวมาขึ้นรถไฟแล้วกลับมายัง ที่เดิม แล้วลอมก็รีบเสียวขวา วิ่งเลาะลัด ไปตามทาง ในที่สุดก็มาถึงต้นคอกกาเวือง ลอมจึงรีบ เก็บคอกกาเวืองแล้วรีบกลับบ้าน นำคอกกาเวืองไปให้แม่	2. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โขยให้เล่นเกมจับ 2, 3 และ 4 ครูพหวนเรื่อง ราวโคยร่วมสนทนากับ นักเรียนว่า "แทนที่เจ้าลอมมันจะไปทางขวา แทนมันกับเสียวไปทางซ้าย นักเรียนคิดว่ามัน จะไปพบอะไรบ้าง เมื่อมันเสียวไปทางซ้าย ท่อไปนี้ครูจะให้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกัน แต่ง เรื่องต่อตามใจชอบ" 3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มยลคักกัน ออกมาเล่า เรื่อง ราวของนิทานที่แต่ง ต่อ
<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง ราว ของนิทานที่หัง	<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง ราว ของนิทานที่แต่ง ต่อ

ชื่อ

หุ่น แม่หนู ลูกหนู

แผนการสอน เล่านิทาน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532

นิทานเรื่อง ไม่เท่าวิเศษ ✓

ครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องราวจากนิทานที่ฟังได้
2. นักเรียนสามารถแต่ง เรื่องต่อกจากนิทานที่ฟังได้

การทำเป็นกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูนำของจำลอง ไม่เท่า มาให้นักเรียนดูแล้วถามนักเรียนว่า "นี่อะไร"
ครูสนทนากับนักเรียนต่อไปว่า "ไม่เท่านี้เป็นไม่เท่าวิเศษ ถ้านักเรียนอยากได้ นักเรียน
ก็ต้อง เป็นเด็กที่มีความเมตตา กรุณาอย่างหนูตัว เขาจะเที่ยวครูจะเล่านิทานเรื่อง ไม่เท่า
วิเศษให้นักเรียนฟัง หวังใจฟังให้คั่นะ..."

ขั้นเล่าเรื่อง

1. ครูเริ่มต้นเล่านิทานเรื่อง ไม่เท่าวิเศษ ตั้งแต่ต้น โดยใช้หุ่นประกอบการเล่า
ถึงรายละเอียดดังนี้

นี่คือหนูตัว หนูตัวเป็นเด็กดีขยันทำงาน ใคร ๆ ก็รักหนูตัวและชมว่าหนูตัวเป็น
เด็กดีเป็นเด็กที่น่ารักที่สุดในโลก วันหนึ่งขณะที่หนูตัวกำลังกวาดบ้าน มีนกพิราบบิน
ตัวหนึ่งถูกยิงบาดเจ็บ ลากตกลงมาตรงหน้าของหนูตัว หนูตัวสงสารจนน้ำตาร่วง เธอ
อุ้มนกพิราบบ นกพิราบบจึงพูดกับหนูตัวด้วยความอ่อนแอว่า "ฉันถูกละสุนปืนของคนใจร้าย
ฉันรู้ว่าเธอเป็นเด็กดี ฉันจึงไต่บินมาหาเธอ" นกพิราบบได้พูดต่อไปว่า "ฉันมีไม้เท้าวิเศษ...
สามารถเสกอะไรให้เป็นจริงได้ ฉันจะให้เธอ" แล้วนกพิราบบก็ให้ไม้เท้าวิเศษกับหนูตัว

พร้อมกับทุกคนอีกว่า "เธอจะขออะไรก็ได้ที่เธอคิดว่าดีที่สุด แต่เธอจะขอได้เพียง 2 อย่างเท่านั้น" ว่าแล้วนักพิราพก็ซัดใจทนาย หนูตัว เอานักพิราพไปฝังไว้หลังบ้านแล้วปลุกคนมะลิไว้ทรง เป็นคืน วันต่อมาหนูตัวนึกถึงไม้เท้าวิเศษ จึงนำมาถึงแล้วก็คิดว่า "เอ...เราจะขออะไรกัน"

วิธีการเข้านิทานตามปกติ	วิธีการเข้านิทานที่ไม่จบเรื่อง
"เอ...ฉันอยากบินได้จัง ถ้าฉันบินได้ฉันจะท่องเหาะไปให้ไกลแสนไกล" ดังนั้นหนูตัวจึงถือไม้เท้าขึ้นพร้อมกับทุกคนว่า "โอ้มเพียงขอให้ฉันบินได้" "อะไรกันนี่ฉันบินได้แล้วละ" หนูตัวร้องอย่างทีใจมองลงมาเห็นคนข้างล่างตัวเล็กนิดเดียวเห็นตึกเหวกลงไม้ซึก ฉันขึ้นมาขึ้นบนก้อนเมฆได้แล้วสนุกจังเลย หนูตัวได้พบแม่น้ำ ภูเขา ผู้คน ต้นไม้ รอกไม้ นกแมลง และอะไรที่มีอะไรอีกมากมาย หนูตัวบินมาจนกระทั่งพบที่แห่งหนึ่ง บริเวณนั้นแห้งแล้ง ต้นไม้ยืนแห้งตาย และผู้คนมากมายพากันเหงานงอย หนูตัวจึงลงไปถามชายแก่คนหนึ่งว่า "ทำไมที่นี่จึงทุเร้านัก" ชายแก่จึงตอบว่า "ฟ้าดินมันแห้ง ฝนไม่ตก แม่น้ำแห้งขอด ต้นไม้จึงตายหมด ผู้คนจึงอดอยาก ได้มีทุกข์เวทนาอย่างแสนสาหัส" หนูตัวส่งสารชาวบ้านที่อดอยากกันทั้งหมู่บ้าน จึงขอพรจาก	ครูสนทนากับนักเรียนว่า "ต่อไปนี้ครูให้นักเรียนทุกคนช่วยกันคิดว่า ถ้าทุกคนเป็นหนูตัวจะขออะไรจากไม้เท้าวิเศษ ครูจะให้ให้นักเรียนช่วยกันแต่งเรื่องราวต่อตามใจชอบ"

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบ เรื่อง
ไม่เท่าวิเศษ "เสกให้คนไม่กลัว เขียวขุ่น งดงามเหมือนเดิม ให้ฝนฟ้าตกต้องตาม ฤดูกาล โอ้มเพียง..." ดังนั้นทุกสิ่งทุกอย่าง ก็ดูสวยสดงดงามดังเดิม คนทุกคนหน้าตา ยิ้มแย้มแจ่มใส หมู่ตัวมีความสุขมากที่เห็น คนทุกคนอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุขและมี ความสุข	2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้เล่น เกมจับหมุ่สี ครูทวน เรื่องราวของนิทานโดย ร่วมสนทนากับ นักเรียนว่า "หมู่ตัวเป็นเด็กดี ขยันทำงาน มีความสุขเมตตากรุณา วันหนึ่งหมู่ตัวได้พบ นกพิราບซึ่งกำลังถูกยิง ก่อนนกพิราบจะตาย นกพิราบได้ขอไม่เท่าวิเศษให้หมู่ตัว โดยมีข้อแม้ว่าให้หมู่ตัวขอพรได้ 2 อย่าง หลังจากนั้นหมู่ตัวจะขออะไรจากไม่เท่าวิเศษ ให้นักเรียนช่วยกันแต่ง เรื่องต่อจนจบตามใจชอบ" 3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงกัน ออกมาเล่าเรื่องราวของนิทานที่แต่งต่อ

วิธีการเล่านิทานตามปกติ	วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราว ของนิทานที่ฟัง	<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราว ของนิทานที่แต่งต่อ

สื่อ

1. ของจำลอง ไม้เท้า
2. รูปภาพนิทานเรื่อง ไม้เท้าวิเศษ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวปาริชาติ ชื่อสกุล อรุณศักดิ์

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 81/90 ถ.เพชรเกษม ซ.เพชรเกษม 116 ต.หนองค้างพลู
เขตหนองแขม กทม.

สถานที่ทำงาน โรงเรียนอนุบาลวัดปิ่นนาถ บ้านท่าพระนคร กทม. 10200

ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2516 มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนศรีนครนายก อ.เมือง
จ.นครนายก

พ.ศ. 2519 ป.กศ.สูง (เอกอนุบาล)

จากวิทยาลัยครูสวนกุหลาบ กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2522 ค.บ. (อนุบาลศึกษา) จากวิทยาลัยครูสวนกุหลาบ

กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2532 กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

การศึกษาการ เล่าเรื่องที่ไม่ว่าเรื่องสมมุติที่มีผลต่อการคิดแบบอเนกนัย
ของเด็กปฐมวัย

บทคัดย่อ
ของ
ปาริชาติ อรุณศักดิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

มกราคม 2533

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัยที่ได้
รับฟังการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์และการเล่านิทานตามปกติ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532
ของโรงเรียนอนุบาลวัดปริณายก จำนวน 40 คน โดยการสุ่มเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
กลุ่มทดลองได้ฟังการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ กลุ่มควบคุมได้ฟังการเล่านิทานตามปกติ
ผู้วิจัยดำเนินการทดลองสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์
ใช้แบบทดสอบการคิดแบบอเนกนัย ซึ่งผู้วิจัยปรับใช้จากแบบทดสอบ การคิดแก้ปัญหาแบบอเนกนัย
ของ สมประสงค์ ชัยโณม ในการทดสอบนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ก่อนและหลังการทดลอง

ผลการวิจัยพบว่า

เด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานโดยวิธีการเล่าที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ และโดยวิธีการเล่าแบบปกติ
มีการคิดแบบอเนกนัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A STUDY OF INCOMPLETE STORY TELLING ON PRESCHOOLERS

DIVERGENT THINKING .

AN ABSTRACT

BY

PARICHAT AROONSAK

A dissertation submitted in partial fulfilment of the requirements
for the Master of Education degree in Earlychildhood Education
at Srinakharinwirot University

January 1990

The purpose of this study was to compare the divergent thinking between preschoolers who listened to incomplete story telling and to regular story telling.

Forty of second year prechoolers of Watprinayok Kindergarten School, Bangkok, 1988 academic year, were simple randomly selected into two groups. The experimental group was exposed to incomplete story telling and the control group to regular story telling. The study was conducted three times a week for eight consecutive weeks. The pretest and posttest on preschooler divergent thinking adapted from Somprasong Chaichome's was adminisitered to both groups.

The results of the study were as follows :

There was a significant difference on divergent thinking of preschoolers who listened to incomplete story telling and regular story telling at the .01 level.